

ORE I MEXŪ GA LUCA ÜMATÜXŪ

Norü ügü i ore ga Ngechuchuchiga

1 ¹⁻²Pa Mecü Pa Teóquirux, nayexma ga tacü ga totanüwa ngupetüxü. Rü muxüma ga duüxügü rü marü nanaxümatügü ga yemachiga, yexgumarüü ga tomaã nüxü na yaxugüexürüü ga yema duüxügü ga noxriarü ügügumama Ngechuchuxü daugüxü rü nüxü rüngüxëgüxü ga norü orearü uchigawa. ³⁻⁴Rü ngëmacax, Pa Teóquirux, rü choma rü ta meãma naxcax íchaca ga nachiga ga guxüma ga yema Ngechuchu üxü. Rü ñuxma rü chauxcax rü name na meãma cuxcax chanaxümatüxü i ngëma na meãma nüxü cucuáxücax na aixcüma yíxü ga yema ore ga marüchirex cuxü nanguxëegüxü ga togü.

**Tupanaärü orearü ngeruü ga
daxücüãx nanaxunagü ga Cuáü ga
baiüxëeruüärü buxchiga**

⁵Rü yexguma Erobe äëxgacü ixíxgu ga Yudéanewa, rü yéma nayexma ga wüxi ga Yudfugüarü pai ga Zacaríagu äëgacü. Rü pai ga Aráütaa ga Abíatanüxü nixí ga nümax. Rü namaxéga rü Erichabé nixí. Rü tüma rü ta pai ga Aráütanüxü tixí. ⁶Rü nüma ga Zacaríga rü namax ga

Erichabé rü meãma Tupanapexewa, namaxë rü aixcüma naga naxĩnüë ga norü mugü. Rü yemaãcü taxucüriüwa texé chixri nachiga tidexagü. ⁷Natürü nangexacügü yerü namax rü ingexacü. Rü ñuxüchi ga nümagü rü marü yaguãxgü nixígü. ⁸Rü wüxi ga ngunexügu rü yema paigütücumü ga Zacaríga natanüwa üxügu nangu na tupauca ga taxünewa Tupanaärü puracü naxügüxücax. ⁹Rü yema paigü rü nacüma nixí ga nüxü na naxunetägüxü ga wüxi ga natanüxü na tupaucaarü aixepegu naxücuxücax rü yéma Tupanacax na yaguãxücax ga pumara ga yixixü. Rü yema ngunexügu rü Zacaríagu nangu na tupaucaarü aixepegu naxücuxücax na yéma yaguãxücax ga pumara. ¹⁰Rü yema pumara íyaguyane rü guxüma ga duüxügü ga düxétüwa yexmagüxü rü ínayumüxëgü. ¹¹Rü ngürüächi Zacaríacax nangox ga wüxi ga Tupanaärü orearü ngeruü ga daxücüãx. Rü yema nachica ga pumara nawa yagugüüxüärü tügünecüwagu nachi. ¹²Rü yexguma Zacaríga nüxü dāxgu ga yema Tupanaärü orearü ngeruü ga daxücüãx, rü poraãcü nabaixächiaë, rü poraãcü namuü. ¹³Natürü yema

daxūcūāx ga Tupanaārū orearū ngeruū rū ñanagürü nüxū: —Pa Zacaríax, itāxū i cumuūxū! Erū Tupana rū marū nüxū naxīnū i curū yumūxē. Rū cuxmāx i Erichabé rū cuxū tá ixāxācū, rū Cuáúmaā tá cunaxüega. ¹⁴—Rū cuma rū tá poraācū cutaāēxūchi i ngēxguma nabuxgu. Rū muxūma i togū i duūxūgū rū tá ta nataāēgūxūchi. ¹⁵—Erū yima cune rū Tupanapexewa rū tá wūxi ya mexēchicū nixī. Rū tāūtāma binu nayaxaxū, rū taxuūma to i tacū rū ngūchixāxū tá nixaxū. Rū tauta nabuyane rū Tupanaāē i Üünexū rū tá nüxna nangu. ¹⁶—Rū nūma tá muxūma i Yudfugūxū narüngūxēē na norū Cori ya Tupanacax nawoeguxūcax. ¹⁷—Rū nūma ya Cuáú rū tá Cori ya Cristupexegu nixū. Rū nuxcūmaūcū ga Tupanaārū orearū uruū ga Erfarūū tá nixī erū tá nüxū nangēxma i Tupanaāē i poraxū. Rū ngēmaācū tá nüxū narüngūxēē i papagū na naxācūgūxū nangechaūxū, rū ngēma tama Tupanaga īnūēchaūxū rū na aixcūma inaxīnūēxūcax. Rū ngēmaācū tá duūxūgūxū īnamexēē naxcax ya Cori ya Cristu —ñanagürü ga yema daxūcūāx. ¹⁸Rū Zacaría rū yema daxūcūāxna naca, rū ñanagürü: —ĈNuxācū tá nixī i ngēma na naxāxācūxū i choxmāx? Erū marū chayaxūchi i chomax rū ngīma rū ta marū iya —ñanagürü. ¹⁹Rū Zacaríaxū nangāxū ga yema daxūcūāx, rū ñanagürü: —Choma nixī i Gabi i Tupanaārū puracū chaxūxū. Rū nūma nūma choxū namu na cumaā nüxū na chixuxūcax i ñaā ore i mexū. ²⁰—Natürü ñuxma i cuma rū tama choxū cuyaxō i ngēma ore i cumaā nüxū chixuxū. Rū

ngēmacax i ñuxma rū tá cungega ñuxmatáta nabu i ngēma cune. Natürü ngēma cumaā nüxū chixuxū, rū aixcūma tá ningu nagu i ngēma ngunexū i Tupana ixunetaxū —ñanagürü. ²¹Rū yoxni ga duūxūgū rū tupaucaarū düxétüwa Zacaríaxū nananguxēēgū. Rū nügūna nacagüe ga tacūcax na tama paxa yēma īnaxūxūxū. ²²Rū yexguma Zacaría tupaucawa íxūxgu, rū taxucürüwa duūxūgūmaā nidexa, yerū nangega. Rū nūmagū ga duūxūgū rū nüxū nicuaxāchitanū ga tacūxū na nadauxū ga Zacaría ga tupaucaarū aixepena. Rū Zacaría rū naxmēxmaā duūxūgūxū nüxū nacuaxēē ga tacū nüxū na üpetūxū, yerū nangega. ²³Rū yexguma Zacaría naguxēēgu ga na naxūāxū ga Tupanaārū puracū ga tupauca ga taxūnewa, rū wenaxārū napatacax nataegu. ²⁴Rū yemawena rū Zacaría namax ga Erichabé rū ixāxācū. Rū ngīpatagu irūxāūēcha, rū wūximēxpūx ga tauemacū taguma düxétüwa ixū. ²⁵Rū ngīxīcatama ngīgürügū: —Cori ya Tupana rū poraācū choxū narüngūxēē. Rū ñuxma rū marū tāūtāma chixri chauchiga nidexagū i duūxūgū naxcax na changexacūxū —ngīgürügū.

**Wūxi ga Tupanaārū orearū ngeruū
ga daxūcūāx nüxū nixu ga
Ngechucharū buxchiga**

²⁶Rū 6 ga tauemacū marū ngīxū mexgu ga Erichabé ga yema na naxāxācūxū, rū Gariréanewa yexmane ga iāne ga Nacharétuwa Tupana nanamu ga norū orearū ngeruū ga Gabi. ²⁷Rū ngīxūtawa naxū ga wūxi ga pacū

ga taguma yatü ngĩmaã maũxcü. Rü María nixĩ ga ngĩéga. Rü ngĩma rü ixátechauñ namaã ga wüxi ga yatü ga Yuchegu áégacü. Rü nũma ga Yuche rü nuxcũmaũcü ga áëxgacü ga Dabítanũxũ nixĩ. ²⁸Rü yema nachica ga María nawa yexmaxũgu naxücu ga Gabi, rü ñanagürü ngĩxũ: —Nuxmaë Pa Maríax. Tupana rü poraãcü cumaã nataãë. Rü Cori ya Tupana rü cuxütawa nangëxma, rü guxũ i ngexũgüarü yexera marü cuxũ narüngũxëë —ñanagürü. ²⁹Natürü yexguma María nüxũ daxugü ga yema daxũcũãx ga Tupanaärü orearü ngeruũ, rü namaã ibaixächiaë ga yema norü ore ga ngĩmaã nüxũ yaxuxũ. Rü ngĩgüãëwa nagu irüxĩnũ ga tüxcüũ yemaãcü ngĩxũ na namoxëxũ. ³⁰Rü yexguma ga Gabi rü ñanagürü ngĩxũ: —Pa Maríax, tama name na cumuũxũ, erü Tupana rü poraãcü cumaã nataãë. ³¹—Rü ñuxma rü tá tauemacü cuxũ inayarütaxu, rü tá cuxãxäcü, rü tá nayatü i cuxacü. Rü Ngechuchugu tá cunaxüéga. ³²—Rü nũma rü wüxi ya áëxgacü ya taxüchicü tá nixĩ. Rü Tupana ya Taxüchicü Nane tá nixĩ i naéga. Rü Cori ya Tupana rü tá nuxcũmaũcü ga áëxgacü ga Dabíruũ áëxgacüxũ nayaxĩxëë. ³³—Rü nũma rü guxũgutáma Yudíugüarü áëxgacü nixĩ. Rü tagutáma ínanguxuchi na áëxgacü na yĩxũ —ñanagürü. ³⁴Rü yexguma ga María rü Gabina ica, rü ngĩgürügü: —¿Ñuxäcü tá nixĩ i ngẽma na chaxãxäcüxũ, erü tauta chaxäte? —ngĩgürügü. ³⁵Rü nũma ga Gabi rü ngĩxũ nangãxũ, rü ñanagürü: —Tupanaãë i Üünexũ tá cuxna nangu. Rü Tupana ya Tacüarü pora rü wüxi i caixanexürüũ tá cugu nayangaixema. Rü

ngẽmacax ngẽma õxchana i namaã cuxãxäcüxũ rü Tupanapexewa mecüxüchi tá nixĩ, rü Tupana Nanemaã tá nanaxugü i duũxũgü. ³⁶—Rü cutanũxũ i Erichabé rü marü ixãxäcü woo marü yaguãxchirex na yĩxũ. Rü woo ga duũxũgü rü:

“Tagutáma ixãxäcü” ñanagürügü ngĩxũ, natürü i ñuxma rü marü 6 ya tauemacü ngĩxũ name na marü naxãxäcüxũ. ³⁷—Erü Tupanaãxũ rü taxuũma naguxcha —ñanagürü. ³⁸Rü yexguma ga María rü ngĩgürügü: —Chorü Cori ya Tupanaärü duũxũ chixĩ i chomax. Rü marü name i chomaã nanaxü i ngẽma chomaã nüxũ quixuxũäcüma —ngĩgürügü. Rü yexguma ngĩxna ínixü ga yema Tupanaärü orearü ngeruũ ga daxũcũãx ga Gabi.

María rü Erichabéxũtagu inaxüãne

³⁹Rü yexgumaũcüü ga María rü paxama nawa ixü ga guma iãne ga Zacariapata nawa yexmane ga Yudéaaneärü dauxchitawa. ⁴⁰Rü Zacariapatawa ingu, rü iyaxücu, rü Erichabéxũ irümoxë. ⁴¹Rü yexguma Erichabé nüxũ ínügu ga Maríaarü moxë, rü ngĩrü õxchana ga ngĩãnüwa yexmaxũ rü nixĩãxcüü. Rü Tupanaãë ga Üünexũ rü Erichabéna nangu. ⁴²Rü yexguma ga Erichabé rü tagaãcü Maríaxũ ngĩgürügü: —Guxũ i ngexũgüarü yexera Tupana cuxũ narüngũxëë. Rü ngëxgumariüũ ta cunexũ narüngũxëë. ⁴³—¿Tacüwa chame na nuã chauxũtagu cunaxũãnexũ? Pa Chorü Cori Naëx. ⁴⁴—Erü ngëxguma nüxũ chaxĩnügü i curü moxë, rü chauxacü i chauanüwa

ngëxmaxũ rü norü taãẽmaã nixĩãxcüü.
⁴⁵—Cuma rü cutaãẽ erü nüxũ cuyaxõ i
 norü ore ya Tupana. Rü ngẽmacax
 Tupana tá nayanguxẽẽ i ngẽma ore i
 cumaã nüxũ yaxuxũ —ngĩgürügü ga
 Erichabé. ⁴⁶Rü yexguma ga María rü
 ngĩgürügü: —Choma rü chauãẽwa
 poraãcü Tupanaxũ chicuaxũũ. ⁴⁷—Rü
 chorü Cori ya chorü Maxẽẽruũmaã
 chataãẽxũchi. ⁴⁸—Rü woo wüxi i
 Tupanaãrü duũxũ i ngearü dẽẽruãxẽ
 chixĩ, natürü Tupana chaugu narüxinü.
 Rü ñuxmaũcüü i duũxũgü rü
 taãẽxcümaã guxũgutáma choxũ
 naxugüe. ⁴⁹—Erü Tupana ya Poracü rü
 taxũ i mexũ chauxcax naxü. Rü naxüüne
 i naéga ya Tupana. ⁵⁰—Rü nüma ya
 Tupana rü guxũgutáma nüxũ
 tangechaũtümüũgü ya guxãma ya
 yíxema aixcüma nüxũ muũẽxẽ. ⁵¹—Rü
 guxũ ga norü poramaã tüxũ narüyexera
 ga guxema tügütama icuaxũũgüxe.
⁵²—Rü marü ñanawoxũ ga yema
 aẽxgacügü ga nügü írütágüxũ. Natürü
 guxema duũxẽgü ga tügü íruxíragüxe,
 rü poraãcü tüxũ narüngũxẽẽ. ⁵³—Rü
 guxema tüxũ nataxúxe, rü muxüma
 tüxna naxã. Natürü guxema muãrü
 dẽẽruãxgüxe rü taxuũma tüxna
 naxããcüma tüxũ ñimugü. ⁵⁴—Rü
 poraãcü nüxũ narüngũxẽẽ ga norü
 duũxũgü ga Yudíugü. Rü tama nüxũ
 inarüngüma na nüxũ
 ingechaũtümüũgüxũ, yexgumarüũ ga
 nuxcümaũgüxũ ga tatanüxümaã na
 inaxunetaxũ. ⁵⁵—Yerü yemaãcü
 inaxuneta namaã ga tórü oxí ga Abrãũ
 rü namaã ga tatanüxũgü na guxũgutáma
 tüxũ nangũxẽxũ —ngĩgürügü ga María.
⁵⁶Rü tomaẽxpüx ga tauemacü

Erichabéxũtagu irüxãũx ga María. Rü
 ñuxũchi ngĩpatacax itaegu.

Cuáũ ga baiũxẽẽruũãrü buxchiga

⁵⁷Rü nawa nangu ga ngunexũ ga na
 naxíraxacüxũ ga Erichabé. Rü nayatü ga
 ngĩxãcü. ⁵⁸Rü yexguma nüxũ
 nacuaxgügu na ñuxãcü Tupana ngĩmaã
 mecümaxũ, rü ngĩrü ngaicamagu
 pegüxũ ga duũxũgü rü ngĩtanüxũgü rü
 ngĩxũ ñayadaugü, rü ngĩxũ
 narümoxẽgü rü ngĩxũ nayataãẽgüxẽẽ.
⁵⁹Rü 8 ga ngunexũguwena rü
 ñayawiechaxmüpexechiraũgü ga guma
 ngĩne. Rü nanatü ga Zacaríagu
 nanaxüégagüchaũ ga duũxũgü. ⁶⁰Natürü
 naẽ ga Erichabé rü tama inaxwaxe. Rü
 ngĩgürügü: —Narümemae nixĩ i Cuáũgu
 tanaxüéga —ngĩgürügü. ⁶¹Rü duũxũgü
 rü ñanagürügü ngĩxũ: —¿Tüxcüü
 cunaxwaxe i ngẽma naéga? Erü
 cutanüxũtanüwa rü tataxuma ya texé ya
 ngẽmagu aẽgaxe —ñanagürügü. ⁶²Rü
 yexguma ga duũxũgü rü naxmexwa
 nanatü ga Zacaríana nacagüe ga tacü rü
 naégaü tá na naxüégaãxũ. ⁶³Rü
 yexguma ga Zacaría rü poperaxũ
 naxuneta na yexma na naxümatüãxũcax
 ga naéga. Rü yexma nanaxümatü, rü
 ñanagürü:
 “Cuáũ tá nixĩ i naéga”, ñanagürü ga
 namatü. Rü guxüma ga duũxũgü rü
 nañaxĩchiãẽgü ga yexguma yema
 naégaũ nadaugügu. ⁶⁴Rü
 yexgumatama wenaxãrü nidexa ga
 Zacaría. Rü inanaxügu ga Tupanaxũ na
 yacuaxüũxũ. ⁶⁵Rü yemacax guxüma ga
 yema duũxũgü ga norü ngaicamagu
 apatágüxũ rü poraãcü nañaxĩchiãẽgü.
 Rü guxüwama ga yema naãnewa ga

Yudéaanewa rü duũxũgü nüxũ nixuchigagü ga yema ngupetũxũ. ⁶⁶Rü guxũma ga nüxũ cuáchigagũxũ ga yema ngupetũxũ, rü nagu narũxĩnũēēcha. Rü nügũmũcũgũna nacagũe, rü ñanagürũgü: —¿Tacũ tá nixĩ i ngẽma õxchana? Erũ Tupana rü aixcũma naxũtawa nangẽxma —ñanagürũgü.

Zacaría rü Tupanaxũ nicuaxũũ

⁶⁷Rü nanatũ ga Zacaríana nangu ga Tupanaãe i Üünexũ. Rü nüxũ nixu ga yema ore ga Tupana namaã nüxũ ixuxũ. ⁶⁸Rü ñanagürũ: —Name nixĩ i nüxũ ticuaxũũgü ya tórũ Cori ga nuxcũmaũcü ga tórũ oxĩ ga Iraéarũ Tupana. Erũ núma tatanũwa nangu na tüxũ yamaxẽēēxũcax i yixema i norũ duũxũgü na ixĩgũxũ. ⁶⁹—Rü ngẽmacax tüxna nanamu ya wüxi ya poracũ ya tórũ maxẽēēruũ ga nuxcũmaũcü ga norũ duũxũ ga Dabítanũxũwa ne ücü. ⁷⁰—Rü yemaãcü Tupana tamaã inaxuneta nawa ga yema nuxcũmaũgũxũ ga norũ orearũ uruũgü ga üünegũxũ. ⁷¹—Rü Tupana rü namaã nüxũ nixu rü nüxna tá tüxũ ñnanguxũxẽe i tórũ uwanũgü rü guxũma i duũxũgü i taxchi aixũ. ⁷²—Rü nuxcũmaũgũxe ga tórũ oxigũmaã nüxũ nixu na nüxũ tangechaũtũmũũgũxũ rü tagutãma nüxũ iyanangũmaxũ ga yema tũmamaã inaxunetaxũ. ⁷³⁻⁷⁵—Rü yemaãcü ga Tupana rü nuxcũmaũcü ga tórũ oxĩ ga Abráũmaã inaxuneta. Rü namaã nüxũ nixu rü tá tüxũ ñnanguxũxẽe nüxna i tórũ uwanũgü na tama imuũēãcũma naxũxũcax i Tupanaãrũ puracũ rü aixcũma mecũ na ixĩgũxũ napexewa i guxũ i tórũ maxũwa

i wüxichigü i ngunexũgu —ñanagürũ ga Zacarí. ⁷⁶Rü ñanagürũ ta: —Cumax, Pa Chaunex, rü Tupana ya Taxũchicũarũ orearũ uruũmaã tá cuxũ naxugũ. Erũ cuma rü tá Corixũpa yoxni duũxũgũmaã nüxũ quixu i nachiga ya Cori. ⁷⁷—Cuma rü Coriarũ duũxũgũxũ tá nüxũ cucuaxẽe na Tupana tá nüxũ nüxũ ngechaũxũ i norũ pecadugũ na ngẽmaãcü nayauxgũãxũcax i maxũ i taguma gũxũ. ⁷⁸⁻⁷⁹—Erũ nüxũ tangechaũtũmũũgü ya Tupana ya poraãcü tüxũ ngechaũcü. Rü ngẽmacax daxũguxũ i naãnewa taxcax ne nanamu i ñoma i naãnearũ ngóonexẽēruũ i ngexwacaxũxũ na nangóonetanũxẽēãxũcax i ngẽma duũxũgü ga noxri guxũguma norũ chixexũgagu ãncũmaxũwa yexmagũxũ. Rü núma tá tüxũ narũngũxẽe na Tupanamaã rüngũxmũēxũcax —ñanagürũ ga Zacarí. ⁸⁰Rü yema õxchana rü niyachigü rü wüxichigü ga ngunexũgu yexeraãcü Tupanaxũ nicuáchigü. Rü dauxchita ga ngextá taxúema íxãpataxũwa nayexma ñuxmata yema ngunexũwa nangu ga na Yudũgũxũ nügü nacuaxẽēxũ.

Ngechuchuarũ buxchiga

(Mt 1.18-25)

2 ¹Rü yexguma Agutu ãēxgacũ ga tacũ ixĩxgu ga Dumawa, rü nanaxunagü ga na yaxugũãxũ ga guxũma ga duũxũgü ga guxũ ga naãnewa. ²Rü yema nüxĩraũxũ ga duũxũgũarũ ugũchiga, rü nanaxü ga yexguma Quirinu ãēxgacũ ixĩxgu ga Chfriaarũ naãnewa. ³Rü guxũma ga duũxũgü rü wüxichigü norũ ñane ga nagu nabuxũnewa nixũchigü ga yéma

na yaxugüāxūcax. ⁴Rü yemacax ga Yuche rü Gariréaana yexmane ga ñāne ga Nacharétuwa ínaxūxū, rü Yudeáarü naānewa yexmane ga ñāne ga Beréüwa naxū. Rü guma nixī ga ñāne ga nuxcūmaücü ga āēxgacü ga Dabí nagu buxūne. Rü yemacax nixī ga Yuche ga yéma naxūxū, yerü Dabítanūxū nixī ga nūmax. ⁵Rü Beréüwa naxū ga Yuche na yaxugüāxūcax wüxigu ngīmaā ga María ga ngīmaā naxāmaχchaücü. Natürü ga María rü itacharaü ga na naxāxācūxū. ⁶Rü yexguma Beréüwa nayexmagüyane, ngīxna nangu ga ngīrū ngunexū ga na naxíraxacūxū ga María. ⁷Rü yexma nabu ga nüxíraücü ga ngīne. Rü naxchápenüūmaā inanuque. Rü wüxi ga wocaarü chibüchicagumare inacanagüxēē, yerü marü guxūma nixāācu ga ucapu nawa ga guma pegüpataü.

**Daxüćüāx ga Tupanaärü orearü
ngeruüchiga rü carnerugüarü
dauruüchiga**

⁸Rü Beréüärü ngaicamana nayexmagü ga ñuxre ga carnerugüarü dauruüğü ga chütacü nachitaüwa norü carnerugüna ídaugüxū. ⁹Rü ngürüāchi yema carnerugüarü dauruüğücax nangox ga wüxi ga orearü ngeruü ga daxüćüāx. Rü Cori ga Tupanaärü yauracüūmaā naxcax nangóone ga guxūwama. Rü poraācü namuüē. ¹⁰Natürü yema orearü ngeruü ga daxüćüāx, rü ñānagürü nüxū: —iTāxú i pemuüēxü! erü pexcax nuā chanange i wüxi i ore i mexēchixü i guxü i duüxüğüarü taāxēēruü tá ixíxū. ¹¹—Erü ñuxma rü Beréügu nabu ya perü maxēxēruü. Rü nūma rü Cori ya Cristu

nixī. ¹²—Rü ñāā tá nixī i perü cuaxruü. Rü tá nüxü ipeyangau i wüxi i õxhana i naxchápenüūmaā nuquexü rü wocaarü chibüchicagu caxū —ñānagürü. ¹³Rü yexgumatama ngürüāchi yema daxüćüāx ga orearü ngeruüxütawa nangox ga muxūma ga togü ga daxüćüāx ga orearü ngeruüğü. Rü Tupanaxü nicuaxüüğü, rü ñānagürüğü: ¹⁴—Rü ñuxma rü Tupanaxü ínacuaxüüğü rü ínataāēğü i daxüguxü i naānewa. Rü pema i ñoma i naānecüāx i Tupana pemaā taāēğüe, rü name nixī i pegümaā perüngüxmüē —ñānagürüğü. ¹⁵Rü yexguma daxüwa naxíxguwena ga yema orearü ngeruüğü rü yema carnerugüarü dauruüğü rü nügümücügümaā ñānagürüğü: —iNgīxā ítayadau i Beréüwa i ngēma ngupetüxü i Cori ya Tupana tamaā nüxü ixuxü nawa i norü orearü ngeruüğü! —ñānagürüğü. ¹⁶Rü paxa inaxīāchi, rü yéma naxī. Rü yexma nüxü nayangau ga Yuche rü María rü ga õxhana ga wocaarü chibüchicagu caxū. ¹⁷Rü yexguma yema õxchanaxü nadaugügu ga yema carnerugüarü dauruüğü, rü duüxüğümaā nüxü nixugüe ga yema ore ga Tupanaärü orearü ngeruü ga daxüćüāx namaā nüxü ixuxü ga yema õxchanachiga. ¹⁸Rü guxūma ga duüxüğü ga nüxü ínüēxü ga yema carnerugüarü dauruüğüarü ore rü namaā nabaixāchiāēğü. ¹⁹Natürü ga María rü inayaxu ga guxūma ga yema ngupetüxü rü ngīāēgu namaā inguxü rü nagu irüxīnüēcha. ²⁰Rü nawoegu ga yema carnerugüarü dauruüğü. Rü taāēācūma Tupanaxü nicuaxüüğü naxcax ga guxūma ga yema nüxü

naxĩnũẽxũ rũ nũxũ nadaugũxũ yerũ
aixcũma yema orearũ ngeruũ ga
daxũcũãx namaã nũxũ ixuxũrũĩ
nangupetũ.

**Õxhana ga Ngechuchu rũ tupauca ga
taxũnewa nanagagũ**

²¹Rũ yexguma 8 ga ngunexũ nũxũ
yexmagu ga na nabuxũ ga õxhana, rũ
ínanawiechaxmũpexechiraũgũ. Rũ
Ngechuchugu nanaxũégagũ. Rũ
yematama nixĩ ga naéga ga daxũcũãx ga
Tupanaãrũ orearũ ngeruũ Maríamaã
nũxũ ixuxũ ga tauta namaã naxãxácũgu.
²²Rũ yexguma marũ yanguxgu ga yema
ngunexũ na tupauca ga taxũnewa
Tupanapexewa na nũgũ yamexẽégũxũ
rũ yéma naxĩ na yemaãcũ
Tupanapexewa yanguxẽégũãxũcax ga
yema Moíchéarũ mugũ nũxũ ixuxũrũĩ.
Rũ Yerucharéũwa ga tupauca ga
taxũnewa nanagagũ ga õxhana na
Tupanana namugũãxũcax. ²³Rũ
yemaãcũ nanaxũgũ yerũ Tupanaãrũ
mugũwa naxũmatũ, rũ ñanagũrũ:

“Ngẽxguma wũxi i nge rũ nayatũgu
i nũxĩraũxũ i ngĩxácũ, rũ
tanaxwaxe i Cori ya Tupanana
tanamu”,

ñanagũrũ. ²⁴Rũ yéma naxĩ rũ yéma
nanagagũ ga taxre ga muxtucugũ ga
yexwacax yaexũ, na Tupanacax
nadaiaũcax ga paigũ ga tupaucawa,
yerũ yema ñanagũrũ ga Tupanaãrũ
mugũwa. ²⁵⁻²⁶Rũ yexgumaãcũũ
Yerucharéũgu naxãchiũ ga wũxi ga yatũ
ga Chimeũgu áégacũ. Rũ wũxi ga yatũ
ga mecũmacũ nixĩ ga nũmax, rũ
aixcũma Tupanaxũ ngechaũcũ nixĩ. Rũ
nũma rũ guxũguma ínananguxẽẽ na

ñuxguacũ tá ínanguxũ ya Yudfũguarũ
nguxũxẽẽruũ ya Cristu. Rũ Tupanaãẽ i
Üünexũ rũ Chimeũxũtawá nayexma, rũ
nũxũ nũxũ nacuxẽẽ na tãútama nayuxũ
ega tama nũxũ nadauxiragu ya Cristu ya
Cori ya Tupana núma namucũ. ²⁷Rũ
yema ngunexũgu rũ tupauca ga
taxũnewa Chimeũxũ naxũxẽẽ ga
Tupanaãẽ i Üünexũ. Rũ yéma nayexma
ga Chimeũ ga yexguma Yuche rũ María
tupaucawa nagagũgu ga õxhana ga
Ngechuchu na Tupanana namugũãxũcax
na yemaãcũ yanguxẽégũãxũcax ga
Moíchéarũ mu. ²⁸Rũ Ngechuchuxũ
naganagũ ga Chimeũ. Rũ Tupanaxũ
nicuxũũ, rũ ñanagũrũ: ²⁹—Pa Corix,
ñuxma rũ marũ name na chayuxũ, erũ
marũ cuyanguxẽẽ ga yema chomaã
icuxunetaxũ. ³⁰⁻³¹—Rũ
chaxetũmaãxũchi nũxũ chadau ya daa
Maxẽẽẽruũ ya guxũ i duũxũgũcax
núma cunamucũ. ³²—Rũ nũma nixĩ i
ngóonexẽẽruũ naxcax i guxũma i
duũxũgũ i tama Yudfũgu ixĩgũxũ. Rũ
ñaã õxchanagagu rũ togũ i duũxũgũ tá
nũxũ nicuxũũgũ i curũ duũxũgũ i
Yudfũgu —ñanagũrũ. ³³Rũ Yuche rũ
María rũ nañaixãchiãégũ namaã ga
Chimeũãrũ ore ga ñuxãcũ
õxchanachigamaã na yadexaxũ. ³⁴Rũ
yexguma ga Chimeũ rũ Tupanana naca
na meã nũxũ nangupetũgũxũcax ga
Yuche rũ María rũ õxhana. Rũ
ñanagũrũ ngĩxũ ga María ga Ngechuchu
naẽ: —Dũcax, ñaã õxhana rũ tá
nanamaxẽẽ i muxũma i Yudfũgu,
natũrũ ngẽma tama nũxũ yaxõgũchaũxũ
rũ tá inayarũtauxe. Rũ nũma rũ wũxi i
cuxũruũ tá nixĩ i duũxũgũcax, rũ
muxũma tá nũxũ naxoe. ³⁵—Rũ

ngëmaãcü tá nanangoxëẽãma i guxũma i naãẽwa nagu naxĩnũëxũ i muxũma i duũxũgũ. Rũ guxũma i ngëma tá ñaã õxchanaxũ ngupetũxũ rũ ñoma wũxi i cũxchi i curũ maxũnewa yarũwáxũrũũ tá cuxũ nangux, Pa Maríax —ñanagũrũ. ³⁶Rũ yéma ta iyexma ga wũxi ga ngecü ga Tupanaãrũ orexũ ixucũ. Rũ Ana nixĩ ga ngĩéga. Rũ Panuéxácũ iyixĩ, rũ Ácherutanũxũ iyixĩ. Rũ marũ yaguãxũchi iyixĩ. Rũ yexguma napaxũchigutama ixáte. Natũrũ 7 ga taunecũ- guxicatama ngĩtemaã iyarũxũxũ, yerũ nayu ga ngĩte. ³⁷Rũ yemaãcü wũxi ga yutecũ ga yaguãxũchi iyixĩ, yerũ 84 nixĩ ga ngĩrũ taunecũ. Rũ taguma tupauca ga taxũnewa íixũxũ. Rũ guxũguma ngunecũ rũ chũtacũ rũ naxaureãcũma iyumũxëẽcha. Rũ yemaãcü Tupanaxũ iyacuãxũ rũ inataxëẽ. ³⁸Rũ yexgumatama Chimeũ íidexayane, rũ yéma ingu ga Ana. Rũ Tupanana moxë ixã. Rũ iinaxũgũ ga õxchana ga Ngechuchuchiga na yadexaxũ napexewa ga guxũma ga yema Yudũgũ ga Yerucharéũcũãx ga Cristuxũ ínanxũxëẽgũxũ na norũ nguxuchixëẽruũ yĩxũcãx.

Íãne ga Nacharétucãx nawoegu

³⁹Rũ yexguma marũ yanguxëẽgũãguwena ga guxũma ga yema Tupanaãrũ mugũ nüxũ ixuxũ, rũ Yuche rũ María rũ naxcãx nawoegu ga norũ íãne ga Nacharétu ga Garíreaanewa yexmane. ⁴⁰Rũ ga õxchana rũ niyachigũ, rũ yexeraãcü niporachigũ, rũ yexeraãcü nüxũ nicuáchigũ. Rũ Tupana rũ poraãcü nüxũ narũngũxëẽ.

Bucũ ga Ngechuchu rũ tupauca ga taxũnewa naxo

⁴¹Nanatũ rũ naẽ rũ gucü ga taunecũgu Yerucharéũwa taxĩxũ naxcãx ga Üpetũchigaarũ peta. ⁴²Rũ yexguma Ngechuchu 12 ga taunecũ nüxũ yexmagu, rũ Yerucharéũwa taxĩ namaã ga nanatũ rũ naẽ, yerũ yema nixĩ ga Yudũgũcũma naxcãx ga Üpetũchigaarũ peta. ⁴³Rũ yexguma yagúechigagu ga Üpetũchigaarũ peta, rũ tũmachĩũcãx tawoegu ga nanatũ rũ naẽ. Natũrũ ga Ngechuchu rũ tũmaẽchita tũxna Yerucharéũgu narũxãũx. ⁴⁴Rũ tũma nüxũ tacuãxgũgu rũ yema muxũ ga duũxũgũ ga tũmaweama íxĩxũtanũxũtanũgu naxã ga Ngechuchu. Rũ yemaãcü marũ itaxĩ ga wũxi ga ngunexũ. Natũrũ yexguma naxcãx tadaugũgu tũmatanũxũtanũgu rũ yema tũxũ cuãxgũxũtanũgu rũ tama nüxũ itayangaugũ. ⁴⁵Rũ yemacãx wenaxãrũ Yerucharéũcãx tawoegu na yexma naxcãx tayadaugũxũcãx. ⁴⁶Rũ tomaẽxpũx ga ngunexũguwena Ngechuchuxũ itayangaugũ ga tupauca ga taxũnegu. Rũ yéma narũto natanũwa ga yema ngũxëẽruũgũ ga Tupanaãrũ mugũwa ngxũxëẽtaegũxũ, rũ inarũxĩnũ ga norũ ngxũxëẽtae, rũ nüxna nicachigũ. ⁴⁷Rũ guxũma ga yema duũxũgũ ga Ngechuchuxũ ínũëxũ, rũ nañaixãchiãëgũ na ñuxãcü nüxũ nacuãxũchixũ rũ meãma nangãxũãxũ. ⁴⁸Rũ yexguma nanatũ rũ naẽ nüxũ daugũgu rũ tañaixãchiãëgũ. Rũ naẽ rũ ñatarũgũ nüxũ: —Pa Chaunex, ¿tũxcũtũ tomaã ngxũ cuwagũ? Cunatũ rũ choma rũ poraãcü cuxcãx taxoegaãẽãcũma

cuxcax tadaugüecha —ñatarügü. ⁴⁹Rü yexguma ga Ngechuchu rü ñanagürü: —¿Tüxcüü chauxcax pedaügü? ¿Tama exna nüxü pecuax na woetama Chaunatüchiüwa tá changëxmaxü? —ñanagürü. ⁵⁰Natürü ga tümagü rü tama nüxü tacuaxgüega ga yema tümama nüxü yaxuxü. ⁵¹Rü yexguma ga Ngechuchu rü tümawe nataegu ga Nacharétuwa. Rü guxüguma meã tümaga naxinüëcha. Rü naë ga María rü ngĩãëwa nagu irüxĩnüëcha ga guxüma ga yema ngupetüxü. ⁵²Rü niyachigü ga Ngechuchu, rü yexeraäcü nüxü nicuächigü. Rü Tupana rü namaã nataãë, rü guxüma ga duüxügü rü ta namaã nataãëgü.

Cuáü ga baiüxëëruü rü dauxchitawa ga ngextá taxúema íxâpataxüwa orexü nixu
(Mt 3.1-12; Mr 1.1-8; Cu 1.19-28)

3 ¹Rü yexguma Tiberiu 15 ga taunecü âëxgacü ga tacü ixĩxgu ga Dumawa, rü yexguma nixĩ ga Póüchiu Piratu rü Yudeaaneärü âëxgacü yĩxü, rü Erode rü Gariréaaneärü âëxgacü yĩxü, rü naëneë ga Piripi rü Itúreaane rü Taconíteaneärü âëxgacü yĩxü, rü Dichániã rü Abiríniãaneärü âëxgacü yĩxü. ²Rü Aná rü Caipá rü paigüeru nixĩgü ga yexguma. Rü yexguma nixĩ ga Cuáü ga Zacaría nanemaã yadexaxü ga Tupana ga dauxchitawa ga ngextá taxúema íxâpataxüwa. ³Rü guxüma ga yema nachicagü ga Yudaücutüarü ngaicamana yexmagüxügu nixügüchigü ga Cuáü. Rü duüxügümaã nüxü nixuchigü ga na namexü na nüxü naxoexü ga nacümagü ga chixexü rü ínbaiüxü, na yemaäcü Tupana nüxü

nüxü nangechaüxüçax ga norü pecadugü. ⁴Rü guma nuxcúmaücü ga Ichaía ga Tupanaärü orearü uruü naxümatüxüü nixĩ ga nangupetüxü. Yerü duüxügüarü maxüärü mexëëchigaxü nixu ga yexguma ñaxgu:

“Ngëma nachica i ngextá taxúema íxâpataxüwa rü tá nangëxma i wüxi i duüxü i ngëma tagaäcüma ñaxü: ‘¡Pegü pemexëë naxcax ya Cori! ¡Rü naxcax ipeyanawëxächixëë i perü maxü!’ ⁵Rü guxäärü maxü rü tá inayarüwëxächi ñoma wüxi i ngatexü rügütaxüü na iyawëxüçax i nama. Rü guxäma ya yíxema togüëtüwa tügü ngëxmaxëëgüxe rü tá ítarüxĩ ñoma wüxi ya mæxpüne rü wüxi i ngüchitaeru idoxochixëëxüü. Rü guxüma i nacüma i wüxü rü tá inayarüwëxächigü. Rü ngëma duüxügüarü maxüwa tama mexü rü tá nayamexëëgü. ⁶Rü guxüma i duüxügü rü tá nüxü nadaugü ya yima Maxëëëruü ya Tupana núma namucü”,

ñanagürü ga Ichaíaarü ore ga ümatüxüwa. ⁷Rü yexguma Cuáüxütawa naxĩxgu ga duüxügü na ínbaiüxëëäxüçax, rü nüma ga Cuáü rü ñanagürüama nüxü: —Pema rü äxtapearü duüxügü pixĩgü. ¿Rü ñuxäcü nagu perüxĩnüë na naxchaxwa pibuxmüxü i ngëma poxcu i äücümaxüchixü i marü ingaicaxü ega tama nüxü perüxoegu i pecüma i chixexü? ⁸—¡Rü meã pemaxë na ngëmaäcü guxüma i duüxügü nüxü

daugüxüçax na aixcuma marü nüxü perüxoexü i pecüma i chixexü! Rü tama name i ñaperügügi:

“Täütama Tupana toxü napoxcue, erü Abráütanüxü tixügi” ñaperügügi. Erü tama ngëmacax nixi ya Tupana i duüxügüxü nayaxuxü. Rü pemañ nüxü chixu rü ngëxguma Tupana naxwaxegu rü tama nüxü naguxcha na daa nutawa Abráütanüxü nanguxüxëxü. ⁹—Tupanaärü yuema rü marü ñimemare na yadaxüäxüçax i ngëma nanetügü i tama mexü. Rü guxüma i nanetügü i chixearü ööxü rü tá nadaxü, rü ñuxüchi üxüwa tá ínagu —ñanagürü ga Cuáü. ¹⁰Rü yexguma ga duüxügü rü Cuáüna nacagü, rü ñanagürügü: —¿Tacü exna nixi i mexü na tanaxüxü? —ñanagürügü. ¹¹Rü Cuáü rü nanangäxü rü ñanagürü: —Texé ya taxrearü gáuxüchirüxé rü name nixi i texé ya tüxü nataxüxena tanaxä. Rü texé ya öñaáxé rü name nixi i texé ya ngearü öñaáxëma tangau i tümaärü öña —ñanagürü. ¹²Rü Cuáüxütawa naxi ta ga ñuxre ga yatügü ga Dumaärü äëxgacüçax ñëru ngixü ideetanüxü. Rü nanaxwaxegü ga Cuáü na ínabaiüxëxü. Rü Cuáüna nacagü, rü ñanagürügü: —Pa Ngüxëëruüx, ¿Tacü nixi i mexü na tanaxüxü i tomax? —ñanagürügü. ¹³Rü Cuáü rü ñanagürü nüxü: —Tama name i äëxgacü pemañ nüxü ixuxüärü yexera penayauxgü i ñëru i duüxügüxütawa —ñanagürü. ¹⁴Rü ñuxre ga churaragü rü ta Cuáüna nacagüe, rü ñanagürügü: —¿Toma rü tacü nixi i mexü na tanaxüxü? —ñanagürügü. Rü nanangäxü ga Cuáü rü ñanagürü: —Tama name i texéxü pexäxüneäcuma tümaärü ngëmaxügü pepuxü. Rü tama name i tacü rü doraxü tûmachigaxü pixu na ngëmaäcü tümaärü ngëmaxügü pepuxüçax. Rü name nixi i

ngëma ñëru i äëxgacü pexü ngëmañ naxütanücumaätama petäëgü rü tama yexeracüçax ípeca —ñanagürü. ¹⁵Rü yexguma ga duüxügü rü poräcü ínananguxëëgü na paxa ínanguxü ga Tupana Nane ga Cristu. Rü nagu narüxüñë ga na bexmana Cuáü rü Cristu yüxü. ¹⁶Natürü ga Cuáü rü guxäxü ñanagürü: —Aixcuma i choma rü dexáwamare pexü íchabaiüxëë, natürü tá ínangu i to i Tupanaärü orearü urü, rü nüma tá pexna nananguxëë i Tupanaäë i Üünexü wüxi i üxiemarü. Erü nüma rü poräcü choxü narüyexera na äëxgacü yüxü. Rü choma rü napëxewa rü taxuwama chame rü bai i norü chapatucunüärü wëgiwa chame. ¹⁷—Rü nüma rü marü ínamemare na ñoma i naänewa yadexechiäxüçax i norü duüxügü ñoma wüxi ya yatü trigu naätüna idexechixüü. Rü ngëmaäcü tá nayadexechi i ngëma noxrü ixügüxü na naxü- tawa nangëxmagüxüçax, natürü ngëma tama noxrü ixügüxü, rü tá ínangu nawa ya yima üxü ya taguma ixoxüne —ñanagürü. ¹⁸Rü yema oremañ rü muxüma ga to ga ucuxëgümañ, rü Cuáü duüxügümañ nüxü nixu ga ore ga mexü ga Ngechuchuchiga. ¹⁹Rü Cuáü rü äëxgacü ga Erodexü nanga, yerü ngëmañ naxämax ga Erodía ga naëneë ga Piripi namax. Rü nananga ta naxçax ga yema togü ga chixexü ga naxüxü. ²⁰Natürü ga Erodé rü tama Cuáüga naxüñü. Rü yexeraxü ga chixexü naxü, yerü poxcupataüwa Cuáüxü namu.

Ngechuchuarü baiechiga

(Mt 3.13-17; Mr 1.9-11)

²¹Naxüpa ga na napoxcuxü ga Cuáü, rü guxüma ga duüxügüxü ínabaiüxëëxguwena, rü Ngechuchuxü rü

ta ínabaiexêê. Rü yexguma Ngechuchu
 íyumüxêyane rü ningenä ga daxüguxü
 ga naâne. ²²Rü Tupanaãê i Üünexü rü
 wüxi ga muxtucurüü inanago rü
 Ngechuchuna nangu. Rü daxüwa
 inanaxü ga wüxi ga naga ga ñaxü:
 —Cuma nixí i Chaune i cuxü
 changechaüxüchicü, rü cumaã
 chataãêxüchicü —ñaxü.

Ngechuchu ya Cristuarü oxigü

(Mt 1.1-17)

²³Maneca 30 ga taunecü nüxü
 nayexma ga Ngechuchu ga yexguma
 norü puracü inaxügügu. Rü duüxügü
 nagu narüxünüê rü Ngechuchu rü Yuche
 nane nixí.

Rü Yuche rü Erí nane nixí.

²⁴ Rü Erí rü Matá nane nixí.

Rü Matá rü Lebí nane nixí.

Rü Lebí rü Merequí nane nixí.

Rü Merequí rü Yana nane nixí.

Rü Yana rü Yuche nane nixí.

²⁵ Rü Yuche rü Matatía nane nixí.

Rü Matatía rü Amó nane nixí.

Rü Amó rü Naú nane nixí.

Rü Naú rü Echiri nane nixí.

Rü Echiri rü Nagaí nane nixí.

²⁶ Rü Nagaí rü Maá nane nixí.

Rü Maá rü Matatía nane nixí.

Rü Matatía rü Chemeí nane nixí.

Rü Chemeí rü Yucheca nane nixí.

Rü Yucheca rü Yudá nane nixí.

²⁷ Rü Yudá rü Yunáü nane nixí.

Rü Yunáü rü Decha nane nixí.

Rü Decha rü Chorobabé nane nixí.

Rü Chorobabé rü Charatía nane
 nixí.

Rü Charatía rü Nerí nane nixí.

²⁸ Rü Nerí rü Merequí nane nixí.

Rü Merequí rü Adí nane nixí.

Rü Adí rü Cocháü nane nixí.

Rü Cocháü rü Erudamáü nane nixí.

Rü Erudamáü rü Erú nane nixí.

²⁹ Rü Erú rü Yochué nane nixí.

Rü Yochué rü Eriechéru nane nixí.

Rü Eriechéru rü Yoríü nane nixí.

Rü Yoríü rü Matá nane nixí.

Rü Matá rü Lebí nane nixí.

³⁰ Rü Lebí rü Chimeü nane nixí.

Rü Chimeü rü Yudá nane nixí.

Rü Yudá rü Yuche nane nixí.

Rü Yuche rü Yonáü nane nixí.

Rü Yonáü rü Eriaquíü nane nixí.

³¹ Rü Eriaquíü rü Meréa nane nixí.

Rü Meréa rü Mena nane nixí.

Rü Mena rü Matata nane nixí.

Rü Matata rü Natáü nane nixí.

Rü Natáü rü Dabí nane nixí.

³² Rü Dabí rü Ichaí nane nixí.

Rü Ichaí rü Obé nane nixí.

Rü Obé rü Boú nane nixí.

Rü Boú rü Charu nane nixí.

Rü Charu rü Naächáü nane nixí.

³³ Rü Naächáü rü Amináda nane nixí.

Rü Amináda rü Amí nane nixí.

Rü Amí rü Arúni nane nixí.

Rü Arúni rü Erúü nane nixí.

Rü Erúü rü Pare nane nixí.

Rü Pare rü Yudá nane nixí.

³⁴ Rü Yudá rü Acobu nane nixí.

Rü Acobu rü Ichaá nane nixí.

Rü Ichaá rü Abráü nane nixí.

Rü Abráü rü Taré nane nixí.

Rü Taré rü Nacú nane nixí.

³⁵ Rü Nacú rü Cherú nane nixí.

Rü Cherú rü Dagáu nane nixí.

Rü Dagáu rü Peré nane nixí.

Rü Peré rü Ebé nane nixí.

Rü Ebé rü Charu nane nixí.

- ³⁶ Rü Charu rü Caináũ nane nixĩ.
 Rü Caináũ rü Arupácha nane nixĩ.
 Rü Arupácha rü Chéũ nane nixĩ.
 Rü Chéũ rü Noé nane nixĩ.
 Noé rü Damé nane nixĩ.
- ³⁷ Rü Damé rü Matucharéũ nane nixĩ.
 Rü Matucharéũ rü Enó nane nixĩ.
 Rü Enó rü Yaré nane nixĩ.
 Rü Yaré rü Mararé nane nixĩ.
 Rü Mararé rü Caináũ nane nixĩ.
- ³⁸ Rü Caináũ rü Enú nane nixĩ.
 Rü Enú rü Che nane nixĩ.
 Rü Che rü Adáũ nane nixĩ.
 Rü Adáũ rü Tupana nane nixĩ.

Ngechuchuxũ naxü ga Chataná

(Mt 4.1-11; Mr 1.12-13)

4 ¹Ngechuchuxũtawa nayexma ga Tupanaãe i Üünexũ. Rü yexguma Yudaũchiüwa ínaxũächigu ga Ngechuchu, rü Tupanaãe i Üünexũ rü dauxchitawa ga ngextá taxúema íxãpataxũwa nanaga. ²Rü yéma nayexma ga 40 ga ngunexũ. Rü ngoxo ga Chataná rü nüxũ naxü. Rü yexguma yéma nayexmagu rü taguma nachibü. Natürü ga yixcama rü nataiya. ³Rü yexguma ga ngoxo ga Chataná rü ñanagürü nüxũ: —Ega aixcüma Tupana Nane quixĩgu, rü idaa nutamaã nüxũ ixu na pãũxũ nanguxuchixũcax! —ñanagürü ga Chataná. ⁴Rü Ngechuchu nanangãxũ rü ñanagürü: —Tupanaärü ore i ümatüxũwa rü ñanagürü:

“Tãütáma ònamaãxica namaxë i duũxũgü, natürü guxũma i ore i Tupana nüxũ ixuxũ tá nixĩ i duũxũgüxũ maxëxëxũ”,

ñanagürü. ⁵Rü yexguma ga ngoxo ga Chataná rü wüxi ga maxpünechitaeruwa

nanaga. Rü yéma paxaãchi nüxũ nüxũ nadauxëë ga guxũma ga nachiũãnegü ga ñoma ga naãnecũãx. ⁶Rü Chataná rü ñanagürü nüxũ: —Guxũ i ñaã nachiũãnegü i mexũ rü norü ngëmaxũgü rü chi cuxna chanaxã. Erü choxrü nixĩ i guxũma i ñaãgü, rü tüxna chanaxã ya texé ya choma chorü me ixixë na tüxna na chanaxãxũ. ⁷—Rü ngëxguma chi chopëxegu cucaxápüxũgu rü choxũ quicuaxũũgu rü cuxrü chi nixĩ i guxũma i ñaã cuxũ chawéxũ —ñanagürü. ⁸Natürü ga Ngechuchu rü nanangãxũ, rü ñanagürü: —iChoxna ixügachi! Pa Chata- náx. Erü Tupanaärü ore i ümatüxũwa rü ñanagürü:

“iNüxũ icuaxũũ ya Cori ya curü Tupana, rü yimaãxũxícatama napuracü!”

ñanagürü. ⁹Rü yexguma ga ngoxo ga Chataná rü Yerucharéũ ga ñãnewa nanaga. Rü tupauca ga taxũnetapëxegu nanamunagü. Rü ñanagürü nüxũ: —Ega aixcüma Tupana Nane quixĩgu, rü inuã cugü rütae! ¹⁰—Erü Tupanaärü ore i ümatüxũwa rü ñanagürü:

“Tupana tá nanamu i norü orearü ngeruũgü i daxũcũãx na cuxna nadaugüxũcax. ¹¹Rü naxmëxmaã tá cuxũ niyauxgü na tama tacü rü nutagu cunguxũcax”,

ñanagürü. ¹²Rü Ngechuchu nanangãxũ rü ñanagürü: —Tupanaärü ore i ümatüxũwa rü ñanagürü ta:

“iTama name i nüxũ na cuxüxü ya Cori ya curü Tupana!”,

ñanagürü. ¹³Rü yexguma marü taxucürüwama Ngechuchuxũ naxüxgu, rü nüma ga Chataná rü nüxna niña

ñuxmata nuxũ iyangau na ñuxãcü wena
nuxũ na naxũxũ.

**Ngechuchu rü Gariréaanewa inanaxügü
ga norü puracü**

(Mt 4.12-17; Mr 1.14-15)

¹⁴Rü Ngechuchu rü Gariréaanecax
nataegu. Rü Tupanaãe i Üünexũ rü
naxũtawa nayexma rü poraãcü
nanaporaxêê. Rü ga duũxügü rü nachiga
nidexagü ga guxũ ga yema naãnewa.

¹⁵Rü wüxichigü ga ñañearü
ngutaquexepataũgüwa rü nanguxêêtae.
Rü guxũma ga duũxügü rü nuxũ
nicuaxũgü.

Nacharétuwa nayexma ga Ngechuchu

(Mt 13.53-58; Mr 6.1-6)

¹⁶Rü Nacharétuwa naxũ ga
Ngechuchu. Rü guma nixĩ ga ñañe ga
nanatügü nawa nayaxêêgüne. Rü
ngũxchigaarü ngunexũgu rü
ngutaquexepataũgu naxũcu, yerü yema
nixĩ ga nacũma ga guxũ ga
ngũxchigaarü ngunexũgu. Rü yéma
inachi rü duũxügüçax nuxũ nadaumatü
ga Tupanaãrü ore ga ümatüxũ. ¹⁷Rü
nuxna nanaxägü ga popera ga
Tupanaãrü orearü uruũ ga Ichaía
ümatüxũ. Rü yexguma yangenaátüägu,
rü nuxũ inayangau ga ngextá
ínaxümatüxũwa ga ore ga ñaxũ:

¹⁸“Cori ya Tupanaãe rü chauxũtawa
nangẽxma. Rü nũma rü choxũ
naxuneta na nuxũ chixuxũçax i
ore i mexũ namaã i ngẽma
duũxügü i ngearü
ngẽmaxũãxgũxũ. Rü choxũ
namu na ngẽma duũxügü i
pecadutüũwa ngẽxmagũxũmaã

nuxũ na chixuxũçax rü tá na
ínanguxũxũ. Rü choxũ namu na
chayadauchixetüxêẽgũxũçax i
ngẽma ingexetügũxũ rü na
íchananguxũxêẽxũçax i ngẽma
duũxügü i togümexẽwa
ngẽxmagũxũ. ¹⁹Rü núma choxũ
namu na duũxügümaã nuxũ
chixuxũçax na Tupana nuxũ
rüngũxêẽchaũxũ i ngẽma nuxũ
yaxõgũxũ”,

ñanagürü ga yema ore. ²⁰Rü yexguma
ga Ngechuchu rü nügüna
nananuxãchiátü ga popera. Rü
ngutaquexepataũãrü dauruũna nanaxã
rü ñuxũchi ínarüto. Natürü guxũma ga
yema ngutaquexepataũwa yexmagũxũ
ga duũxügü rü nuxũ narüdaunüêcha.
²¹Rü yemacax Ngechuchu inanaxügü ga
duũxügümaã na yadexaxũ, rü ñanagürü:
—Ñuxmatama nixĩ i pepexewa Tupana
yanguxêẽxũ i ñañ ore ga Ichaía
ümatüxũ —ñanagürü. ²²Rü guxũma ga
duũxügü rü meã Ngechuchuchiga
nidexagü. Rü nañaixãchiãêgü namaã ga
yema ore ga mexũ ga namaã nuxũ
yaxuxũ. Natürü tama aixcũma
nayaxõgüchaũ. Rü yemacax nügüna
nacagü rü ñanagürügü: —¿Taux exna
daa yiĩxũ ya Yuche nane?
—ñanagürügü. ²³Rü Ngechuchu rü
ñanagürü nuxũ: —Choma nuxũ chacuax
rü tá chomaã penaxuxuchi i ngẽma ore i
ñaxũ:

“Pa Duturux iCugütama rümexêê!”
ñaxũ. Rü exna tá choxũ ñaperügügü:
“Yema mexũ ga taxũ ga nuxũ taxĩnüxũ
ga Tupanaãrü poramaã cuxũxũ ga
Capernáũwa, rü tanaxwaxe i nuã curü
ñañewa rü ta na cunaxũxũ”, ñaperügügü

tá. ²⁴Rü nidexachigüama ga Ngechuchu: —Aixcüma pemaã nüxü chixu rü guxüma i Tupanaärü orearü uruü, rü norü ñānewatama i duüxügü rü tama meã nanayauxgü. ²⁵—Rü aixcüma pemaã nüxü chixu rü Iraéanewa rü nayexma ga muxüchixüma ga ngexügü ga iyutegüxü ga yexguma Ería maüxgu. Rü yexguma nixi ga tomaëxpüx ga taunecüariü ngäxü rü taguma napuxü, rü poraäcü nangúxü ga taiya ga guxü ga yema naānewa.

²⁶—Natürü ga Tupana rü tama wüxi ga Iraéanecüãx ga yutecüxütawa Eríaxü namu. Natürü ngixütawa nanamu ga yema yutecü ga Charepacüãx ga Chidāüärü ñāneärü ngaicamagu āchiücü. ²⁷—Rü yexguma namaüxgu ga Erichéu, rü Iraéanewa nayexmagü ta ga muxüma ga duüxügü ga chaxünemaã idaaweexü. Natürü taxuüma ga yema idaaweexü ga Iraéanewa yexmagüxü rü naxcax nitaaneë. Rü Namáü ga Chíriaanecüãxícata nixi ga guma naxcax yataaneü —ñānagürü ga Ngechuchu. ²⁸Rü yexguma yema orexü naxīnüëgu, rü guxüma ga yema duüxügü ga guma ngutaquexepataüwa yexmagüxü rü poraäcü naxcax nanuë. ²⁹Rü inachigü ga duüxügü rü Ngechuchuxü ínataxüchigü ga guma ñānewa. Rü guma maxpüne ga guma ñāne nawa yexmanechitaeruwa nanagagü na yéma yanataegüãxücax. ³⁰Natürü ga Ngechuchu rü norü ngäxütanüwa ínaxüxüāma, rü ínixü.

**Wüxi ga yatü ga ngoxo nawa
yexmaxüchiga
(Mr 1.21-28)**

³¹Rü yexguma ga Ngechuchu rü Gariréaneärü ñāne ga Capernáüwa naxü. Rü ngüxchigaarü ngunexügu

yéma duüxügüxü nangúexëë. ³²Rü duüxügü rü nabaixächiãëgü namaã ga norü nguxëëtae, yerü Tupanaärü poramaã nidexa. ³³Rü guma ngutaquexepataüwa nayexma ga wüxi ga yatü ga ngoxo nawa yexmaxü. Rü aita yéma naxü, rü ñānagürü: ³⁴—iToxna ixügachi! ¿Tüxcüü totanüwa cuxü, Pa Ngechuchux, Pa Nacharétucüãx? ¿Nuã cuxü na toxü cuðaixücax? Choma cuxü chacuax na Tupana Nane ya Üüneü na quixü —ñānagürü. ³⁵Rü Ngechuchu nananga ga yema ngoxo rü ñānagürü: —iYarüngeax rü ínaxüxü nawa ya yima yatü! —ñānagürü. Rü yexguma ga yema ngoxo rü duüxügüpexegu nayanguxëë ga guma yatü, rü nawa ínaxüxü. Natürü tama nanapixëë. ³⁶Rü guxüma ga duüxügü rü nabaixächiãëgü. Rü nügümücügümaächigü nachiga nidexagü, rü ñānagürügü: —¿Tacü rü ore nixi i ngéma? Erü ñāã yatü rü aixcüma ngéma ngoxogümaã inacuax rü poraäcü nanamu. Rü nūmagü rü naga naxīnüë, rü ínachoxü —ñānagürügü. ³⁷Rü guxüwama ga yema naānewa rü Ngechuchuchigaxü nixugüe ga duüxügü.

**Ngechuchu rü Chimáü ga Pedru
naxëcax nayataanexëë
(Mt 8.14-15; Mr 1.29-31)**

³⁸Rü guma ngutaquexepataüwa ínaxüxü ga Ngechuchu rü Chimáüputawa naxü. Rü Chimáü naxë rü poraäcü iyaxaxüne. Rü Ngechuchuna nacagüe ga ngüxcax na yataanexëëãxücax. ³⁹Rü ngixütagu nayachi ga Ngechuchu rü yema

daaweanexũ nanga. Rü yexgumatama igauḁāchi ga na yaxaxünexũ. Rü yexgumatama írúda, rü naxcax inamexêê ga ðna.

**Ngechuchu rü muxũma ga
idaaweexũcax nayataanexêê**

(Mt 8.16-17; Mr 1.32-34)

⁴⁰Rü yexguma marü yanaxücuchaũgu ga üaxcü, rü Ngechuchuxütawa nanagagü ga guxũma ga duũxũgü ga nagúxũraũxũ ga daaweanemaã idaaweexũ. Rü ga Ngechuchu rü wüxichigü ga yema duũxũgüxü ningögü, rü yemaäcü naxcax nayataanexêêchigü. ⁴¹Rü nanameêxêê ga muxũma ga duũxũgü ga idaaweexũ ga ngoxo nawa yexmagüxũ. Rü yema ngoxogü rü aita naxüe, rü ñanagürügü: —Cuma nixĩ i Tupana Nane quiĩxũ —ñanagürügü. Natürü ga Ngechuchu rü nayangagü ga yema ngoxogü. Rü nüxna nanachuxu ga na yadexagüxũ, yerü yema ngoxogü rü nüxũ nacuaxgü na Cristu yiĩxũ.

**Ngechuchu rü nanaxunagü ga ore ga
mexũ ga ngutaquexepataũwachigü**

(Mr 1.35-39)

⁴²Rü yexguma noxri yangóonegu rü yema ñanewa ínaxũxü ga Ngechuchu. Rü wüxi ga nachica ga taxúema íxāpataxüwa naxũ. Natürü ga duũxũgü rü naxcax nadaugü rü düxwa naxütawa nangugü. Rü nüxũ nacaaxgü ga tama na ínaxũxũcax ga yema norü naānewa. ⁴³Natürü ga Ngechuchu rü ñanagürü nüxũ: —Taxucürüwama petanügu charüxáũēcha erü chanaxwaxe na náigü ya ñānegüwa ngēxmagüxũ i duũxũgümaã rü ta nüxũ

chixuxũ na ñuxācü āēxgacü yiĩxũ ya Tupana. Erü woetama ngēmācax núma choxũ namu —ñanagürü. ⁴⁴Rü yemaäcü Ngechuchu nüxũ nixuchigü ga ore ga ngutaquexepataũgüwachigü ga guxũma ga Gariréaanewa.

Muxũma ga choxni na ínayauxũxũchiga

(Mt 4.18-22; Mr 1.16-20)

5 ¹Rü wüxicana ga yexguma nextaxa ga Yenecharétuanacüwa nayexmagu ga Ngechuchu, rü muxũma ga duũxũgü rü naxütawa nangugü. Rü düxwa yéma nayaxāütügü, yerü nüxũ naxĩnüēchaũ ga Tupanaärü ore ga namaã nüxũ yaxuxũ. ²Rü Ngechuchu yéma nüxũ nadau ga taxre ga ngue ga ingeācune. Rü guma nguegü rü naxnecüpechinüwa nanadagü, yerü ga püchaetanüxũ rü nüxna yéma ínachoũ, yerü norü pücha niyauxgü. ³Rü wüxi ga guma nguegu nixüe ga Ngechuchu. Rü guma ngue rü Chimáärü nixĩ. Rü Chimáũna naca ga naxnecüpechinüärü ngāxütüwaxüra na nangeaxũcax. Rü guma nguewa narüto ga Ngechuchu. Rü yéma inanaxügü ga duũxũgüxũ na nangüxêêxũ. ⁴Rü yexguma yagüegagu ga Ngechuchu ga na yadexaxũ, rü Chimáũxũ ñanagürü: —iyéa ínamátamaxüwa namaã naxā ya daa ngue. Rü ngéma penatāe i perü pücha na choxnita piyauxgüxũcax! —ñanagürü. ⁵Rü Chimáũ nanangāxũ, rü ñanagürü nüxũ: —Pa Ngüxêēruũx, ngewax rü guxũ i chütaxũ rü tapüchae, natürü taxuũma i choxni tiyaxu. Natürü ñuxma na choxũ cumuxũ rü wena táxaru íchanatāe i chori pücha —ñanagürü. ⁶Rü yexguma ínatāegüāgu

ga norü pücha, rü muxüma ga choxni
 ínayauxü. Rü düxwa narügáuxchaü ga
 norü pücha yerü namuxüchi ga choxni.
 7Rü naxmexmaã náí ga nguewa
 yexmagüxü ga natanüxügüçax nacagü
 na nüxü yanangüxëëgüxüçax. Rü yéma
 naxí ga yema natanüxügü ga naxçax
 nacagüxü. Rü nanaxüäcugü ga guma
 taxre ga ngue rü wixgutaax inangutaügi
 yerü namuxüchi ga choxni. 8Rü
 yexguma yemaxü nadauxgu ga Chimáü
 ga Pedru, rü Ngechuchupexegu
 nayacaxápüxü, rü ñanagürü nüxü:
 —iChoxna ixügachi! Pa Corix. Erü
 choma rü wüxi i duüxü i pecaduáxü
 chixí —ñanagürü. 9Rü yema ñanagürü
 ga Chimáü yerü nüma rü guxüma ga
 natanüxügü rü namaã nabaixächiäëgü
 ga yema muxüma ga choxni na
 ínayauxüxü. 10Rü nabaixächiäëgü ta ga
 Chimáümücügü ga Chaütiágu rü Cuáü
 ga Zebedéu nanegü. Natürü Ngechuchu
 rü Chimáüxü ñanagürü: —iTáxü i
 cumuüxü! Erü ñuxmaücüü rü tá choxü
 cupuracü na chauxütawa
 cunagagüxüçax i duüxügü —ñanagürü.
 11Rü yexguma naxānacüwa namaã
 nangugüga ga naweügi, rü yéma
 nanawogü ga norü guxüma rü
 Ngechuchuwe narüxi.

**Ngechuchu rü wüxi ga
 rüchaxünexüçax nayataanexëë**
(Mt 8.1-4; Mr 1.40-45)

12Rü yexguma wüxi ga yéma
 yexmagüne ga iānewa nayexmagu ga
 Ngechuchu, rü yéma naxütawa nangu
 ga wüxi ga yatü ga chaxünemaã
 idaawexü. Rü yexguma Ngechuchuxü
 nadauxgu rü napexegu nayacaxápüxü rü

yexma nanangücuchi. Rü Ngechuchuxü
 nacaaxü, rü ñanagürü: —Pa Corix,
 ngëxguma cuma cunaxwaxegu, rü tama
 cuxü naguxcha na choxü curümexëëxü
 —ñanagürü. 13Rü yexguma ga
 Ngechuchu rü nüxü ningögü, rü
 ñanagürü nüxü: —Ngü, chanaxwaxe.
 iRüme! —ñanagürü. Rü yexguma yema
 ñaxgu ga Ngechuchu, rü naxçax nitaane
 ga yema yatü ga chaxüneáxü. 14Rü
 Ngechuchu nanaxucyxü rü ñanagürü
 nüxü: —iDüçax, taxüemaätama nüxü
 quixu, natürü paixü cugü yadauxëë na
 curümexü rü yanguxëë i ngëma Tupana
 Moichéwa nüxü ixuxü na duüxügü nüxü
 cuáxüçax na marü curümexü!
 —ñanagürü. 15Natürü guxüwama rü
 yexeraäcü duüxügü nüxü nicuaxgüetanü
 ga Ngechuchuchiga. Rü muxüma ga
 duüxügü rü naxçax naxítaquexegü na
 norü orexü naxīnüëxüçax, rü naxçax na
 yataaneëxëëxüçax ga norü ñaawegüwa.
 16Natürü Ngechuchu rü ñuxguacü rü
 ngextá taxüema iāpataxüwa naxüxü.
 Rü yéma nayayumüxëxü.

**Ngechuchu rü wüxi ga yatü ga
 nawāixächicüçax nayataanexëë**
(Mt 9.1-8; Mr 2.1-12)

17Rü wüxi ga ngunexü Ngechuchu
 íngüxëëtaeyane, rü yéma narütogü ga
 ñuxre ga Parichégu rü ñuxre ga
 ngúxëëruügi ga Moichéarü mugümaã
 ngüxëëtaegüxü ga guxü ga
 Gariréaaneärü iānexäcügiwa ne íxü, rü
 Yudeaanewa ne íxü, rü Yerucharéüwa
 ne íxü. Rü Tupana rü poraäcü
 Ngechuchuwa inanawex ga norü pora
 rü muxüma ga idaawexü narümeëxëë.
 18Rü Ngechuchuxütawa nangugü ga

ñuxre ga yatügü, rü naxçax yéma nanangetaügü ga wüxi ga yatü ga nawāixāchicü. Rü ĩpatagu nanangecuchitaügüchaü na Ngechuchupexegu yaxütaügüāxüçax.

¹⁹Natürü taxuacüma yexma nanangecuchitaügüéga, yerü namuxüchi ga duüxügü. Rü yemaçax ĩaçaxwexgu naxĭgü. Rü meāma Ngechuchu ĩyexmaxüétüwa ĩnanapoguāxügü ga guma ĩpata. Rü yéma duüxügütanüwa Ngechuchupexewa ĩnanachüxüetaügü ga guma nawāixāchicü. ²⁰Rü yexguma Ngechuchu nüxü dauxgu ga na nüxü yaxögüāxü ga yema yatügü, rü ñanagürü guma nawāixāchicüxü: —Pa Chaunex, marü cuxü nüxü changechaü i curü pecadugü —ñanagürü. ²¹Natürü yema ngüexēeruügü ga Moichéarü mugüarü nguxēētaeruügü rü Parichéugü, rü nagu narüxinüē, rü nügüāēwa ñanagürügü: —¿Tacü nixi i ñaā yatü eçax Tupanamaā chixexü yaxugüxü? Erü taxüema pora tüxü nangexma na duüxügüaxü pecaduxü tangechaüxü. Rü Tupanaxicatama nixi ya nüxü nangexmacü i ngēma pora —ñanagürügü naāēwa. ²²Natürü ga Ngechuchu rü nüxü nacuax ga tacügu na ĩnaxĭnüēxü. Rü yemaçax ñanagürü nüxü: —¿Tüxcüü ngē-magu perüxinüē i pemax? ²³—¿Tacü nixi ĩrütaxuchamaēxü na namaā nüxü ĩxüxü ya daa yatü ya nawāixāchicü:

“Curü pecadugü rü marü cuxü nüxü changechaü”, rü exna:

“İnachi rü ĩxü!” ñágüxü nüxü?

²⁴—Natürü ñuxma rü tá pexü nüxü chadauxē na Chaunatü núma choxü muxü na duüxügüaxü nüxü

changechaüxüçax i norü pecadugü —ñanagürü. Rü yexguma yema ñaxguwena rü guma nawāixāchicüxü ñanagürü: —Cumaā nüxü chixu rü ĩnachi, rü nayaxu i curü caruü, rü cupatawa naxü! —ñanagürü. ²⁵Rü yexgumatama guxü ga duüxügüpexewa inachi ga guma nawāixāchicü. Rü nanayaxu ga norü caruü ga nagu nacaxü. Rü Tupanaxü yacuaxüüchigüācüma napatawa naxü. ²⁶Rü guxüma ga duüxügü rü nabaixāchiāēgü. Rü Tupanaxü nicuaxüügü. Rü poraācü namuüēācüma ñanagürügü: —Ñuxma rü nüxü tadaugü i ñuxre i Tupanaärü puracügü i aixcüma mexēchixügü —ñanagürügü.

Lebıçax naca ga Ngechuchu

(Mt 9.9-13; Mr 2.13-17)

²⁷Rü yemawena ga Ngechuchu rü ĩnaxüxü ga guma ĩwa. Rü wüxi ga yatü ga Dumaärü āēxgacüçax dĭeru ngĭxü ideetanüxüxütawa naxüpetü. Rü guma yatü rü Lebı nixi ga naēga. Rü yéma dĭeru ngĭxü ĩnadexüwa narüto. Rü Ngechuchu rü ñanagürü nüxü: —İChowe rüxü! —ñanagürü. ²⁸Rü inachi ga Lebı, rü yéma nanatax ga norü guxüma, rü Ngechuchuwe narüxü. ²⁹Rü yıxcama ga Lebı rü Ngechuchuçax napatawa wüxi ga taxü ga öna naxü. Rü yéma mechawa narütögü ga muxüma ga yatügü ga Lebırü dĭeruarü degüwa puracüexü, rü muxüma ga togü ga duüxügü rü ta. ³⁰Natürü ga yema Parichéugü rü ngüexēeruügü ga Moichéarü mugüarü nguxēētaeruügü, rü ĩnanaxügü na Ngechuchuarü ngüexügüchigagu chixri yadexagüxü.

Rü ñanagürügü: —¿Tüxcüü wüxiwa pechibüe rü namaã pexaxegü i ngëma yatügü i Dumaärü äëxgacüçax diëru ngixü dexü rü ngëma pecaduäxgüxü? —ñanagürügü. ³¹Rü Ngechuchu nanangäxü, rü ñanagürü nüxü: —Ngëma poraxü rü taxuçaxma duturu nanaxwaxegü, natürü ngëma idaaaweexü nixi i duturu naxwaxegüxü. ³²—Choma rü tama mexügüna na chaxuxüçax nixi i núma chaxüxü, natürü pecaduäxgüxüna na chaxuxüçax nixi i núma chaxüxü na ngëmaäcü nüxü naxoexüçax i nacümagü i chixexügü —ñanagürü.

Ngechuchuna nacagüe ga aurechiga

(Mt 9.14-17; Mr 2.18-22)

³³Rü yexguma Ngechuchuna nacagüe ga duüxügü, rü ñanagürügü: —Cuáü ya baiüxëerüüärü ngüexügü rü Parichéugüärü ngüexügü rü nayumüxëgüecha, rü müxpüxcüna rü naxauree rü tama nachibüe erü Tupanagu narüxinië. Natürü i curü ngüexügü, rü guxüguma nachibüe rü naxaxegümare —ñanagürügü. ³⁴Natürü ga Ngechuchu rü nanangäxü, rü wüxi ga ore ga nügüchigaxütama namaã nixu, rü ñanagürü: —¿Exna wüxi i ngügüärü petawa rü pexçax namexü na penaxaureexëxü i ngëma nüxna naxugüxü ega natanüwa nangëxmagu i ngëma yatü i ngexwacax ämaxü? Maneca tama nixi. ³⁵—Natürü wüxi i ngunexü rü ngëma yatü i ngexwacax ämaxü, rü tá namücügüna nixügachi. Rü ngëma ngunexüga tá nixi i aixcüma naxaureexü i namücügü —ñanagürü. ³⁶Rü yexguma ga Ngechuchu rü namaã nüxü nixu ga wüxi ga ore ga yema duüxügücüma ga

nuxcümaüxüchiga rü noxrütama nguxëëtae i ngexwacaxüxüchiga. Rü ñanagürü: —Taxüema wüxi i ngexwacaxüxü i naxchiruta tiyo na namaã tanapaitaxüçax i wüxi i naxchiru i marü ngauxü. Erü ngëxguma ngëmaäcü tanaxüxgu rü tanachixexëe i ngëma naxchiru i ngexwacaxüxü. Rü ñuxüchi ngëma natüchi i ngexwacaxüxü rü tama nüxü nayataüxü i ngëma naxchiru i marü ngauxü. ³⁷—Rü ngëxgumariü ta rü taxüema ngexwacaxücü ya binu rü nagu tayabacuchi i wüxi i naxchiü i marü ngauxü i naxchaxmünaxçax. Erü ngëxguma ngëmaäcü naxüxgu rü yima binu ya ngexwacaxücü rü tá narüngu, rü tá nayawäixëe i ngëma naxchiü i ngauxü i naxchaxmünaxçax. Rü ngëxma tá nayarütaxu ya binu rü ngëma naxchiü rü ta. ³⁸—Rü ngëmacax tanaxwaxe na yima ngexwacaxücü ya binu rü ngexwacaxüxü i naxchiügu yabacuchixü. Rü ngëmaäcü rü taxuütama inayarütaxu. ³⁹—Rü taxüema ya texé ya tümamaã yaxüxe na ngüchiacü ya binu tayaxaxüxü rü tüxü nangüchaü na tayaxaxüxü ya binu ya ngexwacaxücü ya maicuracü. Rü ngëxgumariü ta nixi i ngëma duüxügü i marü namaã yaxüxü i nuxcümaüxü i nacüma i chixexü rü tama nanayauxgüchaü i ngëma mexü i nguxëëtae i ngexwacaxüxü —ñanagürü ga Ngechuchu.

Ngechuchuarü ngüexügü rü trigu nicäüetanü ga ngüxchigaarü ngunexügü

(Mt 12.1-8; Mr 2.23-28)

6 ¹Rü wüxi ga ngüxchigaarü ngunexügu rü Ngechuchu rü norü ngüexügümaã trigunecüwa nachopetü. Rü norü ngüexügü rü inaxiäcüma

yoxocüne trigu nicãũtanü. Rü naxmexmaã nanadaxi ga trigu rü nayangóetanü. ²Rü ñuxre ga Parichéugü rü yema ngúexũgüna nacagü, rü ñanagürügü: —¿Tũxcüũ ngũxchigaarü ngunexũgu penabuxu i trigu? Erü ngũxchigaarü ngunexũgu rü nachuxu na texe puracüxũ —ñanagürügü. ³Rü Ngechuchu nanangãxũ, rü ñanagürü: —¿Taguma exna poperawa nüxũ pedau ga tacu na naxiixũ ga nuxcúmaũcü ga ãẽxgacü ga Dabí ga yexguma nataiyagu ga nũma rü natanüxũgü? ⁴—Rü Tupanapatagu naxücu rü nüxũ nadau ga yema pâü ga üünexũ ga yexma nuxũ. Rü yema pâü rü nachuxu ga ngexerúxemare na nangóxũ, rü paigücaxicatama nixĩ. Natürü Dabí nanayaxu ga yema pâü rü nanangõx, rü natanüxũmaã rü ta nangau —ñanagürü. ⁵Rü ñanagürü ta ga Ngechuchu: —Tupana Nane ya duũxũxũ ixĩcü rü namaã inacuaux i ngũxchigaarü ngunexũ —ñanagürü.

Wüxi ga yatü ga yumécüchiga

(Mt 12.9-14; Mr 3.1-6)

⁶Rü wüxi ga to ga ngũxchigaarü ngunexũgu rü Ngechuchu rü ngutaquexepataũgu naxücu. Rü inanaxügü ga na nanguxẽtaexũ. Rü yéma nayexma ga wüxi ga yatü ga norü tügünewa yumécü. ⁷Rü yema ngúexẽruũgü ga Moíchéarü mugüwa nguxẽtaegüxũ rü Parichéugü, rü Ngechuchuxũ narüdaunü ngoxita ngũxchigaarü ngunexũgu guma yumécüxũ namexẽ, yerü naxcax nadaugü ga ñuxácü norü ãẽxgacügüxũtawa na ínaxuaxũgüãxũ.

⁸Natürü nũma ga Ngechuchu rü nüxũ nacuaux ga yema naãẽwa nagu naxĩnüexũ ga yema yatügü. Rü yemacax guma yumécüxũ ñanagürü: —Írúda rü nuxã ngãxũtanügu yachi! —ñanagürü. Rü guma yumécü rü inachi rü norü ngãxũtanügu nayachi. ⁹Rü yexguma ga Ngechuchu rü yema yéma yexmagüxũna naca, rü ñanagürü nüxũ: —¿Namexũ i ngũxchigaarü ngunexũgu na wüxie naxiixũ i mexũ rü exna chixexũ? ¿Rü namexũ i na namaxẽexũ rü exna yamáxũ? —ñanagürü. ¹⁰Rü yexguma Ngechuchu nüxũ nidaugüãchi ga yema duũxũgü ga yéma yexmagüxũ. Rü guma yumécüxũ ñanagürü: —¡Yanawexächixixẽẽ ya cuxmex! —ñanagürü. Rü guma yatü rü nügü inayarüwexächimexexẽẽ, rü narümemex. ¹¹Natürü yema Parichéugü rü ngúexẽruũgü ga Moíchéarü mugüwa nguxẽtaegüxũ, rü poraacü nanuẽ. Rü nügü nixucuxegü na ñuxácü tá Ngechuchuxũ na yamãxgüxũ.

Ngechuchu nanade ga 12 ga norü ngúexũgü na tóxnamana namugüãxũcax

(Mt 10.1-4; Mr 3.13-19)

¹²Rü yexguma ga Ngechuchu rü dauxchitawa, wüxi ga maxpúnewa naxũ na yéma yayumüxẽxũcax. Rü guxũ ga yema chütaxũgu rü yéma nayumüxẽ. ¹³Rü yexguma yangóonegu, rü Ngechuchu norü ngúexũgücax naca. Rü nataniüwa nayadexechi ga 12. Rü yema nixĩ ga yatügü ga Ngechuchu nüxũ unetagüxũ na tóxnamana nangegüãxũcax ga norü ore. ¹⁴Rü yema yatügü ga yadexechixũ rü Chimáü ga Pedrugü naxüégaxũ nixĩ ga wüxi. Rü to

nixĩ ga Aũdré ga Chimáũ nañeneẽ, rü
Chaũtiágu rü Cuáũ, rü Piripi, rü
Baturumé, ¹⁵rü Mateu, rü Tumachi, rü
Chaũtiágu ga Arupéu nane rü Chimáũ
ga iporaãeciũcũ, ¹⁶rü Yuda ga
Chaũtiágueneẽ, rü Yuda Icarĩute ga
yixcama Ngechuchuxũ íxuaxũxũ
naẽchita.

**Ngechuchu rü muxũma
ga duũxũgũxũ nangúexẽẽ**
(Mt 4.23-25)

¹⁷Rü Ngechuchu rü yema yatũgũ ga
yadexechixũmaã ínarũxĩgũ nawa ga
guma maxpũne. Rü wüxi ga nachica ga
ínametachinũãnexũwa
nayachaxãchitanũ. Rü yéma nayexmagũ
ga muxũma ga duũxũgũ ga guxũ ga
Yudéaanewa ne íxũ, rü Yerucharéũwa
ne íxũ, rü taxtũ ga taxũãnacũwa ga
Chidáũwa rü Tiruwa ne íxũ. Rü yéma
naxĩ yerũ Ngechuchuxũ naxĩnũẽchaũ, rü
nanaxwaxegũ ga Ngechuchu na
nameẽxẽẽxũ ga norũ ðaawegũwa. ¹⁸Rü
yema duũxũgũ ga chixexũ ga naãe nawa
yexmagũxũ rü ta naxçax nitaanegũ.
¹⁹Rü guxũma ga duũxũgũ rü
Ngechuchuxũ ningõgũgũchaũ, yerũ
norũ poramaã nanameẽxẽẽ.

**Duũxũgũ i taãẽgũxũchiga rü
duũxũgũ i ngechaũgũxũchiga**
(Mt 5.1-12)

²⁰Rü yexguma Ngechuchu rü norũ
ngúexũgũxũ nadawenũ, rü ñanagürũ
nũxũ: —iPetaãẽgũ i pema ya ingearũ
ngẽmaxũãxgũxe! Rü Tupana ãẽxgacũ
íixĩxũwa rü pema rü tá ta pexãchica.
²¹—iRü petaãẽgũ i pema i ñuxma
taiyaexe! iRü tá meãma

pingãxcharaũgũ! iRü petaãẽgũ i pema i
ñuxma auxexe! Rü yixcama rü tá
pecugũe. ²²—iRü petaãẽgũ i pema i
ngẽxguma duũxũgũ pexchi aiegũ, rü
pexũ ínawoũxgu, rü tacũ pemaã
yaxugũegũ, rü chaugagu chixri pechiga
yadexagũgũ! ²³—Rü ngẽxguma ngẽma
pexũ ípetũgũ, rü ipetaãẽgũama rü tama
pexoegaãẽgũ! Erũ daxũgũxũ i nañewa
rü tá penayauxgũ i wüxi i perũ ãmare i
mexẽchixũ. Rü ðucax, ñãa duũxũgũ i
ñuxma pexchi aieuxũärũ oxigũ rü
yexgumarũũ ta nixĩ ga naxchi na
naxaieuxũ ga nuxcũmaũgũxũ ga
Tupanaärũ orearũ uruũgũ. ²⁴—Natürũ
wüxi i ngechaũ tá nixĩ i pexçax i pema
ya muärũ ngẽmaxũãxgũxe erũ núma
ñoma i nañewa rü marũ petaãẽgũ.
²⁵—Rü wüxi i ngechaũ tá nixĩ i pexçax i
pema ya marũ ingaxcharaũgũxe erũ tá
petaiyae. Rü wüxi i ngechaũ tá nixĩ i
pexçax i pema i ñuxma marũ cugũexe,
erũ yixcama rü perũ ngechaũmaã tá
pexauxe. ²⁶—Rü wüxi i ngechaũ tá nixĩ
i pexçax i ngẽxguma guxũma i duũxũgũ
pexũ icuaxũũgũgũ. Erũ ngẽma duũxũgũ
i ñuxma pexũ icuaxũũgũxũärũ oxigũ rü
yexgumarũũ nũxũ nicuaxũũgũ ga
nuxcũmaũgũxũ ga orearũ uruũgũneta.

**Ñuxacũ nũxũ tangechaũ i
ngẽma taxchi aieuxũ**
(Mt 5.38-48, 7.12)

²⁷—Natürũ pema i ñuxma na choxũ
pexĩnũẽxũ rü pemaã nũxũ chixu rü:
—iNũxũ pengechaũ i perũ uwanũgũ!
iRü meã nũxũ perũngũxẽẽx i ngẽma
pexchi aieuxũ! ²⁸—iRü meã nachiga
pidexagũ rü naxçax ípeca i Tupanaärũ
ngũxẽẽ naxçax i ngẽma pemaã

guxchigagüxü! iRü naxcax peyumüxëgü i ngëma chixri pechigamaã idexagüxü!

²⁹—Rü ngëxguma texé cumaã nuxgu rü cuxü tapechiwegu rü name nixi i tama cuxütanü ega woo curü tochiwewa rü ta cuxü tapechiwegu. Rü ngëxguma texé cuxü napuarü gáuxüchiruãxgu, rü name nixi i tüxü cungechaüãma ega woo curü daxü rü ta cuxna tanapuxgu. ³⁰—iRü tüxna naxã ya texé ya curü ngëmaxüçax íçaxe! Rü ngëxguma texé curü ngëmaxü cuxna napuxgu, rü tama name i naxcax ícuyaca. ³¹—Rü ngëma mexü i pema penaxwaxexü na togü pemaã naxüxü, rü name nixi i pema rü ta ngëmaäcü mexü namaã pexü. ³²—Rü ngëxguma pema rü ngëma duüxügü i pexü ngechaüxüxüxücatama pengechaügu, rü çtaciüwa namexü i ngëma? Erü ngëma duüxügü i tama yaxögüxü rü ngëmaäcü nanaxügü. ³³—Rü ngëxguma ngëma duüxügü i cuxü rüngüxëxüxüxücatama curüngüxëëgu, rü çtaciüwa namexü i ngëma? Erü ngëma duüxügü i tama yaxögüxü rü ngëmaäcü nanaxügü. ³⁴—Rü ngëxguma ngëma duüxügü i ixãärü dïëruãxüxücatama cunaxãxgu i curü dïëru, rü çtaciüwa namexü i ngëma? Erü ngëma duüxügü i tama yaxögüxü rü ngëmaäcü nanaxügü, erü nüxü nacuaxgü rü tá nüxü nanataeguxëë i ngëma dïëru.

³⁵—Natürü pema rü name nixi i nüxü pengechaü i perü uwanügü, rü nüxü perüngüxëë. Rü ngëxguma çacüçax pexna nacaxgu, rü name nixi i tama pexoegaãëäcuma nüxna penaxã ega woo nagu perüxüniëgu na ngürüächi täütáma pexü nataeguxëëxü. Erü ngëxguma ngëmaäcü penaxüxgu, rü

Tupana rü ngëmaärü yexera tá poraäcü pexü nanataeguxëë, rü naxäcügü tá pixigü ya yima Tupana ya Poraxüchicü ya nüxü rüngüxëëcü ta i ngëma taguma moxë nüxna ägüxü rü ngëma chixecümagüxü. ³⁶—Rü pema rü name nixi i pengechaütümüüwaxegü, ngëma Penatü ya Tupana ngechaütümüüwaxexürüü.

Tama name i tanangugü i togüarü maxü (Mt 7.1-5)

³⁷—Tama name i togüxü pixu rü penangugü i togüarü maxü. Rü ngëxguma ya Tupana rü täütáma nanangugü i perü maxü. Rü tama name i poxcu namaã pexuegu i togü. Rü ngëxguma ya Tupana rü täütáma poxcu pemaã naxuegu. iRü togüaxü nüxü pengechaü i norü chixexügü! Rü ngëxguma ya Tupana rü tá ta pexü nüxü nangechaü i perü chixexügü.

³⁸—iTogüxü perüngüxëëgü rü namaã pemecümagü! rü Tupana rü tá ta pexü narüngüxëë rü tá pemaã namecüma. Rü ñoma wüxi i choca i meãma napaxürüü rü ipoöcuxürüü tá Tupana pemaã namecüma rü pexna nanaxã i ngëma mexü i penaxwaxexü i perü maxüçax —ñanagürü. ³⁹Rü ñaã cuaxruüwa duüxügümaã nüxü nixu ga Ngechuchu, rü ñanagürü: —çÑuxäcü i wüxi i ngexetüxü rü to i ngexetüxüxü namaxü nacuaxëëxü? Erü ngëma taxre i ngexetüxü rü wüxi i äxmaxügu tá nügümaã nayayicu. ⁴⁰—Rü taxuüma i wüxi i ngüxü rü norü ngüxëëruüxü narüyexera. Natürü ega aixcüma meã nanguxgu rü ngëmaäcü norü ngüxëëruüü tá nixi. ⁴¹—çRü tüxcüü

cunangugü i cumüciü naxçax i ngêma íraxû i chixexû i naxûxû natürü tama cugütama cungugü naxçax i ngêma chixexû i taxû i cuxûxû? ⁴²—Rü ngêxguma tama nüxna cucuaxâchigu i ngêma chixexû i taxû i cumatama cuxûxû, rü ññuxücürüwa i nagu curûxîñuxû na cunamexêêxû i ngêma cumüciüarü chixexû i íraxû? Pa Duûxû i Meã Maxnetaxûx, name nixî i cuxira nüxû curûxo i ngêma chixexû i taxû i cumatama cuxûxû, rü ngêxguma tá cume na nüxû curûngûñêêxûçax i cumüciü na nüxû naxoxûçax i ngêma chixexû i íraxû i naxûxû.

Wüxi i nanetü rü norü owa nixî i nüxû icuáxû

(Mt 7.17-20, 12.34-35)

⁴³—Nataxuma i nanetü i mexû i chixearü oóxû. Rü nataxuma i nanetü i chixexû i meärü oóxû. ⁴⁴—Rü wüxichigü i nanetü rü norü owa nixî i nüxû icuáxû. Rü wüxi i torawa rü taxucürüwama wüxi i orîx i imúxû tayaxu. Rü wüxi i chuxchuxûwa rü taxucürüwa uba tayaxu. ⁴⁵—Rü wüxi ya mecü ya yatü rü mexû i orexû nixu, erü naãêwa rü aixcûma mexûgu narûxîñü. Natürü wüxi i yatü i chixecûmaxû rü chixexû i orexû nixu, erü chixexûgu narûxîñü. Rü ngêma naãêwa nagu naxîñûxû nixî i nüxû yaxuxû.

Yatü i Cristuga ññuxû rü yatü i tama Cristuga ññuxûchiga

(Mt 7.24-27)

⁴⁶—¿Tüxcüü i pema rü: “Pa Torü Corix” ñaperügü choxû, natürü tama penaxü i ngêma pemañ nüxû chixuxû?

⁴⁷—Rü ññuxma tá pemañ nüxû chixu na ññuxâcü tîxû ya yîxema chowe rûxûxê rü choxû ññuxê rü naxûxe i ngêma tûmamañ nüxû chixuxû. ⁴⁸—Rü tûma rü wüxi ga yatü ga üpatacü rü yamañmaücü ga norü caxta ññuxmata nutawa nangucürüü tixî. Rü yexguma namañgu ga taxtû rü yabaixûgu ga napata, rü woo ga na naporaüchiüxû, rü tama niwaxtaû, yerü meãma inapugüarü caxtañx ga guma î.

⁴⁹—Natürü yîxema nüxû ññumarexe i chorü ore natürü tama naxûxe i ngêma tûmamañ nüxû chixuxû, rü wüxi ga yatü ga naxñcüétügumare üpatacürüü tixî. Rü yexguma namañgu ga taxtû, rü nibaixû ga napata, rü naporaüchiü. Rü niwaxtaû ga napata, rü yexma nayarûxo ga guma î.

Ngechuchu rü Dumacûñax ga churaragüarü ãêxgacüarü duûxûxû narûmexêê

(Mt 8.5-13)

7 ¹Rü yexguma nüxû nachauxgu ga duûxûgûmañ na yadexaxû ga Ngechuchu, rü Capernáüwa naxû. ²Rü yéma nayexma ga wüxi ga churaragüarü capitáû ga Dumacûñax. Rü guma capitáû rü nüxû nayexma ga wüxi ga norü duûxû ga poraäcü nüxû nangechaûxû. Rü yema norü duûxû rü niðaawe, rü naturaxûchi. ³Rü yexguma Ngechuchuxû naxîñûchigagu ga guma capitáû, rü Ngechuchuxûtawa nanamugü ga ññuxre ga Yudûgüarü ãêxgacügü ga yaguñxgü. Rü ñnanagürü nüxû: —iNgêma Ngechuchuxûtawa pexî na nüxû pecañxñgûxûçax rü núma naxû na chorü duûxûçax yanataañxêêñxûçax! —ñnanagürü. ⁴Rü

Ngechuchuxūtawā naxī, rū porācūi
 nūxū nacaḡaxūgū, rū ñanagürügü:
 —Name nixī i nūxū curūngūxēē ya torū
 capitāū. ⁵—Erū nūma rū guxū i
 Yudfugūxū nangechaū. Rū nūmatama
 nanaxūtānū na naxūgūāxūcax ga torū
 ngutaquēxepataū —ñanagürügü. ⁶Rū
 yexguma ga Ngechuchu rū nawe
 narūxū. Natürü yexguma marū
 capitāūpataxū yangaicagu, rū nūma ga
 capitāū rū Ngechuchucax yēma nanamu
 ga ñuxre ga namücügü na namaā nūxū
 yanaxugūxūcax ga norū ore ga ñaxū:
 —Pa Corix, tama cuxū chachixewechaū
 na chopatawa cunguxū erū choma rū
 taxuwama chame na chopatagu na
 cuxūcuxū. ⁷—Rū ngēmacax nixī i tama
 chomatama cuxcax chayaçaxū. Rū
 chanaxwaxe i curū orewaxicatama nūxū
 quixu na naxcax yataanexū tá i chorū
 duūxū. ⁸—Erū choma rū ta chorū
 āēxgacūmēxēwa changēxma, rū
 choxmēxwa nangēxmagū ta i ñuxre i
 churaragū. Rū ngēxguma chanamuxgu i
 wūxi na ngextā naxūxūcax, rū ngēma
 naxū. Rū ngēxguma chaugūxūtawā
 naxcax changemagu i to, rū chauxūtawā
 nangu. Rū ngēxguma chorū duūxūxū
 chamuxgu na tacū na naxūxūcax, rū
 choxū nanaxū —ñanagürü. ⁹Rū ga
 Ngechuchu rū yexguma nūxū naxīnūgu
 ga yema capitāūārū ore ga naxūtawā
 namuxū rū naḡaixāchiaē. Rū yema
 duūxūgū ga nawe rūxīxūxū nadawenū,
 rū ñanagürü: —Aixcūma pemaā nūxū
 chixu rū taxuūma i Yudfugūtāniwa
 nūxū ichayangau i wūxi i duūxū i
 ngēma yatürüū aixcūma yaxōxū
 —ñanagürü. ¹⁰Rū yexguma nawoegugu
 ga yema capitāūmücügü ga

Ngechuchuxūtawā namugūxū, rū nūxū
 inayangaugū ga marū naxcax na
 yataanexū ga yema capitāūārū duūxū.

Ngechuchu ínanadaxēē ga wūxi ga yutecū ngīne

¹¹Rū yemawena ga Ngechuchu rū
 wūxi ga ñāne ga Naīgu āéganewa naxū.
 Rū nawe narūxī ga norū ngūexūgū, rū
 muxūma ga togū ga duūxūgū. ¹²Rū
 yexguma guma ñāneārū ngaicamana
 nanguxgu, rū tūxū nadau ga wūxi ga
 yueta ga taxgūwa tūxū nangegūxe. Rū
 guxema yuetaarū mama rū tayute rū
 guma yucū rū guxicatama nixī ga
 tūmane ixīcū. Rū muxūma ga duūxūgū
 ga guma ñānecūāx, rū guxema yuetaarū
 mamawe narūxī. ¹³Rū yexguma Cori ga
 Ngechuchu guma yucūarū mamaxū
 ḡaxgu, rū nūxū ingechaūtūmūū. Rū
 ñanagürü ngīxū: —iTāxū i cuxaxuxū!
 —ñanagürü. ¹⁴Rū yexguma ga
 Ngechuchu rū yuetacax nixū, rū nūxū
 ningōgū ga tūmachiū. Rū yema tūxū
 ingetaūgūxū rū tūmamaā
 inayachiāchitanū. Rū ñanagürü ga
 Ngechuchu tūxū ga guxema yueta: —Pa
 Ngextūxūcūx, ipaxa írūda! —ñanagürü.
¹⁵Rū yexguma ga guxema yuchiréxe rū
 ítarūto, rū itanaxūgū ga na tidexaxū. Rū
 Ngechuchu rū tūmaēna tūxū namu.
¹⁶Rū yexguma yemaxū nadaugūgu ga
 duūxūgū, rū guxūma namuūē. Rū
 inanaxūgūe ga Tupanaxū na
 yacuaxūūgūxū. Rū ñanagürügü: —Wūxi
 i Tupanaārū orearū uruū i poraxū
 tatanūwa nangox. Rū ñanagürügü ta:
 —Tupana nuā naxū na norū duūxūgūxū
 yanangūxēxūcax —ñanagürügü. ¹⁷Rū
 guxūma ga Yudéaanewa rū norū

ngaicamana, rü duũxũgü nüxũ
nacuáchigagü ga yema Ngechuchu üxũ.

**Cuáu ga baiũxẽeruũ rü Ngechuchuxũtawana
nanamugü ga taxre ga norü duũxũgü**
(Mt 11.2-19)

¹⁸Rü Cuáu ga baiũxẽeruũ rü nüxũ
nacuáchiga ga guxũma ga yema
Ngechuchu üxũ, yerü norü ngúexũgü ga
Cuáu rü namaã nüxũ nixugü. Rü
yemacax ga Cuáu rü taxre ga norü
ngúexũgücax naca. ¹⁹Rü
Ngechuchuxũtawana nanamugü. Rü Cuáu
rü ñanagürü nüxũ: —iNgẽma pexĩ rü
Ngechuchuna peca rü ñapegügü nüxũ:
“¿Cuma yĩxũ i Cristu i cuxĩ
ítananguxẽexũ, rü exna to tá yixĩ i
Cristu?” ñapegügü nüxũ! ²⁰Rü yema
yatügü ga Cuáu Ngechuchuxũtawana
mugũxũ, rü Ngechuchucax naxĩ. Rü
ñanagürügü nüxũ: —Cuáu ya
baiũxẽeruũ núma cuxũtawana toxũ
namugü na cuxna tayacagũxũcax rü
¿aixcũma cuma quiĩxũ i Cristu ya núma
nguxchaũcũ, rü exna to tá yixĩ i Cristu?
—ñanagürügü. ²¹Rü yexgumatama
Ngechuchuxũtawana nangugüga ga
Cuáuãrũ ngúexũgü, rü Ngechuchu
nanameẽxẽẽ ga muxũma ga duũxũgü ga
nagũxũraũxũ ga ñaawemaã ñaaweexũ
rü yema ingoxoáxũ. Rü
nayadauchigũxẽẽ ga muxũma ga
ingexetũxũ. ²²Rü yemacax Ngechuchu
nanangãxũ rü ñanagürü: —iPewoegu rü
Cuáuãmaã nüxũ peyarũxu i ngẽma
pematama nüxũ pedauxũ rü nüxũ
pexĩnũexũ! iRü namaã nüxũ pixu i
ñuxãcü i ngẽma ingexetũxũ rü marü
nidauchigü, rü ngẽma ichixeparaxũ rü
marü inachigü, rü ngẽma

chaxũneãxgũxũ rü marü naxcax
nitaanegü, rü ngẽma ngauchixẽgũxũ rü
marü ningoxnamachixẽgü, rü ngẽma
yuexũ rü wenaxãrũ namaxẽ, rü ngẽma
ingearü ngẽmaxũáxũmaã rü marü nüxũ
tixu i Tupanaãrũ ore i mexũ! ²³—Rü
tataãẽ ya yĩxema texé ya tama choxũ
rüxoxe —ñanagürü ga Ngechuchu. ²⁴Rü
yexguma nawoeguxgu ga yema
duũxũgü ga Cuáu yema mugũxũ, rü
Ngechuchu inanaxügü ga guma
Cuáuichiga na yadexaxũ. Rü
duũxũgũmaã nüxũ nixu, rü ñanagürü:
—¿Tacü nixĩ ga pema ípeyadaugũxũ ga
dauxchitawa ga taxúema íxãpataxũwa?
¿Exna wüxi ga yatü ga turaxũ ga ñoma
dexne ga buanecü
yaxĩãxtanucüũxẽecürũ ixĩxũ nixĩ ga
ípeyadaugũxũ? ²⁵—Rü exna tama guma
ípeyadaugũgu, ¿rü tacü nixĩ ga
ípeyadaugũxũ? ¿Exna wüxi ga yatü ga
poraãcü nügü ngaxãẽcü ípeyadaugü?
Pema nüxũ pecuax i ngẽma poraãcü
nügü ngaxãẽgũxũ rü ñẽxgacügü ya
tacügüpatawana nangẽxmagü, rü
taxucaxma dauxchitawa nangẽxmagü.
²⁶—¿Tacü exna nixĩ ga ípeyadaugũxũ?
¿Exna wüxi ga Tupanaãrũ orearü uruũ?
Ngẽmaãcü aixcũma yema nixĩ ga
ípeyadaugũxũ. Rü pemaã nüxũ chixu rü
Cuáu ya baiũxẽeruũ rü tama wüxi i
ngẽxũrüxũ i Tupanaãrũ orearü uruũ
nixĩ. ²⁷—Rü Cuáuichiga nixĩ ga
naxumatũxũ ga yema Tupanaãrũ ore ga
ñaxũ:

“Cupexegu chayamu i chorü orearü
ngerũ na cuxcax namexẽẽãxũcax i
duũxũgiarü maxũ”,

ñaxũ. ²⁸—Rü pemaã nüxũ chixu rü guxũ
i duũxũgũtanũwa rü nataxuma i

Tupanaärü orearü uruü i Cuáü ya baiüxëëruüärü yexera. Natürü yíxema Tupana äëxgacü íxixüwa wixwexüchi üxe, rü Cuáüärü yexera tixí —ñanagürü. ²⁹Rü guxüma ga duüxügü rü woo yema yatügü ga Dumaärü äëxgacüçax dïëru ngixü ideetanüxü, rü nüxü naxinüë ga yema Ngechuchuarü ore rü ñuxüchi Tupanaxü nicuaxüügü yerü nüxü nicuaxächitanü na aixcuma mecü yiixü ga Tupana. Rü yema nixí ga duüxügü ga üpaacü Cuáü íbaiüxëëxü. ³⁰Natürü yema Parichéugü rü yema ngüxëëruüügü ga Moichéarü mugüwa nguxëëtaegüxü rü tama nanaxwaxegü ga Cuáü na ínabaiüxëëxü. Rü yemaäcü nüxü naxoe ga yema mexü ga Tupana naxçax üxchaüxü. ³¹Rü nüma ga Cori ga Ngechuchu rü ñanagürü: —¿Tacügu tá chanangu i ñomaücüü i duüxügü? ¿Rü nanaçacüraügü? ³²—Maneca ñaã duüxügü rü taxuxümaãma nataäëgü ngëxgumarüü i ñuxre i buxügü i íaxtüwa rütogüxü, rü íxinüçaxwaxegüxü, rü tagaäcü namücügüxü ñagüxü:

“Marü wowerumaã pexçax tapaxetagü natürü tama ípixüächitanüxü. Rü marü ngechaüxü i wiyaegu pexçax tawiyaegü natürü tama pexauxe”, ñagüxü. Rü ngëma buxügürüü taxuxümaãma nataäëgü i ñomaücüü i duüxügü. ³³—Yerü ga Cuáü ga baiüxëëruü rü núma naxü, rü tama pãü nangõx rü tama binu nayaxaxü. Rü yexguma ga pema rü: “Nangoxoãx” ñaperügü nüxü. ³⁴—Rü ñuxüchi núma chaxü i choma ya Tupana Nane na duüxüxü chiixü, rü õna changõx rü binu chayaxaxü. Rü ngëxguma i pema rü ñaperügügü choxü:

“Choma rü chataanüxüchi rü changãxwaxe, rü pecaduã x-güxü i duüxügümaã chaxãmücü, rü yatügü i Dumaärü äëxgacüçax dïëru ngixü ideetanüxümaã chaxãmücü”, ñaperügügü choxü. ³⁵—Natürü Tupanaärü cuax rü meãma nangõx tümawa ya yíxema aixcuma nawe rüixíxë —ñanagürü ga Ngechuchu.

Ngechuchu rü Chimáü ga Parichéupatawa nayexma

³⁶Rü wüxi ga Parichéu rü Ngechuchuna naxu na napatawa nachibüxüçax. Rü yéma naxü ga Ngechuchu rü yema Parichéuarü mechawa nayarüto. ³⁷Rü wüxi ga ngecü ga chixri maüxcü ga ngëãëxcü ga yematama íãnegu áchiücü, rü yéma ixü ga yexguma nüxü nacuáchigagu na Parichéupatawa tá na nachibüxü ga Ngechuchu. Rü yéma inange ga wüxi ga pumara ga yixixü ga wüxi ga butiya ga mexëchicümaã áxchiüxü. ³⁸Rü naxauxäcüma Ngechuchucutüxütawa iyarüttoxõchi. Rü ngixgüxüxëtümaã iyawaicutüxëë. Rü ngíyaemaã ínapicutü, rü inachuxcutü. Rü ñuxüchi yema pumaramaã inachacutü. ³⁹Rü yexguma yemaxü nadaüxgu ga yema Parichéu ga Ngechuchuna uxü, rü naãëwa nagu narüxinü rü nügümaãtama ñanagürü: —Ngëxguma chi ñaã Ngechuchu rü aixcuma wüxi i Tupanaärü orearü uruü yixígu, rü nüxü chi nacuax na çacü yiixü i ñaã ngexü i nüxü ingõgüxü rü ñuxäcü na namaxüxü rü poraäcü na napecaduáxü —ñanagürü ga naãëwa. ⁴⁰Rü yexguma ga Ngechuchu rü nüxü nacuaxama rü

Parichéuxũ ñanagürü: —Pa Chimáũx, choxũ nangẽxma i wüxi i ore i cumaã nüxũ chixuxchaũxũ —ñanagürü. Rü nüma ga Parichéu rü Ngechuchuxũ nangãxũ, rü ñanagürü: —iËcü, chomaã nüxũ ixu, Pa Ngúexẽeruũ! —ñanagürü. ⁴¹Rü ñanagürü ga Ngechuchu: —Taxre ga yatügü rü wüxi ga corixũtawa nanangetanü. Rü wüxi nanangetanü ga 500 tachinü ga dïeru rü to nanangetanü ga 50 tachinü. ⁴²—Natürü yema taxre rü taxuacü nanaxütanü ga norü ngetanü. Rü yemaçax düxwa yema norü cori rü nüxũ nüxũ nangechaũ ga yema nüxũ na nangetanügüãxũ. Rü ñuxmax, Pa Chimáũx, rü ichomaã nüxũ ixu! rü ñngẽxürüxũ ga yema taxre ga yatügü rü yexeraãcü norü corixũ nangechaũ? —ñanagürü. ⁴³Rü Ngechuchuxũ nangãxũ ga Chimáũ, rü ñanagürü: —Chauxçax ga yema yexeraãcü nüxũ nangetanüxũ nixĩ ga yexeraãcü norü corixũ ngechaũxũ —ñanagürü. Rü Ngechuchu rü ñanagürü nüxũ: —Ngẽmáãcü aixcüma nüma nixĩ —ñanagürü. ⁴⁴Rü yexguma ga Ngechuchu rü ngĩxũ nadawenü ga yema ngecü, rü ñanagürü Chimáũxũ: —¿Ngĩxũ cudadaxũ i ñaã ngecü? Rü cupatagu chaxücu i chomax, Pa Chimáũx, natürü tama dexá choxnata cuxã chorü yaxcutürü. Natürü ñaã ngecü rü ngĩxgũxũxetümaã choxũ iyawaicutüxẽẽ, rü ngiýaemaã choxũ ípicutü. ⁴⁵—Cuma rü tama choxũ cuchuxu i noxri choxũ curümoxẽgu, natürü ngĩma i ñaã ngecü rü noxri núma changuxgumama rü choxũ iyachuxcutüchigü. ⁴⁶—Cuma rü tama pumaramaã choxũ cuchaeruxüra,

natürü ngĩma i ñaã ngecü rü chaucutügu inaba i pumara. ⁴⁷—Rü ngẽmacax woo namu i ngĩrü pecadugü natürü Tupana ngĩxũ nüxũ nangechaũ i guxũma, erü ngĩma rü aixcüma choxũ ingechaũ. Natürü yixema tama aixcüma ngechaũçax íyaxaxe, rü tama poraãcü Tupanaxũ tangechaũ —ñanagürü. ⁴⁸Rü yexguma ga Ngechuchu rü yema ngecüxũ ñanagürü: —Curü pecadugü rü marü cuxũ nüxũ changechaũ —ñanagürü. ⁴⁹Rü yema togü ga nüxna naxugũxũ ga yema Ngechuchumaã mechawa yexmagũxũ, rü inanaxügü ga nügüümüçügümaãchigü na yadexagũxũ. Rü ñanagürügü: —¿Tacı nixĩ i ñaã yatü, eçax ngẽmaãcü duũxügüaxũ pecaduxũ nangechaũxũ? —ñanagürügü. ⁵⁰Natürü Ngechuchu rü ñanagürü ngĩxũ ga yema ngecü: —Marü cuxũ nangẽxma i maxũ i taguma gúxũ, erü choxũ cuyaxõ. iÑuxma rü taãẽacüma cuchiũwa naxũ! —ñanagürü.

Ngexũgü ga Ngechuchuxũ rüngũxẽẽgũxũ

8 ¹Rü yemawena ga Ngechuchu rü Gariréaaneärü iãnegügu nixũãgüchigü. Rü duũxũgümaã nüxũ nixuchigü ga Tupanaärü ore na ñuxãcü ãẽxgacü yĩxũ ya Tupana. Rü ínayaxümüçügü ga yema 12 ga ngúexũgü ga marü yadexechixũ. ²Rü yexgumariũ ta íyaxümüçügü ga ñuxre ga ngecügü ga ũpacü ngoxogü ngiwa ínawoxũcü rü ngĩrü ñaaweewa ngĩxũ nameẽxẽẽcü. Rü yematanüwa iyexma ga María ga Magadácũxmaã ngĩxũ naxugücü ga ũpacü Ngechuchu 7 ga ngoxo ngiwa ínawoxũcü. ³Rü yema iyexma ta ga Cuána ga Cuchu naxmax. Rü Cuchu nixĩ ga wüxi

ga ãëxgacü ga Erodeaxü puracüxü. Rü yéma nayexmagü ta ga Chuchana rü mucüma ga náigü ga ngecügü ga ngürü diërumaã Ngechuchuxü rüngüxëëgücü.

**Ore ga cuaxruü ga wüxi ga
yatü ga toecügu ixuxü**
(Mt 13.1-9; Mr 4.1-9)

⁴Rü muxüma ga yema ñanegücüãx ga duüxügü, rü Ngechuchuxütawa ínayadaugü. Rü yexguma yéma nangutaquëxegüga ga muxüma ga duüxügü, rü Ngechuchu namaã nüxü nixu ga wüxi ga ore ga cuaxruü, rü ñanagürü nüxü: ⁵—Wüxi ga yatü ga toecü rü trigumaã nanagüane. Rü yexguma trigumaã nagüaneagu rü ñuxre ga trigu, rü namagu nayi. Rü duüxügü nawa nangagüxü, rü werigü rü nanawecu. ⁶—Rü náigü ga trigu rü nutatanügu nayi. Rü yexguma naxügüga ga guma trigu, rü nipagü rü nayuemare, yerü nataxuma ga norü waianexü. ⁷—Rü náigü ga trigu rü toranecügu nayi. Natürü yexguma nayaegu ga toragü rü guma triguxü inawocu rü nanadai. ⁸—Natürü náigü ga trigu rü mexü ga waixümügu nayi. Rü yemacax ga yexguma nayaegu rü muxüma ga trigu nawa ínanguxuchi. Rü wüxipüxü ga triguwa ínanguxuchi ga 100 püxü ga trigu —ñanagürü. Rü yemawena rü Ngechuchu tagaãcü ñanagürü nüxü ga duüxügü: —Rü yíxema áchixëgüxe, rü inaga taxínüë i ngëma ore! —ñanagürü.

**Tacüchiga nixí ga yema ore
ga cuaxruügü ixuxü**
(Mt 13.10-17; Mr 4.10-12)

⁹Rü yexguma ga norü ngüexügü rü nüxna nacagüe na tacüchiga yíxü ga

yema ore ga yatü ga toecügu ixuxü.

¹⁰Rü Ngechuchu ñanagürü nüxü:

—Tupana rü pexü nüxü nacuaëë i ngëma ëxüguxü i taxuüma i togü nüxü cuáxü i ñuxácü ãëxgacü na yíxü i nümax. Natürü togüçax rü cuaxruügügu ixuxü i orewa namaã nüxü chixu i ore na woo nüxü nadaugügu rü ñoma tama nüxü nadaugüxürü yixígüxüçax, rü woo nüxü naxínüëgu rü ñoma tama nüxü naxínüëxürü yixígüxüçax —ñanagürü.

**Ngechuchu rü meã nanangoxëë ga yema
ore ga yatü ga toecüchigagu yaxuxü**
(Mt 13.18-23; Mr 4.13-20)

¹¹Rü Ngechuchu rü ñanagürü:

—Ngëma ore i cuaxruüwa pemaã nüxü chixuxü rü ñaächiga nixí. Rü ngëma trigupüxü rü Tupanaärü orechiga nixí.

¹²—Rü guma trigu ga namagu yixünertü nixí i duüxügü i ngëma orexü ínüëxü. Natürü Chataná rü ngëma duüxügüxü nüxü inayarüngümaëë i ngëma ore, na tama yaxögüãxüçax rü tama nayauxgüãxüçax i maxü i taguma gúxü. ¹³—Rü guma trigu ga nutatanügu yixüne, rü ngëma nixí i duüxügü i nüxü ínüëxü i Tupanaärü ore rü taãëacüma yaxögüxü. Natürü tama aixcüma nanayauxgü i ngëma ore, erü paxaächí nayaxögü, rü yixcüra guxchaxü nüxü üpetügu, rü nüxü narüxoe i ngëma ore. ¹⁴—Rü guma trigu ga toranecügu yixüne, rü ngëma nixí i duüxügü i Tupanaärü orexü ínüëxü rü yaxögüxü natürü ñoma i naãneärü ngëmaxüçax oegaãëgüxü, rü norü ngëmaxüguama rüxínüëxü rü tama nüxü rüxoehaüxü i norü ngüchaügü. Rü ngëmagagu düxwa

tama Tupanacax namaxê. ¹⁵—Natürü guma trigu ga mexû ga waixûmügu yixûne, rü ngêma nixî i duûxûgü i aixcûma taâêacûma nayauxgûxü i Tupanaârü ore, rü naga înuêxû, rü meâ naxcax maxêxû. Rü ngêma nixî i duûxûgü i aixcûma Tupanawe rûxîxû rü naxûgûxü i ngêma nûma nanaxwaxexû.

Ore ga cuaxruû ga omûgu ixuxû
(*Mt 4.21-25*)

¹⁶—Taxúema wûxi i omûwa tanangixichi na tacûmaâ tayadûxétûxûcax rü exna tûmaârü pechicatûûgu tayaxûcuchixûcax. Natürü norü üchicagu tanaxûnagü na ngêma tûxû nabaxixûcax ya yîxema duûxêgü ya yima îgu chocuxe. ¹⁷—Rü ngêxgumarûü ta i guxûma i ore i ñuxma icûxû rü yixcûra rü duûxûgü tá nûxû nacuxgûama. Rü guxûma i ngêma ñuxma duûxûgûcax êxûguxû rü tá nangoxoma. ¹⁸—iMeâ iperûxînuê i ñuxmax! Erü texé ya naga înuê i ngêma ore i mexû, rü Tupana tá yexeraâcü tûxû nûxû nacuxêê. Natürü yîxema tama naga înuê, rü yexeraâcü tá tûxna inayarûxo i woo ngêma îraxû i tûmaârü cuax i noxri tûxû ngêxmachirêxû —ñanagürü.

Îtangugü ga Ngechucharü
mama rü naêneêgü
(*Mt 12.46-50; Mr 3.31-35*)

¹⁹Rü naê ga Ngechuchu rü naêneêgü, rü yema Ngechuchu îyexmaxûwa tangugü. Natürü taxuacü naxûtawaxûchi tangugü, yerü namuxûchi ga duûxûgü. ²⁰Rü wûxi ga duûxû Ngechuchumaâ nûxû nixu, rü ñanagürü: —Yéa dûxétûwa tangêxma ya cue rü cueneêgü, rü cuxû tadaugûchaû —ñanagürü. ²¹Natürü nûma ga

Ngechuchu rü ñanagürü nûxû ga duûxûgü: —Guxâma ya texé ya Tupanaârü ore îrûxînuêxê rü naga înuêxê, rü yîxemagü tixî ya chaue rü chaueneêgü —ñanagürü.

Ngechuchu rü buanecûxû rü yuapexû
înayachaxâchixêê
(*Mt 8.23-27; Mr 4.35-41*)

²²Rü wûxi ga ngunexûgu ga Ngechuchu rü norü ngûexûgûmaâ wûxi ga nguogu nichoû. Rü ñanagürü nûxû: —iNgîxâ daa nextaxaarü tocutûwa taxî! —ñanagürü. Rü inaxîâchi. ²³Rü yexguma yaxâîyane rü nipechigü ga Ngechuchu. Rü ngürüâchi yexma nûxû naxû ga wûxi ga tacü ga buanecü. Rü guma nguewa rü niyauxcuchichigü ga dexá. Rü dûxwa inayangutaûgûchaû. ²⁴Rü yexguma rü Ngechuchuxû înayabaixgûgü ga norü ngûexûgü. Rü ñanagürügü nûxû: —Pa Ngûexêêruûx, ngê mama itabaxgü —ñanagürügü. Rü yexguma ga Ngechuchu rü înarûda, rü buanecûxû rü yuapexû nanga. Rü înayachaxâchi ga buanecü, rü inayarûxo ga yuape, rü înachaxanemare. ²⁵Rü yexguma ga Ngechuchu rü ñanagürü nûxû ga norü ngûexûgü: —¿Tacü pexû naxûpetü ecax tama meâ peyaxôgûxû? —ñanagürü. Natürü ga nûmagü rü nabaixâchiâêgü. Rü nûgûmücügûna nicachigü, rü ñanagürügü: —¿Tacü exna nixî i ñaâ yatü rü ngêmacax aîxrucü ya buanecü rü yuape rü naga naxînuêxû? —ñanagürügü.

Yatü ga Gadaracûâx ga ngoxogü
nawa yexmacü
(*Mt 8.28-34; Mr 5.1-20*)

²⁶Rü dûxwa nextaxaarü tocutûwa nangugü ga Gadaraarü naânawa. Rü

yema nixĩ ga Gariréaaneãrũ tocutiwa. ²⁷Rũ yexguma marũ nguewa ínaxũegu, ga Ngechuchu, rũ naxcax nixũ ga wũxi ga yatũ ga guma ãñecũãx ga mucũ ga taunecũ ngoxogũ nawa yexmacũ. Rũ guxũguma nangexchiruecha. Rũ tama ãwa nayexma, yerũ duũxẽchĩquexetanũgu nayarũauxchigũnẽxũ. ²⁸Rũ yexguma Ngechuchuxũ nadauxgu, rũ napexegu nayacaxãpũxũ. Rũ aita naxũacũma ñanagũrũ: —¿Tũxcũũ nuã choxũ cuyachixewe, Pa Ngechuchux, Pa Tupana ya Tacũxũchi Nanex? Rũ cuxũ chacaãxũ na tama ngũxũ choxũ quingexẽẽxũ —ñanagũrũ. ²⁹Rũ yema ñanagũrũ yerũ Ngechuchu marũ nanamu ga yema ngoxogũ na ãnaxoxũxũcax. Rũ muẽxpũxcũna rũ guma yatũxũ naxãũãẽxẽẽxũ ga yema ngoxogũ. Rũ duũxũgũ rũ cadenamaã nayanãixchacũũgũxũ rũ nayanãixparagũxũ na taxuwama naxũxũcax. Natũrũ nũma rũ nagu nacaugũama ga cadenagũ. Rũ yema ngoxogũ rũ dauxchitawa ga taxũema ãxãpataxũwa nanagagũ. ³⁰Rũ Ngechuchu nũxna naca rũ ñanagũrũ: —¿Tacũ nixĩ i cuéga? —ñanagũrũ. Rũ nũma rũ Ngechuchuxũ nangãxũ, rũ ñanagũrũ: —Muxũchixũ nixĩ i chauéga —ñanagũrũ. Rũ yema ñanagũrũ yerũ namuxũchi ga yema ngoxogũ ga guma yatũgu chocuxũ. ³¹Rũ yema ngoxogũ rũ Ngechuchuna nacagũ ga tama ngẽma poxcuchica i ãxmaxũ i taguma iyacuáxũgu na nawocuãxũcax. ³²Rũ guma maxpũneãrũ tuãchiwa nayexmagũ ga muxũma ga cuchigũ ga yéma chibũexũ. Rũ yemacax ga yema

ngoxogũ rũ Ngechuchuxũ nacaãxũgũ na yema cuchigũgu nayachocuxũcax. Rũ Ngechuchu rũ: —Ngũ —ñanagũrũ. ³³Rũ yexguma ga yema ngoxogũ rũ guma yatũwa ãnaxoxũ rũ yema cuchigũgu nayachocu. Rũ guxũma ga yema cuchigũ rũ inaxũãchi, rũ naxtaacutiãrũ maxpũxũwa nayarũyuxgũ, rũ yexma nayi. ³⁴Rũ yexguma yema cuchigũarũ dauruũgũ nũxũ daugũgu ga yema ngupetũxũ, rũ naãaixãchiãẽgũ rũ ãnibuxmũ. Rũ ãñewa nũxũ nayarũxugũe, rũ yema ãñeãrũ ngaicamana ipeagũxũ ga duũxũgũtanũwa rũ ta nũxũ nayarũxugũgũ. ³⁵Rũ ga duũxũgũ rũ ãnayadaugũ ga yema ngupetũxũ. Rũ yexguma Ngechuchuxũtawa nangugũgu, rũ yéma nũxũ nadaugũ ga guma yatũ ga ngoxoãxchirécũ. Rũ Ngechuchucutũxũtawa narũto, rũ marũ tama naxãũãẽ. Rũ namuũẽ ga duũxũgũ. ³⁶Rũ yema duũxũgũ ga nũxũ daugũxũ ga yema ngupetũxũ, rũ yema ãyadaugũxũmaã nũxũ nixugũgũ ga ñuxãcũ Ngechuchu na namexẽẽxũ ga guma yatũ ga ngoxoãxchirécũ. ³⁷Rũ yexguma yemaxũ naxĩnũẽgu, rũ guxũma ga yema Gadaraanecũãx ga duũxũgũ, rũ Ngechuchuxũ nacaãxũgũ na ãnaxũxũxũcax ga yema naãnewa, yerũ poraãcũ namuũẽ. Rũ yemacax ga Ngechuchu rũ nguegu nixũe, rũ inaxũãchi. ³⁸Rũ guma yatũ ga ngoxoãxchirécũ rũ Ngechuchuxũ nacaãxũ ga nawe na naxũxũcax. Natũrũ ga Ngechuchu rũ nanamu ga yexma na naxãũxũcax, rũ ñanagũrũ nũxũ: ³⁹—iCuchiũwa naxũ, rũ duũxũgũmaã nũxũ ixu ga tacũ cuxcax na naxũxũ ga

Tupana! —ñanagürü. Rü ínixü ga guma yatü, rü guxüma ga yema ñanecüãx ga duüxügüma nüxü nixu ga tacü naxcax na naxüxü ga Ngechuchu.

**Yáiruxacüchiga rü yema nge ga
Ngechuchuchirugu ingögücüchiga**
(Mt 9.18-26; Mr 5.21-43)

⁴⁰Rü yexguma Ngechuchu wenaxärü taegugu ga naxtaxaarü tocutüwa, rü duüxügü rü taãëäcuma nanayauxgü, yerü guxüma poraäcü ínananguxëëgü. ⁴¹Rü yéma Ngechuchuxütawa nangu ga wüxi ga yatü ga Yáiru ga naéga. Rü nüma ga Yáiru rü wüxi ga ngutaquexepataüärü äëxgacü nixí. Rü Ngechuchupexegu nayacaxápüxü rü nüxü nacaaxü ga napatawa na naxüxücax. ⁴²Yerü nüxü iyexma ga wüxi ga naxäcü ga ngígüma wüxicacü, rü iyadaawe, rü ituraxüchi. Rü ngíma rü maneca 12 ga taunecü ngíxü nayexma. Rü yexguma Yáirupatawa naxüxgu ga Ngechuchu, rü muxüchixü ga duüxügü nawe narüxí, rü düxwa ínayaxüxtügü. ⁴³Rü yema duüxügütaniwa iyexma ga wüxi ga ngecü ga 12 ga taunecü ägüechacü. Rü yemamaä iyadaaweecha. Rü duturugüxütagu ngíxü iguxëë ga guxcü ga ngírü diëru, natürü taxúema ga texë ngíxcax tayataanexëëga. ⁴⁴Rü yema ngecü rü naweama Ngechuchucax iyaxü, rü naxpechinüchirugu iyangögü. Rü yexgumatama ínayachaxächí ga na naxägüxü. ⁴⁵Rü yexguma ga Ngechuchu rü duüxügüna naca, rü ñanagürü: —¿Texé tixí ya choxü ingögüxe? —ñanagürü. Rü guxüma ga duüxügü rü: —Taxúema —ñanagürügü. Rü yexguma ga Pedru rü namücügü rü ñanagürügü:

—Pa Ngúexëëruüx, cuma nüxü cudau i ñuxre i duüxügü ngéma cuxü na nayaxüxtügüxü, rü ngëxguma rü ta: “¿Texé ya choxü ingögüxe?” ñacuxü —ñanagürügü. ⁴⁶Natürü ga Ngechuchu rü ñanagürü: —Ngëmáäcü wüxie choxü tingögü, erü nüxü chicuaxächí na chori poramaä tüxü na charümexëëxü —ñanagürü. ⁴⁷Rü yexguma nangoxomagu ga na nüxü nacuaxamaxü ga Ngechuchu ga yema nüxü na yangögüxü, rü yaduruxäcuma naxütawa ixü ga yema ngecü. Rü napexegu iyacaxápüxü. Rü guxü ga duüxügüpexewa namaä nüxü iyaxu ga tacücax nüxü na yangögüxü, rü ñuxäcü yexgumatama ngíxcax na yataanexü. ⁴⁸Rü yexguma ga Ngechuchu rü ñanagürü ngíxü: —Pa Chauxacü, cuxcax nitaane, erü cuyaxö. iRü ñuxma rü taãëäcuma íxü! —ñanagürü. ⁴⁹Rü yexguma íyadexayane ga Ngechuchu, rü yéma nangu ga wüxi ga duüxü ga ngutaquexepataüärü äëxgacü ga Yáirupatawa ne üxü. Rü ñanagürü Yáiruxü: —Cuxacü rü marü iyu. iRü táxü i cuyachixewechigüxü ya Ngúexëëruü! —ñanagürü. ⁵⁰Natürü yexguma yema orexü naxínugu ga Ngechuchu, rü ñanagürü Yáiruxü: —iTáxü i cuyanguäëxü! Erü ngëxguma cuyaxöxgu rü cuxacü rü tá ngíxcax nitaane —ñanagürü. ⁵¹Rü yexguma Yáirupatawa nangugü, rü Ngechuchu nayachocuxëë ga Pedru rü Chaütiágu rü Cuáü rü ngínatü rü ngíë ga yema bucü ga yuxcü. Natürü tama nanaxwaxe na togü yexma chocuxü. ⁵²Rü guxüma ga duüxügü ga yéma yexmagüxü rü naxauxe rü ngíxcax nangechaügü. Natürü Ngechuchu rü ñanagürü nüxü: —iTáxü i pexauxexü! Erü ngéma bucü rü

tama nixĩ i nayuxũ. Rũ ipemare —ñanagürũ. ⁵³Natürũ ga yema duũxũgũ rũ Ngechuchuxũ nacugüeama, yerũ ngĩxũ nadaugũ rũ aixcũma marũ iyu. ⁵⁴Rũ yexguma ga Ngechuchu rũ ngĩxmexgu nayayauxãchi, rũ tagaãcũ ñanagürũ: —Pa Bucũx, íířũda! —ñanagürũ. ⁵⁵Rũ yexguma ga ngĩma rũ wena imaxũ, rũ yexgumatama firũda. Rũ Ngechuchu rũ duũxũgũmaã nũxũ nixu na ngĩxũ naxiüwemügũxũcax. ⁵⁶Rũ ngĩnatũ rũ ngĩẽ ga yema bucũ, rũ poraãcũ tabaiaxãchiãgũ. Natürũ Ngechuchu rũ tüxũ namu na taxüemaãma nũxũ na tixuxũcax ga yema ngupetũxũ.

**Ngechuchu rũ nayamugũ ga
yema 12 ga norũ ngüexũgũ**
(Mt 10.5-15; Mr 6.7-13)

9 ¹Rũ Ngechuchu rũ nanangutaquexexẽẽ ga yema 12 ga norũ ngüexũgũ. Rũ pora nũxna naxã rũ nũxna naxãga na ínawoxũãxũcax ga nagũxũraũxũ ga ngoxogũ, rũ na nameẽxẽẽãxũcax ga duũxũgũ ga idaaweexũ. ²Rũ nayamugũ na duũxũgũmaã nũxũ yaxugüexũcax ga ore ga mexũ na ñuxãcũ ãẽxgacũ yĩxũ ya Tupana, rũ na nameẽxẽẽãxũcax ga duũxũgũ ga idaaweexũ. ³Rũ ñanagürũ nũxũ: —iRũ taxuxũtãma ípinge i perũ namawã, rũ bai ya perũ caxũchigũxũ ya ñaĩxmenaxã, rũ bai i perũ choca, rũ bai i perũ pãũ, rũ bai i perũ đĩeru. Rũ wũxitama i perũ daxũ ípinge, rũ tama i taxre! ⁴—Rũ ngẽxguma wũxi ya ñãnewa pengugũgu, irũ wũxi ya ípatagutama perũcho rũ ñuxmata ipexĩãchi nawa ya yima ñãne! ⁵—Rũ ngextã tama pexũ ínayauxgũxũwa, irũ ípechoxũ nawa ya yima ñãne! Rũ ngẽxguma ngẽma

ipexĩãchigu irũ ipepagücutũ i perũ üxaxũcutũ na ngẽmawa nũxũ nacuaxgũxũcax na chixexũ naxügũxũ i ngẽma duũxũgũ! —ñanagürũ. ⁶Rũ inaxĩãchi, rũ guxũma ga ñãnexãcũgũwa naxĩ. Rũ nũxũ nixugüetanũ ga Tupanaãrũ ore ga mexũ. Rũ guxũwama nanameẽxẽetanũ ga duũxũgũ ga idaaweexũ.

Nayu ga Cuãũ ga baiũxẽẽruũ
(Mt 14.1-12; Mr 6.14-29)

⁷Rũ Gariréaaneãrũ ãẽxgacũ ga Erode, rũ nũxũ nacuãchiga ga guxũma ga yema Ngechuchu üxũ. Rũ poraãcũ nagu narũxinũ rũ naxoegaãẽ ga Erode, yerũ nümaxũ ga duũxũgũ rũ ñanagürũgũ: —Cuãũ ya baiũxẽẽruũ nixĩ ya yima, rũ marũ wena namaxũ —ñanagürũgũ. ⁸Natürũ togũ rũ ñanagürũgũ: —Nuxcũmaũcũ ga Tupanaãrũ orearũ uruũ ga Ería nixĩ, rũ wena nangox —ñanagürũgũ. Rũ togũ rũ ñanagürũgũ: —Guma nixĩ ga nái ga nuxcũmaũcũ ga Tupanaãrũ orearũ uruũ, rũ wena namaxũ —ñanagürũgũ. ⁹Natürũ Erode rũ ñanagürũ: —Chomatama chanamu ga churaragũ na Cuãĩxũ yadaenaxãgũxũcax. ¿Rũ tacũ exna nixĩ i ngẽma yatũ i duũxũgũ ngẽmaãcũ poraãcũ nũxũ ixuchigagüechaxũ? —ñanagürũ. Rũ Erode rũ naxcax nadau ga ñuxãcũ Ngechuchuxũ na nadauxũ.

**Ngechuchu rũ nanachibüexẽẽ
ga 5000 ga yatũgũ**
(Mt 14.13-21; Mr 6.30-44; Cu 6.1-14)

¹⁰Rũ yexguma nawoeguxgu ga yema Ngechuchuarũ ngüexũgũ ga yamugũxũ, rũ Ngechuchumaã nũxũ nixugüe ga

yema naxügüxü. Rü yexguma ga Ngechuchu rü wüxi ga nachica ga taxúema ixápataxüwa nanagagü ga Bechaídaarü iāneārü ngaicamana. ¹¹Natürü yexguma duüxügü nüxü cuaxgügu ga ngextá na nayexmaxü, rü Ngechuchuwe narüxi. Rü Ngechuchu rü meāma yema duüxügüxü nayaxu, rü namaā nüxü nixu na nüxäcü äëxgacü yiixü ya Tupana. Rü nanameëxëe ga yema duüxügü ga iqaaweexü. ¹²Rü yexguma marü nayáuanegu, rü Ngechuchucax naxi ga yema 12 ga ngúexügü ga yamugüxü. Rü ñanagürügü nüxü: —Ílyamugü i ñaā duüxügü na iānexäcügu rü ipatagü ya ngaicamana ngëxmagünewa na naxixüçax, rü ngëxma na napegüxüçax rü norü ònataçax yataxegüxüçax! Erü nuā íngëxmagüxüwa rü nataxuma i tacü rü òna —ñanagürügü. ¹³Natürü Ngechuchu rü ñanagürü nüxü: —iPematama penaxüwemü! —ñanagürü. Rü nanangäxügü, rü ñanagürügü: —Wüximeçxpüx i pāü rü taxre i choxnixicatama toxü nangëxma. ¿Rü exna cunaxwaxe na naxcax tayataxegüxü i òna naxcax i guxüma i ñaā duüxügü? —ñanagürügü. ¹⁴Rü 5000 ga yatügü nixi ga yema yéma yexmagüxü. Natürü Ngechuchu rü ñanagürü nüxü ga norü ngúexügü: —iËcü ípenatogüxëx rü 50 chigü i wüxi tücumüwachigü! —ñanagürü. ¹⁵Rü yemaäcü nanaxügü ga norü ngúexügü. Rü ínanatogüxëe ga guxüma ga duüxügü. ¹⁶Rü yexguma ga Ngechuchu rü nanade ga yema wüximeçxpüx ga pāü rü yema taxre ga choxni. Rü daxügu nadawenüäcüma

Tupanana moxë naxä, rü ñuxüchi inanabücu ga yema pāü rü choxni. Rü norü ngúexügüna nanaxä na nüxü yanuäxüçax ga yema duüxügü. ¹⁷Rü guxüma ga yema duüxügü rü meāma nachibüe. Rü yemawena rü 12 ga pexchigü nanapagüamatama namaā ga yema pāü rü choxnichipegegü ga iyaxügüxü.

**Pedru nanangoxëe na Cristu
na yiixü ga Ngechuchu**
(Mt 16.13-19; Mr 8.27-29)

¹⁸Rü wüxi ga ngunexü rü Ngechuchu norü ngúexügümaā noxrüwama yayumüxëgu, rü nüma rü norü ngúexügüna naca, rü ñanagürü: —¿Nuxü ñaxü i duüxügü i chauchiga i choma na texé chiixü? —ñanagürü. ¹⁹Rü norü ngúexügü nanangäxügü rü ñanagürügü: —Nangëxma i duüxügü rü: “Cuāü ya baiüxëeruü quixi”, ñagüxü, rü togü i: “Ería quixi”, ñagüxü, rü togü rü: “Wüxi ga nuxcümaücü ga Tupanaärü orearü uruü i wena maxücü quixi”, ñagüxü —ñanagürügü. ²⁰Rü yexguma Ngechuchu nüxna naca rü ñanagürü: —¿Rü pema i nüxü ñapegüxü choxü na texé chiixü? —ñanagürü. Rü Pedru nanangäxü rü ñanagürü: —Cuma nixi i Cristu i Tupana Nane —ñanagürü.

Ngechuchu nanaxunagü ga norü yuxchiga
(Mt 16.20-28; Mr 8.30-9.1)

²¹Rü Ngechuchu rü nayaxucüxëgü ga norü ngúexügü na taxúemaāma nüxü yaxugüxüçax ga nüma rü Cristu na yiixü. ²²Rü ñanagürü nüxü ga norü ngúexügü: —Choma i Tupana Nane na duüxüxü

chíixũ, rü poraãcü ngúxũ tá chinge. Rü choxũ tá naxoꝝgũ i Yudíugiarü ãëxgacügü i yaguãxgũ, rü paigüarü ãëxgacügü, rü ngëma ngúxëëruũgü i Moichëarü mugüwa nguxëëtaegüxũ. Rü tá choxũ nimaxgũ, natürü tomaëxpüx i ngunexügu rü wena táxaru chamaxũ —ñanagürü. ²³Rü yixcama rü guxũma ga norü ngúxëgüxũ ñanagürü: —Rü ngëxguma texé chowe rüxüxchaũgu, iëcü nüxũ tarüxo i tümaãrü ngúchaũ, rü namaã tapora i ngëma guxchaxũgü i tümacax íngüxũ i ñoma curuchawa tipotaxürüü tüxũ ixíxëëxũ, rü ngëmaëtiwa chowe tarixüãma! ²⁴—Eri yíxema tügü maxëchaxëëchaũxë rü tá tayu, natürü yíxema chauxcax yuxe rü aixcüma tá tüxũ nangëxma i maxũ i taguma gúxũ. ²⁵¿Rü tacüwa i nüxũ namexũ ya wüxi ya yatü ega nayauxãgu i guxũma i ñoma i naãneãrü ngëmaxũgü, natürü iyanatauxëëãgu i norü maxũ? ²⁶—Rü ngëxguma texé chauxcax ñnegu rü naxcax taxãnegu i chorü ore, rü choma i Tupana Nane i duũxũxũ na chíixũ rü tá ta tümacax chaxãne i ngëxguma ãëxgacü chixiãcüma núma chaxüxgu. Rü ngëxguma wenaxãrü núma chaxüxgu rü Chaunatü ya Tupanarüü tá chapora, rü daxücüãx i Tupanaãrü orearü ngerüũgü i üünegüxürüü tá chamexëchi. ²⁷—Rü aixcüma pemaã nüxũ chixu rü ñuxre i duũxũgü i nuã ngëxmagüxũ rü tá nüxũ nadaugü na ñuxäcü ãëxgacü na yíxũ ya Tupana naxüpa na nayuxũ —ñanagürü.

Ngechuchu rü naxüchicüü

(Mt 17.1-8; Mr 9.2-8)

²⁸Rü 8 ga ngunexüguwena ga na yema ñaxũ, rü Ngechuchu rü wüxi ga

maxpúnewa naxũ na yéma yayumüxëxüçax. Rü ínayaxümücügü ga Pedru rü Chaütiágu rü Cuáũ. ²⁹Rü yexguma ínayumüxëyane ga Ngechuchu rü nachiwe rü ngürüächi niyauracüü, rü naxchiru rü ta niyauracüü, rü poraãcüxüchima nacómü. ³⁰Rü yexguma rü yéma nangox ga taxre ga yatügü ga Ngechuchumaã idexagüxũ. Rü Moiché nixĩ ga wüxi, rü Erí nixĩ ga to. ³¹Rü yema taxre íyexmagüxüwa rü poraãcüxüchi nangóone. Rü ínidexagü nachiga ga ñuxäcü Yerucharéũgu tá na nayuxũ ga Ngechuchu. ³²Rü woo ga Pedru rü namücügü rü poraãcü na nayaxtaexũ rü tama napee. Rü nüxũ nadaugü ga ñuxäcü poraãcü na nangóonexũ ga naxütawa ga Ngechuchu rü yema taxre ga yatügü ga namaã yexmagüxüxütawa. ³³Rü yexguma yema taxre ga yatügü Ngechuchuna ixígachitanügu, rü Pedru rü ñanagürü Ngechuchuxũ: —Pa Ngúxëëruũx, namexëchi nixĩ na nuã ingëxmagüxũ. iRü ngíxã tanaxü ya tomaëxpüx ya düxenü, rü wüxi ya cuxcax, rü náĩ ya Moichécax, rü náĩ ya Eriacax! —ñanagürü. Natürü ga Pedru rü tama nüxũ nacuax ga na ñuxü ñaxũ yerü poraãcü nañaixächiãë. ³⁴Rü yexguma íyadexayane ga Pedru, rü wüxi ga caixanexũ natanügu nayangaixema. Rü poraãcü namuüë ga yema ngúxüğü ga yexguma yema caixanexũ natanügu yangaixemagu. ³⁵Rü yema caixanexüwa inanaxü ga wüxi ga naga ga ñaxũ: —Daa nixĩ ya Chaune ya nüxũ changechaũxüchicü. iRü naga pexĩnüë! —ñaxũ. ³⁶Rü yexguma yema ñaxguwena ga yema naga rü

Ngechuchuarü ngúexũgü rü taxúexũma ga toguexũ nadaugü, rü Ngechuchuxũĩcatama nadaugü. Rü yema ngúexũgü rü taxúemaãma nüxũ nixugüe ga yema nüxũ nadaugũxũ.

Ngechuchu rü nanamexẽẽ ga wüxi ga bucü ga ngoxo nawa yexmacü
(Mt 17.14-21; Mr 9.14-29)

³⁷Rü yexguma moxũĩacü ga guma maxpúnewa yanachoũgu, rü muxũma ga duũxũgü yexma Ngechuchuxũ nayangaugü. ³⁸⁻³⁹Rü yema duũxũgütanüwa rü wüxi ga yatü tagaäcü Ngechuchuxũ ñanagürü: —Pa Ngúexẽẽruũx, ichoxũ rüngũxẽẽ, rü tüxũ nadau ya chaune! Erü tügümaã choxũ tawüxicax, rü wüxi i ngoxo tümawa nangẽxma. Rü ngẽxguma tüxũ naxüxgu, rü aita tüxũ naxüxẽẽ, rü tüxũ naxãũãẽxẽẽ, rü tüxũ narüchĩaxẽẽ. Rü chixexũ tümamaã naxü, rü tama tüxũ ningéxchaũ. ⁴⁰Rü marü nüxũ chacaxũ i curü ngúexũgü na tümawa ínataxüchigüãxũcax i ngẽma ngoxo, natürü tama nüxũ inaxĩnü —ñanagürü. ⁴¹Rü yexguma Ngechuchu nanangãxũ, rü ñanagürü: —Pa Duũxũgü i Tama Yaxõgüxũx, ¿Ñuxguratáta i pemaã chanuxmaxũ rü yaxna pemaã cha xĩ-nüxũ? ¡Nuã naga ya cune! —ñanagürü. ⁴²Natürü yexguma Ngechuchuxũtawa nanguxgu ga guma bucü, rü yema ngoxo rü guma bucũxũ ñaxtúanegu nayanguxẽẽ, rü nanaxãũãẽxẽẽ. Natürü Ngechuchu nananga ga yema ngoxo, rü nanamexẽẽ ga guma bucü. Rü ñuxũchi nanatüxũtawa nanamu. ⁴³Rü guxũma ga duũxũgü rü nãaixãchiãẽgü ga yexguma

nüxũ nadaugügu ga ñuxãcü na naporaxũ ya Tupana.

Ngechuchu rü wenaxãrü nanaxunagü ga norü yuxchiga
(Mt 17.22-23; Mr 9.30-32)

Rü yexguma duũxũgü namaã ãaixãchieyane ga yema Ngechuchu üxũ, rü ñanagürü ga Ngechuchu nüxũ ga norü ngúexũgü: ⁴⁴—¡Meã iperüxĩnũẽ i ñãã ore i pemaã nüxũ chixuxũ! ¡Rü tãütáma nüxũ ipeyarüngümaẽ! Choma i Tupana Nane na duũxũxũ chĩxũ, rü chaechita tá choxũ ínaxuaxũgü i duũxũgü na ãẽxgacügü choxũ iyauxgüxũcax —ñanagürü. ⁴⁵Natürü ga norü ngúexũgü rü tama nüxũ nacuaxgüẽga ga yema namaã nüxũ yaxuxũ. Yerü Tupana rü tama naxcax nanangoxẽẽ ga yema ore na nüxũ nacuaxgüxũcax. Rü yema ngúexũgü rü namuũẽ ga Ngechuchuna na nacagüxũ na meã namaã nangoxẽẽãxũcax ga yema namaã nüxũ yaxuxũ.

¿Texé tá tixĩ ya guxããrü yexera ixĩxẽ?
(Mt 18.1-5; Mr 9.33-37)

⁴⁶Rü yexguma ga norü ngúexũgü rü inanaxügüe ga nügümaã na yaporagatanüciũxũ nachiga ga texé tá tĩxũ ya nataniüwa guxããrü yexera ixĩxẽ. ⁴⁷Natürü Ngechuchu rü nüxũ nacuaxama ga yema norü ngúexũgü nagu rüxĩnũẽxũ. Rü yemacax wüxi ga buxũ nügüxũtawa naga, rü nügüxũtagu nayachixẽẽ. ⁴⁸Rü ñanagürü nüxũ ga norü ngúexũgü: —Texé ya ñãã buxũxũ meã yaxúxe chauéagagu, rü choxũ nixĩ i tayaxuxũ. Rü yíxema meã choxũ yaxúxe, rü Chaunati ya núma choxũ mucüxũ rü ta meã tayaxu. Rü

yíxema guxããrũ yexera tũgũ íruxíraxe, rü
yíxema tixĩ ya guxããrũ yexera ixĩẽ
—ñanagürũ.

**Texé ya tama taxchi aixe rü törü
ngũxẽẽruũ tixĩ
(Mr 9.38-40)**

⁴⁹Rü yexguma ga Cuáũ rü ñanagürũ
nũxũ: —Pa Ngúxẽẽruũx, nũxũ tadau ga
wũxi ga yatü ga cuégagu ngoxogü
íwoxũxũ. Rü toma nũxna tanachuxu ga
yema yerü tama tatanixũ nixĩ ga nümax
—ñanagürũ. ⁵⁰Natürü Ngechuchu rü
ñanagürũ nũxũ: —Tama name i nũxna na
penachuxuxũ. Erü texé ya tama taxchi
aixe, rü törü ngũxẽẽruũ tixĩ —ñanagürũ.

**Ngechuchu nayangagü ga
Chaũtiágu rü Cuáũ**

⁵¹Rü yexguma marü yangaicagu ga
Ngechuchu ga daxüguxũ ga naãnewa na
naxũxũ, rü tama namuũãcũma inaxũãchi
ga Yerucharéũwa na naxũxũ. ⁵²Rü
nügüpexegu nayamugü ga ñuxre ga norü
orearü ngeruũgü. Rü nümagü rü nawa
naxĩ ga wũxi ga ñanexãcü ga
Chamáriaanewa yexmane, na yexma
naxçax yadaugũxũçax ga wũxi ga ñ na
Ngechuchu nagu pexũnexũ. ⁵³Natürü
yema Chamáriaanecũãx rü tama
nanayauxgũchaũ, yerü nũxũ nacuxgü ga
Yerucharéũwa tá na naxũxũ. ⁵⁴Rü
yexguma yemaxũ nadaugũgu ga norü
ngúxũgü ga Chaũtiágu rü Cuáũ, rü
ñanagürũgü Ngechuchuxũ: —Pa Corix,
¿cunaxwaxexũ na Tupanana naxçax
tacaxũ na daxũwa ne namuãxũçax ya üxü
na naguxẽẽxũçax i guxũma i ñaã
duũxũgü, yema nuxcũmaũcü ga
Tupanaãrũ orearü uruũ ga Erfa üxürũũ?

—ñanagürũgü. ⁵⁵Rü yexguma ga
Ngechuchu rü nũxũ nadawenü, rü
nayangagü, rü ñanagürũ nũxũ: —Pema rü
tama nagu perũxĩnũẽ na texéarü duũxũgü
pixĩgũxũ. ⁵⁶—Erü choma i Tupana Nane
na duũxũxũ chĩxũ, rü tama duũxũgüarü
tauxexẽewa núma chaxũ, natürü núma
chaxũ na duũxũgũxũ chamaxẽẽxũçax
—ñanagürũ. Rü yexguma rü nái ga
ñanexãciwa naxĩ.

**Duũxũgü ga Ngechuchuwe
rũxĩchaũxũchiga
(Mt 8.19-22)**

⁵⁷Rü yexguma namagu naxĩxgu rü wũxi
ga yatü Ngechuchuxũ ñanagürũ: —Pa
Corix, cuwe charũxũchaũ i ngextá cuma
ícuxũxũwa —ñanagürũ. ⁵⁸Rü Ngechuchu
nanangãxũ rü ñanagürũ: —Ngowagü rü
nũxũ nangẽxma i naxmaxũgü, rü werigü
rü nũxũ nangẽxma i naxchiãũgü, natürü
choma i Tupana Nane na duũxũxũ chĩxũ,
rü nataxuma i chauchica i ngextá nagu
chicuxeruxũ —ñanagürũ. ⁵⁹Rü Ngechuchu
ñanagürũ nũxũ ga wũxi ga to ga yatü:
—¡Chowe ruxũ! —ñanagürũ. Natürü nüma
ga yema yatü rü ñanagürũ nũxũ: —Pa
Corix, noxri chanawaxe i chaunatũxũ
ichayatãxira —ñanagürũ. ⁶⁰Rü Ngechuchu
nanangãxũ rü ñanagürũ: —Nüẽ ngẽma
cutanũxũ i tama yaxögũxũ iyatãxgü i
ngẽma naxrũü yuexũ, natürü cuma rü curü
puracü nixĩ na paxa duũxũgũmaã nũxũ
cuyarũxuxũ i Tupanaãrũ ore na ñuxãcü
guxããrũ ãẽxgacü na yĩxũ i nümax
—ñanagürũ. ⁶¹Rü wũxi ga to ga duũxũ rü
ñanagürũ Ngechuchuxũ: —Pa Corix,
ngẽmaãcü cuwe charũxũchaũ, natürü
noxri chanaxwaxe i nũxũ chayarũmoxẽ i
ngẽma chopatacũãxgü —ñanagürũ.

⁶²Natürü Ngechuchu rü ñanagürü nüxü:
—Texé ya yíxema inaxügüxe na
Tupanaärü puracüwa tapuracüxü natürü
túmaärü ngémaxüguama rüxñüxé, rü
tama tame na Tupanaäxü tapuracüxü
—ñanagürü.

**Ngechuchu nayamugü ga 72 ga norü
ngúexügü**

10 ¹Rü yemawena ga Cori ga
Ngechuchu rü nayadexechi ga 72
ga to ga norü ngúexügü. Rü taxrechigü
inayamugü na yoxni guxü ga yema ñanegü
rü nachicagü ga Ngechuchu nawa
üxchaüxüwa na naxixüçax. ²Rü ñanagürü
nüxü: —Aixcümäxüchi nangëxma i
muxüchixü i duüxügü i ímemaregüxü na
yaxögüäxü natürü nanoxreexpüx i orearü
uruügü na namaä nüxü yaxugüxüçax i
Tupanaärü ore. Rü ngémacax name nixi i
duüxügüarü yora ya Tupanana naxçax
peca i perü yumüxëwa na namugüäxüçax i
norü puracütanüxü i orearü uruügü, na
ngéma duüxügümaä nüxü yanaxugüxüçax
i ore i mexü. ³—iRü ipexiächi rü ngéma
pexi! Rü dücax, ñoma carnerugü i
aigütanüwa imugüxürüü nixi i pexü
chimugüxü. ⁴—iRü täütäma choca ípinge,
rü bai i perü dñeru, rü bai i perü chapatu!
Rü tama chanaxwaxe i namagu penuxcü i
ngëxguma namawa texéxü perümoxëgügu.
⁵—Rü ngëxguma wüxi ya íwa pengugügu,
rü ñaaäcü tá nüxü perümoxëgü i ngéma
duüxügü:

“Tupana pexü rüngüxëx”, ñaperügügu
tá. ⁶—Rü ngëxguma ngéma nangëxmagu i
duüxügü i Tupanaxü cuaxgüchaüxü rü
Tupana tá nüxü narüngüxë. Natürü
ngëxguma ngéma natauxgu i duüxügü i
Tupanaxü cuaxgüchaüxü, rü pexçax tá

nixi i ngéma norü ngüxëx ya Tupana.
⁷—iRü wüxi ya ígutama perücho, rü
ngéma pechibüe rü pexaxegü i ngéma
nüxü ngëxmaxü i ngéma icüäxgü! Erü
wüxi i puracütanüxü rü name nixi na
nayauxäxü i norü natanü naxçax i norü
puracü. Rü yima ñanewa pengëxmagüyane
rü tama chanaxwaxe i náí ya ígu
peyapegü. ⁸—Rü ngëxguma wüxi ya ñane
ya nawa meä pexü nayaxunewa
pengugügu, irü penangó i ngéma ñna i
pexna naxägüxü! ⁹—iRü penamexëx i
ngéma idaaweexü i yima ñanewa
ngëxmagüxü! iRü namaä nüxü pixu rü
ñapegügü nüxü:

“Tupanaärü pora rü marü pexna
nangaicama rü napexütägu”, ñapegügü
nüxü! ¹⁰—Natürü ega nawa pengugügu
ya wüxi ya ñane i ngextä duüxügü tama
meä pexü íyauugüxüwa, irü ngéma
cayegu ípechoxü rü ñapegügü nüxü i
ngéma ñanecüäx!:

¹¹“Rü woo ñaä perü ñaneärü üxaxü i
tocutiwa yaxüxü, rü itanapagü, na
ngémawa nüxü pecuäxüçax na Tupana rü
tama pemaä nataäxü. iNatürü tama nüxü
ipeyarüngümaë na marü pexna
nangaicamaxüchichiréxü ya Tupana na
perü äëxgacü yixü”, ñaperügügu tá nüxü i
ngéma ñanecüäx! ¹²—Rü pemaä nüxü
chixu rü ngéma ngunexü i nagu nagüxü i
naäne, rü Chodomacüäx i duüxügüarü
yexera Tupana tá nanapoxcue i ngéma
duüxügü i tama meä pexü yauugüxü.

**Ñanegü ga tama Tupanaga ñnüene
(Mt 11.20-24)**

¹³—Rü wüxi i ngechaü nixi i pexçax,
Pa Corachicüäx rü Bechaídacüäx i
Duüxügü, yerü yexguma chi Tiruarü

ĩañewa rü Chidáũãrũ ĩañewa
chanaxũxgu ga yema mexũgũ ga
cuaxruũgũ ga Tupanaãrũ poramaã
petanũwa chaxũxũ, rü woo ga na
poraãcũ yachixexũ ga yema Tirucũãx rü
Chidáũcũãx ga duũxũgũ rü nuxcũmama
chitama nũxũ narũxoe ga nacũma ga
chixexũ, rü poraãcũxuchi chima
nũgũmaã nangechaũgũ rü naxauxe,
yerũ chi nũgũ nicuaxãchitanũ ga na
yapecaduãxgũxũ. ¹⁴—Natürũ pemaã
nũxũ chixu rü ngẽma ngunexũ i Tupana
nagu napoxcuexũ i pecaduãxgũxũ, rü
ngẽma ngunexũgu rü Tirucũãx rü
Chidáũcũãxãrũ yexera tá pexũ napoxcue
i pemax. ¹⁵—Rü pemax, Pa
Capernáucũãxgũ i Duũxũgũx ẽexna
pema nagu perũxĩnũẽgu rü daxũguxũ i
naañewa tá pexĩxũ? Pemaã nũxũ chixu
rü naãnetũũwa i ngextá Tupana
Chatanáxũ ĩpoxcuxũwa tá nixĩ i
pewogũxũ. ¹⁶Rü ñuxũchi norũ
ngũexũgũxũ ñanagürũ: —Rü yĩxema
pega ĩnũẽxẽ, rü chauga rü ta taxĩnũẽ.
Natürũ yĩxema tama pega ĩnũẽxẽ, rü
chauga rü ta tama taxĩnũẽ. Rü yĩxema
tama chauga ĩnũẽxẽ, rü tama naga
taxĩnũẽ ya Chaunatũ ya núma choxũ
mucũ —ñanagürũ ga Ngechuchu.

**Nawoegu ga yema 72 ga
Ngechucharũ ngũexũgũ**

¹⁷Rü taãẽãcũma nawoegu ga yema 72
ga norũ ngũexũgũ ga yamugũxũ. Rü
ñanagürũgũ nũxũ: —Pa Corix,
ngẽxguma cuégagu tidexagũgu, rü
aĩxrũxũ i ngoxogũ rü toga naxĩnũẽ
—ñanagürũgũ. ¹⁸Rü Ngechuchu rü
ñanagürũ nũxũ: —Ngẽmáãcũ aixcũma
nixĩ. Yerũ nũxũ chadau ga Chataná ga

daxũguxũ ga naañewa na natáexũ wũxi
ga ãẽmacürũũ. ¹⁹—Rü choma nixĩ ga
pexna chanaxãxũ ga pora na tama
chixexũ pemaã naxũgũxũcax ega woo
ãxtapegũwa rü ẽxna tuxchinawegũwa
pengagũgu. Rü yexgumarũũ ta pexna
chanaxã ga pora na nũxũ perũ-
yexeraxũcax i guxũma i Chatanáãrũ
pora na ngẽmaãcũ taxucürũwama tacũ
rü chixexũ pemaã naxũxũcax.
²⁰—iNatürũ tãxũ i petaãẽgũxũ naxcax i
ngẽma na pega naxĩnũẽxũ i ngoxogũ!
Rü narũmemaẽ nixĩ i petaãẽgũ naxcax
na marũ naxũmatũxũ i peẽga i
Tupanaãrũ poperawa i daxũguxũ i
naañewa —ñanagürũ.

Ngechuchu rü nataãẽ

(Mt 11.25-27, 13.16-17)

²¹Rü yexgumatama ga Tupanaãẽ ga
Üünexũ rü poraãcũ Ngechuchuxũ
nataãẽxẽẽ. Rü ñanagürũ ga Ngechuchu:
—Pa Chaunatũ, Pa Daxũguxũ i Naãne
rü Ñoma i Naãneãrũ Yorax, cuxũ
chicuaxũũ, yerũ ñaã chorũ ngũexũgũxũ
nũxũ cucuaxẽẽ i ñaã ore ga naxchaxwa
iquicũxũ ga duũxũgũ i ñoma i naañewa
nũxũ cuaxũchigũxũ. Rü yemaãcũ
cunaxũ, Pa Chaunatũx yerũ yemaãcũ
nixĩ ga cunaxwaxexũ —ñanagürũ. ²²Rü
ñanagürũ ga Ngechuchu: —Chaunatũ
choxna nanaxã i guxũma i tacũ i
ngẽxmaxũ. Rü taxúema choxũ tacuax na
Tupana Nane chĩxũ. Rü
Chaunatũxicatama nixĩ ya choxũ cuácũ
na Nane chĩxũ. Rü ngẽxgumarũũ ta
taxúema nũxũ tacuax na texe yĩxũ ya
Chaunatũ. Rü choma ya Nane rü ngẽma
duũxũgũ i Chaunatũxũ nũxũ
chadauxẽẽchaũxũxĩcatama nixĩ i nũxũ

cuaxgüxü na texe yixü —ñanagürü.
²³Rü yexguma norü ngüexüügüxü
 nadawenü, rü namaãxica ñanagürü:
 —Tataãëgü ya yixema
 tümaxëtümaãxüchi nüxü daugüxe i ñaã
 ñuxma pema nüxü pedaugüxü. ²⁴—Erü
 pemaã nüxü chixu, rü muxüma ga
 nuxcümaügüxü ga Tupanaärü orearü
 uruügü rü äëxgacügü ga tacügü, rü
 nüxü nangüchaü ga nüxü na
 nadaugüchaüxü i ñaã ñuxma pema
 chauxütawa nüxü pedaugüxü. Natürü
 tama nüxü nadaugü. Rü nüxü
 nangüchaü ga nüxü na naxinüëchaüxü i
 ñaã ñuxma pema chauxütawa nüxü
 pexinüëxü. Natürü tama nüxü naxinüë
 —ñanagürü.

**Cuaxruü ga mecü ga
 Chamáriacüãxgu ixuxü**

²⁵Rü yexguma inachi ga wüxi ga
 ngüexëëruü ga Moïchéarü mugüwa
 nguxëëtaexü, rü Ngechuchuxütawa
 naxü na namaã yanadexaxüçax. Rü
 Ngechuchuxü naxüxchaü, rü yemaçax
 nüxna naca rü ñanagürü: —Pa
 Ngüexëëruü ya Ngechuchux, ¿Tacü nixü
 i mexü na chanaxüxü na choxü
 nangëxmaxüçax i maxü i taguma gúxü?
 —ñanagürü. ²⁶Rü Ngechuchu
 nanangäxü, rü ñanagürü: —¿Nuxü ñaxü
 i ngëma ore i Moïchéarü mugüwa
 ümatüxü? ¿Rü tacüxü i cumaã yaxuxü?
 —ñanagürü. ²⁷Rü yema ngüexëëruü ga
 Moïchéarü mugüwa nguxëëtaexü, rü
 Ngechuchuxü nangäxü, rü ñanagürü:
 —iNüxü nangechaü ya Cori ya curü
 Tupana i guxüma i curü maxümaã, rü
 guxü i cuãëmaã, rü guxü i curü
 poramaã, rü guxü i nagu

curüxünüxümaã! iRü nüxü nangechaü i
 cumücü ngëma na cugütama
 cungechaüxürüü! —ñanagürü. ²⁸Rü
 yexguma ga Ngechuchu rü ñanagürü
 nüxü: —Ngëma ore i choxü namaã
 cungäxüxü rü marü name. Rü
 ngëxguma ngëma ore quinguxëëxgu, rü
 tá cunayaxu i maxü i taguma gúxü
 —ñanagürü. ²⁹Natürü ga yema
 ngüexëëruü ga Moïchéarü mugüwa
 nguxëëtaexü, rü nügüëtüwa
 nachogüchaü. Rü yemaçax
 Ngechuchuna naca, rü ñanagürü: —¿Rü
 texé tixü ya chomücü? —ñanagürü. ³⁰Rü
 yexguma ga Ngechuchu rü nanangäxü,
 rü ñanagürü nüxü: —Wüxi ga yatü
 Yerucharéüwa ne naxü, rü Yericü ga
 ñänewa naxü. Rü namagu nüxü
 nangaugü ga ngítaaxgüxü. Rü guxüma
 ga norü yemaxüçax nangixgü, rü
 aïxüxü ga naxchiru rü ta naxçax
 nangixgü. Rü nanaçuaixgü, rü
 nayayaächixëëgü, rü yemaäcü yéma
 nanataxgü. ³¹—Rü yematama namawa
 naxüpetü ga wüxi ga Yudügüarü pai.
 Natürü yexguma yema yatüxü nadauxgu
 rü nüxü yéma naxüpetümare. ³²—Rü
 yéma naxüpetü ta ga wüxi ga
 Lebítanüxü ga tupauca ga taxünewa
 puracüxü. Rü yexguma yema yatüxü
 nadauxgu, rü nüma rü ta nüxü
 naxüpetümare. ³³—Natürü yixcüra rü
 wüxi ga Chamáriaanecüãx ga yatü rü
 yematama namawa naxüpetü. Rü
 yexguma guma yatüxü nadauxgu rü
 nüxü nangechaütümüü. ³⁴—Rü guma
 yatüçax nixü. Rü chixü rü binumaã
 nanaxüxü ga norü oxrigü, rü meäma
 nayanaïxgü ga yema norü oxrigü. Rü
 ñuxüchi norü cowarugu nanamunagü,

rü wüxi ga pegüchicawa nanaga. Rü yéma nüxna nadau. ³⁵—Rü moxüäcü ga yexguma inaxüächigu ga yema Chamáriaanecüäx, rü ngixü nayaxu ga taxretachinü ga norü dïeru, rü yema pegüchicaarü yorana ngixü naxä. Rü ñanagürü nüxü:

“iNüxna nadau i ñaã yatü! Rü ngëxguma yexeragu naxätanügu na nuã nangëxmaxü, rü choma tá cuxü chanaxütanü i ngëxguma chataeguxgu”, ñanagürü. ³⁶Rü ñanagürü ga Ngechuchu nüxü ga yema ngüexëëruü ga Moïchéarü mugüwa nguxëëtaexü: —Ñuxma chanaxwaxe i chomaã nüxü quixu i ngëxürüüxü ga yema tomaëxpüxtanüwa ga aixcüma namücü ixixü ga yema yatü ga ngítaaxgüxü imaxgüxü —ñanagürü ga Ngechuchu. ³⁷Rü yexguma ga yema ngüexëëruü ga Moïchéarü mugüwa nguxëëtaexü rü ñanagürü: —Yema Chamáriaanecüäx nixi ga yema yatümücü ixixü, yerü nüxü nangechaütümüü —ñanagürü. Rü yexguma ga Ngechuchu rü ñanagürü nüxü: —iÑuxma rü fixü rü yema Chamáriaanecüäx üxürüü naxü! —ñanagürü nüxü.

Marta rü Maríapatawa nangu ga Ngechuchu

³⁸Rü yexguma Ngechuchu namagu ixüxgu norü ngüexügümaã rü wüxi ga ñanexäcüwa nangu. Rü yéma guma ñanexäcüwa rü wüxi ga nge ga Martagu äëgacü ngügüpatawa inanguxëë. ³⁹Rü Martaaxü iyexma ga wüxi ga ngïeyax ga Maríagu äëgacü. Rü ngïma rü Ngechuchucutüxütawa irüto na inaxinüxüçax ga Ngechuchuarü ore.

⁴⁰Natürü ga Marta rü itaarü puracüäx rü yemaäcü ngürü puracüguama irüxini. Rü yemaçax Ngechuchuçax iyaxü, rü ngügürügü nüxü: —Pa Corix, ðtama exna naga curüxini i ngëma na chataarü puracüäx rü ngëma chaueyax rü choxnaxica na natáaxü i guxüma i ngëma puracü? iRü namaã nüxü ixa na choxü nangüxëëxüçax! —ngügürügü. ⁴¹Natürü Ngechuchu rü ngixü nangäxü, rü ñanagürü ngixü: —Pa Martax, cuma rü poracü curü puracüçax cuxoegaäë, rü muxüma i ngëmaxügu curüxini. ⁴²—Natürü wüxixicatama nixi i guxüärü yexera i mexü na naga rüxiniüxü. Rü María iyixi i ngëmagu rüxiniü. Rü taxüetama ngixna tayanuxü i ngëma —ñanagürü ga Ngechuchu.

Ngechuchu nanangüexëë ga yumüxëchiga (Mt 6.9-15, 7.7-11)

11 ¹Rü wüxicana wüxi ga nachicawa nayumüxë ga Ngechuchu. Rü yexguma nüxü nachauxgu, rü wüxi ga norü ngüexü rü ñanagürü nüxü: —Pa Corix itoxü nangüexëë na ñuxäcü tayumüxëgüxü, yema Cuäü ga baiüxëëruü norü ngüexügüxü nangüexëëxüüü! —ñanagürü. ²Rü Ngechuchu ñanagürü nüxü: —Rü ngëxguma peyumüxëgügu rü ñaperügügü tá:

“Pa Tonatü ya Daxügücüx, rü aixcüma Üüncü quixi i cumax. iRü núma naxü na torü äëxgacü quüxüçax! Rü tanaxwaxe i curü ngüchaü na naxügüxü i duüxügü i ñoma i nañnewa, ngëma daxügüxü i nañnewa na curü ngüchaü inaxügüxüüü.

³iRü toxna naxã i torü òna i wüxichigü i ngunexüçax ixüü!
⁴iRü toxü nüxü nangechaü i torü pecadugü, erü toma rü ta tüxü nüxü tangechaü ya guxāma ya yíxema chixri tomaã chopetüxe! iRü tãxü i tacü rü chixexüpexewa toxü cuwogüxü na tama nagu tayixüçax!”

ñanagürü. ⁵Rü ñanagürü ta ga Ngechuchu: —Ngëxguma chi wüxie i pema rü tüxü nangëmaxgu i wüxi i tümamücü, rü chi ngãxücüü napatawa taxüxgu rü ñatagügu nüxü:

“Pa Chomüçux, itomaëxpüx i pãu choxna naxã! ⁶—Erü wüxi i chomücü rü yaxüwa ne naxü, rü ngexwacax chopatawa nangu. Rü choma rü changearü ònaãx, rü taxuümaãma chanachibüxëëéga”, ñatagügu. ⁷—Rü ngëma tümamücü i napatawa ngëxmaxü, rü chi tüxü nangãüxgu rü ñaxgu:

“iTãxü i choxü cuchixewexü! Chorü iãx rü marü nariüwãxta, rü choma rü chauxacügü rü ngürücarewa tangëxmagü. Rü ngëmacax taxucürüwa ícharüda na tacü cuxna na chaxãxüçax”, ñaxgu chi tüxü. ⁸—Rü pemaã nüxü chixu, rü ngëma na tümamücü yíxüçax rü tãütãma ínarüda na tacü tüxna naxãxüçax. Natürü tá ínarüda na tama tanachixeweechaxüçax, rü tá tüxna nanaxã i guxüma i tacü i tanaxwaxexü. ⁹—Rü ngëmacax pemaã nüxü chixu rü, iNaxçax ípeça rü Tupana rü tá pexna nanaxã! iRü Tupanacax pedaüx rü tá nüxü ipeyangau! iRü iãxwa: Tu tu tu ñapegü, rü tá pexçax niwãxna i iãx!
¹⁰—Erü guxāma ya yíxema naxçax íçaxe

rü tanayaxu, rü guxāma ya naxçax dauxe rü nüxü itayangau. Rü guxāma ya iãxwa: Tu tu tu ñagüxe, rü tümacax tá niwãxna i iãx. ¹¹—¿Rü ñuxácü i wüxi i pema na papagü pïxü rü penena penaxãxü ya wüxi ya nuta ega pãüçax pexna nacaxgu, rü exna wüxi i äxtape ega choxnicaç pexna nacaxgu? ¹²—¿Rü texé i petanüwa rü penena penaxã i tuxchinawe ega wüxi ya otacharaüçax pexna nacaxgu? ¹³—Rü ngëma pema na pichixecümachirëxü natürü nüxü pecuax na ñuxácü mexü i ämare pexacügüna na pexãxü, rü pemaã nüxü chixu rü Penatü ya Daxügucü rü perü yexera tá nixü na pexna mexü naxãxü. Rü guxāma ya yíxema Tupanaxütawa Naãë i Üünexüçax íçaxe, rü tá tüxna nanaxã —ñanagürü ga Ngechuchu.

**Ngechuchuxü ngoxoarü poramaã
 puracüxü nawogüe
 (Mt 12.22-30; Mr 3.20-27)**

¹⁴Rü Ngechuchu ínanataxüchi ga wüxi ga ngoxo ga wüxi ga yatüxü ngegaxëxü. Rü yexguma ínaxüxgu ga yema ngoxo rü guma yatü rü nidexa. Rü guxüma ga duüxügü rü nañaxüchiãëgü ga yexguma yemaxü nadaugügu. ¹⁵Natürü ñuxre ga duüxügü rü ñanagürügü: —Ñaa yatü i Ngechuchu, rü Bechebú i ngoxogüariü äëxgaciariü poramaã nixü i ínanawoxüãxü i ngoxogü —ñanagürügü. ¹⁶Natürü ga togü rü nüxü naxügüchaü, rü yemacax naxçax ínacagü ga nüxü na nawëaxü ga wüxi ga cuaxruü ga daxüçüãx na yemawa nüxü nacuaxgüxüçax rü ngoxi aixcüma Cristu yü. ¹⁷Natürü nüma ga Ngechuchu rü nüxü nacuaxama ga tacügu na naxüñüëxü, rü yemacax ñanagürü nüxü: —Ngëxguma chi

wüxi i nachiũñecũãx i duũxũgü nügü itoyegu rü nügütanüwa chitama nügü nadaixgu, rü nügü chitama naguxêê. Rü ngëxguma chi wüxi ya ícũãx nügümaã nuêêchagu rü nügü nadaixgu, rü nügü chitama naguxêê. ¹⁸—¿Rü ngëxguma chi Chataná nügümaãtama nuxgu, rü nügütama yamãxgu, rü ñuxãcü chi i ãëxgacüiecha yĩxũ? Rü ngëma ñacharügü i ñuxma erü pema choxũ pixuxgu rü Bechebúarü poramaã íchanawoxũ i ngoxogü. ¹⁹—Natürü ngëxguma chi Chatanáãrü poramaã íchanawoxũgu i ngoxogü, rü perü ngüexũgü rü chita Chatanáãrü poramaã ínanawoxũ i ngoxogü. Rü ngëmawa meã nüxũ tacuãx na pema rü ípetüexũ. ²⁰—Natürü pemaã nüxũ chixu rü aixcüma Tupanaãrü poramaã nixĩ i íchanawoxũxũ i ngoxogü. Rü ngëmawa pexũ nüxũ chacuãxêê na núma petanüwa nanguxũ ya Tupana na ãëxgacü yĩxũcãx. ²¹—Rü ngëxguma wüxi ya yatü ya poracü rü meãma nügü naxũxnegu rü nüxna nadauxgu ya napata, rü taxúetãma naxcãx tangĩx i norü ngëmaxũ i napatawa ngëmaxũ. ²²—Natürü ngëxguma ínanguxgu i to i yatü i nüxũ rüporamaëxũ, rü nüxũ nayexeragu, rü tá nüxna nanapuxũ ya naxne ya nügü namaã ínaporaãxũne, rü tá nüxna nanapuxũ i guxũma i norü ngëmaxũ, rü tá nayana. ²³—Yíxema tama choxũ ngechaũxê rü chauxchi taxai. Rü yíxema tama choxũ rüngũxêêxê na Tupanacãx tayagagũxũ i duũxũgü rü chauxchawa tanangianexêê.

Ngoxo ga taeguxũchiga

(Mt 12.43-45)

²⁴—Rü ngëxguma wüxi i ngoxo rü wüxi ya yatüwa ínaxũũxgu, rü dauxchitagu nanañaãne, rü naxcãx nadau na ngextá na nangũxũ. Rü

ngëxguma taxuguma nangũéegagu, rü nügü ínicuãx rü ñanagürü:

“Maneca naxcãx tá chataegu ya yima yatü ga noxri nawa íchaxũxüchirécü”, ñanagürü. ²⁵—Rü ngëxguma nataegugu, rü yima yatüxũ inayangau na ñoma wüxi ya í ya mexééne rü meã nabixichinerü na yĩxũ. ²⁶—Rü ínixü rü naxcãx nayadau i to i 7 i ngoxogü i norü yexera i chixexũ. Rü guxũma i ngëma ngoxogü rü wüxigu yima yatügu nachocu, rü ngëxma naxãchiũgü. Rü ngëxguma ya yima yatü rü noxriarü yexera nachixe —ñanagürü.

Taãê i aixcüma íxixũchiga

²⁷Rü yemaxũ íyaxuyane, rü wüxi ga ngecü rü duũxũgütanüwa tagaãcü ngígürügü: —Tataãê ya yíxema tügüanüwa cuxũ yaxêéxê rü tügü nixüwa cuxũ maixê —ngígürügü.

²⁸Natürü ga Ngechuchu rü ñanagürü: —Yexeraãcü tataãê ya yíxema nüxũ ínuxê i Tupanaãrü ore rü naga ínuxê —ñanagürü.

Duũxũgü ga tama yaxögüchaũxũ rü naxcãx ínacagüama ga to ga cuãxruũ ga

Tupanaãrü poramaã üxũ

(Mt 12.38-42; Mr 8.12)

²⁹Rü nimuëtanü ga duũxũgü ga Ngechuchuxũtawau ngutaquexegũxũ. Rü inanaxügü ga Ngechuchu ga namaã na yadexaxũ. Rü ñanagürü: —Ñaa duũxũgü i ñomaücüü maxêxũ rü nichixecüma. Rü naxcãx ínacagü i wüxi i cuãxruũ i mexũ i Tupanaãrü poramaã üxũ. Natürü Tupana rü wüxixicatama i cuãxruũ tá nüxũ nawëx. Rü ngëma nixĩ i cuãxruũ ga Tupanaãrü orearü uruũ ga Yonáwa

duñxũgũxũ nawéxũ na nüxũ
nacuaxgũxũcax na aixcũma Tupana
yĩxũ ga guma yéma namucũ. ³⁰—Rũ
yexgumarũũ ga Yoná rü wũxi ga
cuaxruũ nixĩ naxcax ga Nínibecũãx ga
duñxũgũ, rü ngëxgumarũũ tá ta nixĩ ya
Tupana Nane ya duñxũxũ ixĩcũ na wũxi
i cuaxruũ tá yĩxũ naxcax i ñomaũcũũ
maxëxũ i duñxũgũ. ³¹—Rũ ngëxguma
naãneärü guxgu rü Tupana rü
ñomaũcũũ maxëxũ i duñxũgũna
nacaxgu i norü pecaduchigacax, rü
ngĩma ga nuxcũmaũcũ ga Chabaaneärü
ãëxgacũ tá írũda rü tá ínanuaxũ i
ñomaũcũũ maxëxũ i duñxũgũ. Yerü
ngĩma rü yaxũwaxũchi ne ixũ ga na
ãëxgacũ ga Charumóũxũ naxĩnũxũcax
ga ñuxäcũ poraäcũ nüxũ na
nacuaxũchixũ. Natürü ñuxma nuã
petanũwa nangëxma i wũxi i
Charumóũärü yexera ixĩcũ. ³²—Rũ
ngëxguma naãneärü guxgu rü Tupana
rü ñomaũcũũ maxëxũ i duñxũgũna
nacaxgu norü pecaduchigacax, rü
nuxcũmaũgũxũ ga Nínibecũãx ga
duñxũgũ rü tá ínarũdagũ rü tá
ínanaxuaxũgũ i ñomaũcũũ maxëxũ i
duñxũgũ. Yerü nümagũ ga
Nínibecũãxgũ ga duñxũgũ rü nüxũ
narũxoe ga nacũmagũ ga chixexũ ga
yexguma Yoná namaã nüxũ ixuxgu ga
Tupanaärü ore. Natürü ñuxma nuã
petanũwa nangëxma i wũxi i Yonáärü
yexera ixĩxũ.

Taxũneärü omũchiga
(Mt 5.15, 6.22-23)

³³—Taxúema wũxi i omũwa
tanangixichi rü ñuxũchi itayacux rü
exna tacitũũgu tayaxücuchi. Natürü

norü ñichicaũgu tanaxũnagũ na ngéma
tũxũ nabaxixũcax ya yíxema duñxëgũ
ya yima ígu chocuxe. ³⁴—Cuxetũgũ rü
ñoma wũxi i omürũũ nixĩ i cuxunecax.
Rũ ngëxguma ngéma Tupana cuxũ
naxwaxexũcax cudauxgu, rü guxũma i
curũ maxũ rü name. Natürü ngëxguma
ñoma i naãneärü ngúchaũcax cudauxgu,
rü guxũma i curũ maxũ rü chixexũwa
nangëxma. ³⁵—iMeã cugũna nadau na
tama äãnexĩxũ nanguxuchixũcax i
ngéma ore i mexũ i cuxũ ngëxmaxũ, i
ñoma wũxi i omürũũ ixĩxũ!
³⁶—Ngëxguma chi guxũ i curũ maxũwa
nangëxmagu i Tupanaärü ngóonexũ rü
taxuwama nachixexgu i curũ maxũ, rü
meã chi nüxũ cucuax i Tupanaärü
ngúchaũ ñoma wũxi i omũ i cuxũ
baxixũrũũ —ñanagürü.

Ngechuchu rü duñxũgũpexewa
ínanaxuaxũ ga Parichéugũ rü
ngúxëëruũgũ ga Moichéarü mugũwa
nguxëëtaegũxũ
(Mt 23.1-36; Mr 12.38-40; Lc 20.45-47)

³⁷Rũ yexguma nüxũ nachauxgu ga na
yadexaxũ ga Ngechuchu rü wũxi ga
Parichéu nüxna naxu ga napatawa na
yachibũxũcax. Rũ yema Parichéupatawa
naxũ, rü norü mechaxũtawa nayarũto
na nachibũxũcax. ³⁸Rũ yema Parichéu
rü nabaixächiãë ga yexguma
Ngechuchuxũ nadauxgu na tama
Tupanaçax nayauxmexiraäcũma na
nachibũxũ yema Moichéarü mugũ nüxũ
ixuxũrũũ. ³⁹Natürü nüma ga Cori ga
Ngechuchu rü ñanagürü nüxũ: —Pema i
Parichéugũ rü ñoma pochiyu rü poratu i
dũxétũwaxicatama iyaxuxũrũũ pixĩgũ,
erü perü aixepewa i perü ñnũwa rü nagu

perüxĩnũe i chixexũ rü ñuxãcü naxcax na pengĩxũ. ⁴⁰—Pa Naẽchitamare Maxẽxũx, ẽtama ẽxna nũxũ pecuax na guma Tupana ga naxũcü i ngẽma tórũ düxëtũxũnewa ngẽmaxũ, rü gumatama yĩxũ ga naxũcü ga tórũ maxũ i tórũ aixepewa ngẽmaxũ? ⁴¹—Rü name nixĩ i Tupanana penaxã i perũ maxũ na aixcũma naxcax pemaxẽxũcax. Rü ngẽmaãcü tá pime i guxũwama. ⁴²—Natürũ wüxi i ngechaũ nixĩ i pexcax, Pa Parichẽgũx, erũ pema rü perũ ngẽmaxũwa rü meã Tupanana penaxã i ngẽma noxrũ ixĩxũ, natürũ perũ maxũwa rü tama aixcũma naga pexĩnũe rü tama nũxũ pengechaũ. Rü marũ name na perũ ngẽmaxũwa Tupanana penaxãxũ i ngẽma noxrũ ixĩxũ. Natürũ perũ maxũwa rü ta penaxwaxe i meã naga na pexĩnũẽxũ rü nũxũ na pengechaũxũ. ⁴³—Rü wüxi i ngechaũ nixĩ i pexcax, Pa Parichẽgũx, erũ pema rü pexũ nangũchaũ i ãẽxgacũchicagũwa na perũtogũxũ i ngutaquẽxepataũgũwa. Rü penaxwaxe na ñoma ãẽxgacũxũ rümoxẽxũrũũ na meã pexũ namoxẽgũxũ i duũxũgũ i cayegũwa. ⁴⁴—Rü wüxi i ngechaũ nixĩ i pexcax, erũ ñoma yuetamaũgũ i tama nũxũ idauxũ i duũxũgũ naẽchitamare naẽtũwa chopetũxũrũũ pixĩgũ. Erũ woo perũ düxëtũwa pime, natürũ aixepewa i peãẽwa rü poraãcü pichixe —ñanagürũ ga Ngechuchu. ⁴⁵Rü wüxi ga ngúexẽẽruũ ga Moĩchearũ mugũwa nguxẽẽtaexũ, rü Ngechuchuxũ nangãxũ rü ñanagürũ: —Pa Ngúexẽẽruũ Pa Ngechuchux, rü ngẽma na ngẽma ñacuxũ, rü toma rü toãẽwa nangux —ñanagürũ. ⁴⁶Natürũ Ngechuchu rü

ñanagürũ nũxũ: —Wüxi i ngechaũ nixĩ i pexcax, Pa Ngúexẽẽruũgũ i Moĩchearũ Mugũwa Nguxẽẽtaegũxũx, erũ poraãcü penamu i duũxũgũ na naga naxĩnũẽxũcax i ngẽma Moĩchearũ mugũ i guxchaxũ i pematama bai i írarũwa naga pexĩnũẽchaũxũ. ⁴⁷—Rü wüxi i ngechaũ nixĩ i pexcax, erũ peyamexẽẽgũ i tũmamaũgũ ga guxema nuxcũmaũgũxẽ ga Tupanaãrũ orearũ uruũgũ ga perũ oxigũ tũxũ ñaxe. ⁴⁸—Rü ngẽmawa nũxũ tacuax na pema rü ta ipexãgũxũ nawa ga yema chixexũ ga perũ oxigũ ügũxũ. Yerũ nümagũ rü tũxũ nadai ga guxema Tupanaãrũ orearũ uruũgũ, rü ñuxma i pema rü peyamexẽẽgũ i tũmamaũgũ. ⁴⁹—Rü yemacax nixĩ ga Tupana ga ñaxũ:

“Ngẽma duũxũgũtanũwa tá chanamugũ i chorũ orearũ uruũgũ rü chorũ orearũ ngeruũgũ. Natürũ ngẽma duũxũgũ i chixexũgũ rü tá nanadai i nümaxũ rü togũxũ rü tá nachixewegũ rü tá nawe ningẽxũtanũ”,

ñaxũ ga Tupana. ⁵⁰⁻⁵¹Rü ñanagürũ ga Ngechuchu: —Rü pemaã nũxũ chixu rü Tupana tá nayapeguãchixẽẽ i pema i ñuxma maxẽxẽ erũ pema rü ta perũ oxigũcũmagu pexĩ. Nümagũ rü noxritama naãneãrũ ügũgumama rü nanadai ga muxũma ga Tupanaãrũ orearũ uruũgũ. Rü nüxĩra nayamãxgũ ga Abé rü gumawena nayadaietanũ ga muxũma ga togũ ñuxmata Zacaría ga tupaucha ga taxũnegu yamãxgũãciwa nangu. Rü guxũma ga yema orearũ uruũgũ ga perũ oxigũ ñaxũcax rü Tupana tá pexna naca, erũ pema rü ta

perü oxigürüütama pixīgü rü tama nüxü perüoechaü i ngēma chixexü i pexüxü.
⁵²—Rü wüxi i ngechaü nixi i pexçax, Pa Ngúxēēruüğü i Moïchéarü Mugüwa Nguxēētaegüxü, erü duüxügüchaxwa ipeyacux i Tupanaärü ore i aixcuma ixixü i pematama tama pixögüxü. Rü nüxna penachuxu i togü i duüxügü i aixcuma yaxögüchaxü na nümagü rü ta tama yaxögüäxüçax —ñanagürü ga Ngechuchu. ⁵³⁻⁵⁴Rü yexguma Ngechuchu yema ñaxgu, rü yema ngúxēēruüğü ga Moïchéarü mugüwa nguxēētaegüxü rü yema Parichéugü rü poraäcü Ngechuchumaã nanuë. Rü inanaxügü ga nüxna na nacagüexü naxçax ga muxüma ga ore ga guxchaxümaã na yemaäcü chi nüxü iyangaugüxüçax ga ore ga chixexü na yemamaã norü äëxgagüxüxü- tawa Ngechuchuxü íyaxuaxügüxüçax.

Ngechuchu nanangüxēē na tama namexü na duüxügüpexewa meã imaxnetaxü natürü taäewa rü chixexügu rüxñnüxü

12 ¹Rü yoxni yexma nangutaquexegü ga muxüchixü ga duüxügü. Rü yema na namuxüchixüçax rü düxwa nügücutüwa ningagüetanü ga duüxügü. Rü Ngechuchu inanaxügü ga norü ngúxügümaãxira na yadexaxü, rü ñanagürü: —iPexuäëgü naxçax i Parichéugü! Erü duüxügüpexewa meã namaxēneta natürü naäewa rü chixexügu narüxñnüë. ²—Natürü guxüma i çacü i wüxie cúäcü üxü rü tá nangoxoma. Rü guxüma i çacü iicüxü rü yixcúra rü tá duüxügü nüxü nacuaçgüama. ³—Rü ngēmacax guxüma

i ngēma ore i ēānexüwa cúäcü nüxü pixuxü rü yixcúra rü tá nangoxoma rü guxü i duüxügü tá nüxü naxñnüë. Rü ngēma ore i ucapuarü aixepewa cúäcü nüxü pixuxü, rü yixcúra rü guxäpexewa tá nüxü nixugügü i duüxügü.

Name nixi na Tupanaxü imuüëxü
(Mt 10.26-31)

⁴—Rü ngēmacax i pemax, Pa chomüçügüx, rü pemaã nüxü chixu rü itama nüxü pemuüë i ngēma duüxügü i pexü daixchaxü! Erü taxünexüxicatama nimaxgü, natürü taxucürüwama taäëxü nimaxgü.

⁵—Natürü pemaã tá nüxü chixu na texéxü tá na pemuüëxü. iNüxü pemuüë ya Tupana! Erü nüma nüxü nangēxma i pora na yamáäxüçax i pexene, rü ngēxgumarüü ta na napoxcuäxüçax i peäë i ngextá ngoxogüxü ínapoxcuxügü. iRü yimaxü tá nixi i pemuüëxü!

⁶—¿Tama exna taxretachinü i diëruçacügu namaã petaxe i wüximeçxpüx i werixacügü? Natürü Tupana rü tama tüxü inayarüngüma ya yixema werixacüäxgü, rü bai ya wüxi.
⁷—Rü woo i peyaegü rü Tupana nüxü nacuaç na ñuxre i peyae ngēxmaxü. Rü ngēmacax, itäxü i pexoegaäëgüxü! Erü pema rü muxüma i werixacügüarü yexeraxüchi pexü nangechaü ya Tupana.

Yixema duüxügüpexewa tügü ixuxe na Ngechuchu ya Cristuarü duüxü tñxü
(Mt 10.32-33, 12.32)

⁸—Rü pemaã nüxü chixu rü guxäma ya texé i ñoma i naänewa duüxügüpexewa tügü ixuxe na chorü

duũxũ tiĩxũ, rü choma i Tupana Nane na duũxũxũ chiĩxũ, rü napexewa i Tupanaärü orearü ngeruũgü i daxũcũãx rü tá tüxũ chixu na chorü duũxũ tiĩxũ i tümax. ⁹—Natürü texé ya ñoma i naãnewa duũxũgüpepewa tügü ixuxe na tama chorü duũxũ tiĩxũ, rü choma rü tá ta napexewa i Tupanaärü orearü ngeruũgü i daxũcũãx rü tá tüxũ chixu na tama chorü duũxũ tiĩxũ i tümax.

¹⁰—Rü guxãma ya texé ya chixri chauchiga idexaxe i choma i Tupana Nane na duũxũxũ chiĩxũ, rü Tupana tá tüxũ nüxũ nangechaũ i ngẽma. Natürü texé ya Tupanaãe i Üünexũchiga chixri idexaxe, rü Tupana rü täütãma tüxũ nüxũ nangechaũ i ngẽma. ¹¹—Rü ngẽxguma duũxũgü ngutaquexepataũgüwa rü exna ãẽxgacügüpepewa pexũ nagagügu na pexũ napoxcuexũcax, rü itãxũ i pexoegaãẽgũxũ na tacũmaã tá penangãxũxũ rü exna tacũxũ tá namaã na pixuxũ! ¹²—Erü ngẽxguma nawa nanguxgu na pidexagũxũ, rü Tupanaãe i Üünexũ tá pexũ nanguxẽe na tacũxũ tá namaã pixuxũ —ñanagürü ga Ngechuchu.

**Wüxi i ãücũmaxũ nixĩ na
imuärü diẽruáxũ**

¹³Rü yema duũxũgütanüwa rü wüxi ga yatü Ngechuchuxũ ñanagürü: —Pa Ngüxẽẽruũx, inamaã nüxũ ixu ya chaueneẽ rü choxna naxãã i ngẽma chaunatü ga yucüarü ngẽmaxũ i choxna üxũ! —ñanagürü. ¹⁴Natürü Ngechuchu rü ñanagürü nüxũ: —Pa Yatüx, ðtexé perü ãẽxgacũxũ choxũ tingucuchixẽe na chayatoyexũcax i ngẽma penatüarü

ngẽmaxũ? —ñanagürü. ¹⁵Rü ñanagürü ta ga Ngechuchu: —iPexuãe na tama pexũ nangũchaũxũcax i togüarü ngẽmaxũ! Erü wüxi i duũxũ rü tama ngẽma na namuärü ngẽmaxũãxũcax nixĩ i nayauxãxũ i norü maxũ i taguma gúxũ —ñanagürü. ¹⁶Rü yexguma wüxi ga ore ga cuaxruũxũ namaã nixu, rü ñanagürü: —Nayexma ga wüxi ga yatü ga muärü diẽruácu, rü guxũma ga yema nanetügü ga naãnegu natogũxũ rü meãma nüxũ nixo. ¹⁷—Rü guma yatü rü nagu narüxĩnũ rü naãewa ñanagürü:

“¿Tacü tá chaxũxũ i ñuxmax? Erü nataxuma i chorü nachica i ngexta namaã na changuxũxũ i chaunetügüarü o”, ñanagürü. ¹⁸—Rü naãewa ñanagürü:

“Marü nüxũ chachuax na tacü tá chaxũxũ. Rü nagu tá chapogü ya guxũnema ya chorü ipatagü ga nagu namaã changuxũne ga chaunetügüarü o. Rü náĩ ya taxüragüne tá chaxü na ngẽxma namaã changuxũxũcax i guxũma i chaunetügüarü o rü guxũma i chorü ngẽmaxũgü. ¹⁹—Rü ngẽxguma marü namexgu i guxũma, rü chaugũmaã tá ñacharügü: ‘Ñuxma rü tá icharüngü rü meã tá chachibü rü meã chaxaxe rü ngẽmaãcü tá chataãe. Erü namuxũchi i chorü ngẽmaxũgü, rü mucüma ya taunecü tá choxũ natai’, ñacharügü tá chaugũmaã”. ²⁰—Natürü Tupana rü ñanagürü guma yatüxũ:

“Pa Yatüx, cungẽãẽmare i cuma erü ñoma i chütaxũgu tátama cuyu. Rü ngẽma curü ngẽmaxũgü i namaã cunguxũxũ, rü ðtexearü tá nixĩ i ngẽxguma?” ñanagürü ga Tupana. ²¹—Rü ngẽxgumarüũ tá ta namaã nangupetü i ngẽma duũxũgü i

nügüçaxtama norü ngëmaxügümañ
nguxüxü rü tama nügü ímexëëxü i
Tupanapexewa —ñanagürü ga
Ngechuchu.

Tupana rü naxäcüguna nadau
(Mt 6.25-34)

²²Rü yemawena rü norü ngüexügüxü
ñanagürü ga Ngechuchu: —Pemañ nüxü
chixu irü tãxü i pexoegaãëgüxü naxçax i
täcü tá na pengóxü rü täcümañ tá na
pixãchiruxü! ²³—Erü perü maxü rü
õnaärü yexera nixí, rü pexene rü
naxchiruarü yexera nixí. ²⁴—iDüçax
penangugü i werigü i tama toegüchirëxü,
rü tama nanetüarü o ibuxgüxü, rü
ngepatagüxü na ngexta namaã
nanguxügüçax i norü õna! Natürü
Tupana rü nanaxüwemü. Rü pema rü
Tupanacax rü poraäcü guxüma i
werigüarü yexera pixgü. ²⁵—Rü
taxuwama name na pexoegaãëgüxü. Erü
taxucürüwama wüxie i pema rü pegütama
ipemãxãchixëë ngãxü ya metruge ega woo
poraäcü naxçax pexoegaãëgügu. ²⁶—Rü
ngëxguma tama pemañ nanguxü i ngëma
íraxü rü taxucürüwama pegütama
ipemãxãchixëë ega woo naxçax
pexoegaãëgügu, rü òtüxüü i ngëxguma rü
ta täcü i togü i ngëmaxügüçax
pexoegaãëgüxü? ²⁷—iDüçax penangugü i
putüragü na ñuxäcü nayaëxü i nachacu!
Rü tama napuracüëxü, rü tama nügü
üxchirugüxü. Natürü woo guma äëxgacü
ga Charumóü ga na namexëchixü ga
naxchiru rü taguma wüxi ga
putürachacuarü mexürüü nixí. ²⁸—Rü
marü nüxü pedau i ñuxäcü Tupana na
nangaxãëxü i putüragü i ñuxma naãnewa
rüxügümarexü natürü moxü rü marü

taxuxü. Rü ngëxguma Tupana ngëmaäcü
nangaxãëgu i putüragü rü pema rü tá
ngëmaärü yexera pexchiru pexna naxã, Pa
Duüxügü i Írarüwatama Yaxögüxü.
²⁹—Rü ngëmacax tama name i pexoegaãë
naxçax i täcü tá na pengóxü rü täcü tá na
pixaxüxü. ³⁰—Erü ñoma i naãnecüãx i
duüxügü rü naxçax nadaugü i guxüma i
ngëma pemañ nüxü chixuxü. Natürü pema
rü pexü nangëxma ya Penatü ya Tupana
ya nüëchama nüxü cuácü na pexü
nataxuxü i guxüma i ngëma. ³¹—Rü
ngëmacax narümemañ nixí na Tupanaärü
ngüchãçax pedaügüxü na perü äëxgacü
yüxüçax. Rü ñuxüchi nüma rü tá pexna
nanaxã i guxüma i täcü i pexü taxuxü.

Ñuxäcü tüxü nangëxma i tórü
ngëmaxügü i daxügüxü i naãnewa
(Mt 6.19-21)

³²—iTãxü i pemuüëxü, Pa Chauçacügüx!
Pema rü noxretama pixgü natürü Penatü
ya Tupana rü norü ngüchãñ nixí na pexna
naxãxü i pechica i ngextá nüma äëxgacü
íyüxüwa. ³³—iRü namañ petaxe i perü
ngëmaxügü rü togü i duüxügü i nüxü
nataxuxüna penaxã i ngëma ñëru! Rü
ngëmaäcü tá pegüxü penangëmaxëë i
perü ngëmaxügü i taguma pexü ngauxü rü
taguma güxü i daxügüxü i naãnewa i
ngextá tama íyaxücuxüwa i ngítaxãxü rü
naweane tama ínachixexëëxüwa. ³⁴—Erü
ngextá ínangëmaxüwa i perü ngëmaxügü,
rü ngëxma nixí i perüxüñüxü.

Name nixí i yigü ítamexëëgü naxüpa na
íngangüxü ya Cristu

³⁵—iRü ípememare namañ i perü
omügü i naígüxü! ³⁶—Rü name nixí i wüxi
i coriarü duüxügü i ímemaregüxü rü na

pixīgũxũ. Rũ penaxwaxe na ñoma duũxũgũ i ñaxwa norũ corixũ nanguxẽẽgũxũrũ na pixīgũxũ. Rũ ngẽxguma norũ cori rũ wũxi i ngĩgiarũ petawa ne naxũxgu rũ: Tu tu tu ñaxgu, rũ paxa naxcax nayawãxnagũ i ñax. ³⁷—Rũ nataãẽgũ i ngẽma coriarũ duũxũgũ ega inadauegu i ngẽxguma ínanguxgu i norũ cori. Rũ pemaã nüxũ chixu rũ ngẽma cori rũ norũ mechawa tátama nanatogũxẽẽ i ngẽma norũ duũxũgũ i nüxũ ínanguxẽẽgũxũ, rũ nüma tátama ngẽma norũ duũxũgũxũ inaxüwemũ. ³⁸—Rũ woo ngãxũcüũ ínanguxgu rũ exna marũ yangunechaũgu rũ nataãẽgũ i ngẽma coriarũ duũxũgũ ega inadauegu i ngẽxguma ínanguxgu i norũ cori. ³⁹—Rũ ngẽxguma chi wũxi ya ñarũ yora nüxũ cuaxgu na ñuxguacu ínanguégaxũ i ngĩtaxáxũ, rũ tãũ chima nape. Rũ chi nüxna nadau ya napata na tama yawãxnaãxũcax rũ tama na nüxũ nangíxũcax. ⁴⁰—Rũ pema rũ ta penaxwaxe na ípememarexũ. Erũ ngürüächi tama nagu íperüxĩnüeyane tá íchangu i choma i Tupana Nane na duũxũxũ chiĩxũ —ñanagürũ ga Ngechuchu.

Wũxi ga duũxũ ga meã norũ coriga ínũxũ rũ to ga tama meã norũ coriga ínũxũchiga
(Mt 24.45-51)

⁴¹Rũ yexguma ga Pedru rũ Ngechuchuna naca rũ ñanagürũ: —Pa Corix, ¿toxcaxicatama exna nixĩ i ñaã ore i cuaxruũ i tomaã nüxũ quixuxũ, rũ exna guxũ i duũxũgũcax yĩĩxũ? —ñanagürũ. ⁴²Rũ ñanagürũ ga Cori ga Ngechuchu: —¿Texé tiĩxũ ya yíxema tũmaãrũ coriarũ duũxẽ ya aixcũma yanguxẽẽxẽ rũ meã tũmaãẽxũ cuáxe?

¿Tama exna yíxema tiĩxũ ya tũmaãrũ cori tũxna ãgaxe na meã nüxna tadauxũcax rũ meã ngoragu tanachibũexẽẽxũcax i norũ duũxũgũ? ⁴³—Rũ tataãẽ ya yíxema coriarũ duũxẽ i ngẽxguma ínanguxgu i tũmaãrũ cori rũ tũxũ íyangueũgu na meãma ítanaxũxũ i ngẽma puracũ i nagu tũxũ namuxũ. ⁴⁴—Rũ aixcũma pemaã nüxũ chixu rũ ngẽma tũmaãrũ cori rũ tá guxũma i norũ ngẽmaxũgiarũ dauruũxũ tá tũxũ nixĩxẽẽ. ⁴⁵⁻⁴⁶—Natürũ ngẽxguma chi ngẽma duũxũ nagu rüxĩnũgu rũ norũ cori rũ tama paxa na ínanguxũ, rũ inaxũgũãgu na chixri namuãxũ i natanũxũgũ i yatũxũgũ rũ ngexũgũ, rũ peta naxũxgu rũ nachibũxgu, rũ naxaxegu, rũ nügũ nangãxẽẽgu, rũ ngürüächi ngẽma ngunexũ rũ ngẽma ngora i tama nagu ínanguxẽẽãxũgu tá ínangu i norũ cori. Rũ poraãcüxũchi tá nanapoxcu ngẽma duũxũgũ i tama norũ coriga ínüẽxũxũ napoxcuexũrũ. ⁴⁷—Rũ ngẽma coriarũ duũxũ i nüxũ cuaxchiréxũ na tacũ nanaxwaxexũ i norũ cori, natürũ tama nügũ ímexẽẽxũ rũ tama norũ coriga ínũxũ, rũ tá poraãcü nanaquaxi. ⁴⁸—Natürũ ngẽma coriarũ duũxũ i tama nüxũ nacuaãcũma chixri norũ coriga ínũxũ, rũ chixexũ üxũ, rũ tá írarüwaxũra nanaquaxi. Rũ texé ya Tupana muxũma tũxna ãxẽ, rũ muxũcaxtãma tũxna naca. Rũ texé ya muxũna tũxũ nadauxẽẽxẽ rũ tá yexeraãcü tũxna naca.

Ngechuchugagu nixĩ i yatoyexũ i duũxũgũ
(Mt 10.34-36)

⁴⁹—Núma chaxũ na ñoma i naãnewa duũxũgũxũ chidauchitanũxẽẽxũcax. Rũ

chierü aixcúma marü yadauchitanügu.
⁵⁰—Rü choma rü tá poraäcü ngúxü
 chinge, rü chanaxixächiaë ñuxmatáta
 yangu i ngëma. ⁵¹—Rü tama name i
 nagu perüxinüë na núma chaxüxü na
 guxü i duüxügü rü wüxigu
 naxinüëxüçax. Natürü pemaã nüxü
 chixu rü núma chaxü na chaugagu
 yatoyexüçax i duüxügü. ⁵²—Erü
 ñaãwena ega wüxi ya ipatawa
 nangëxmagu i wüximeëxpüx i duüxügü,
 rü tomaëxpüx tá choxü nayaxögü rü
 taxre i tama, rü exna taxre tá choxü
 nayaxögü rü tomaëxpüx i tama. ⁵³—Rü
 wüxi i papa tá nayaxö rü nane rü
 täütáma nayaxö, rü exna nane tá
 nayaxö natürü nanatü i tama. Rü
 ngëxgumarüü ta wüxi i mama tá iyaxö
 rü ngixäcü rü täütáma iyaxöxcháü, rü
 exna ngixäcü tá iyaxö rü ngië rü
 täütáma iyaxöxcháü. Rü wüxi ya ngixë
 tá iyaxö rü ngineäx rü täütáma iyaxö, rü
 exna ngineäx tá iyaxö rü ngixë rü
 täütáma iyaxö —ñanagürü ga
 Ngechuchu.

**Cuaxruügü i nachiga i
 tacü tá nangupetüxü**
(Mt 16.1-4; Mr 8.11-13)

⁵⁴Rü Ngechuchu ñanagürü ta nüxü ga
 duüxügü: —Ngëxguma nüxü pedaüxgu
 na naxëächianexü, rü nagu perüxinüë tá
 na napuxü. Rü aixcúma ngëmaäcü nixí.
⁵⁵—Rü pema nüxü pecuax na ñuxäcü
 penangugüxü ya buanecü, rü ngëmaäcü
 nüxü pecuax rü tá na nanguxetüxü. Rü
 aixcúma ngëmaäcü nixí. ⁵⁶—Pa
 Duüxügüx, pema rü togü i
 duüxügüpexewa meã pemaxënetä,
 natürü peãëwa rü chixexügu perüxinüë.

Pema nüxü pecuax na ñuxäcü
 penangugüxü ega tá napuxgu rü exna tá
 nanguxetügu. ¿Rü ñuxäcü i ñuxma i
 tama nüxü pecuáxü na Tupana yíixü ya
 petanüwa ngucü?

**Name nixí na curüngüxmüxü
 namaã i curü uwanü**
(Mt 5.25-26)

⁵⁷—Rü tüxcüü tama nüxü pecuáxcháü
 i ngëma nama i mexü i Tupana pexü
 naxwaxexü na nagu pexixü. ⁵⁸—Rü
 ngëxguma chi wüxie wüxi i ngetanüçax
 cuxü íxuaxügu rü äëxgacüxütawa cuxü
 tagaxgu, rü name nixí i namawatama
 tüxü icurüngüxmüxëë na tama
 äëxgacüpexewa cuxü tagaxüçax. Erü
 wüxicana na äëxgacüxütawa cunguxü
 rü äëxgacü tá purichíagüna cuxü namu.
 Rü purichíagü tá cuxü napoxcu. ⁵⁹—Rü
 cumaã nüxü chixu rü ngëxma
 poxcuchicagu tá curüxäüx ñuxmatáta
 ngixü cuxütanü i guxcü i diëru i nüxü
 ngixü nungetanücü. [Rü aixcúma
 ngëxgumarüü tá cumaã nanaxü ya
 Tupana ega tama namaã cunamexëëxgu
 i curü maxü —ñanagürü ga
 Ngechuchu.]

**Wüxi i mexü nixí na nüxü rüxoexü i
 tacüma i chixexü**

13 ¹Rü yexgumatama
 Ngechuchuxütawa nangugü ga
 ñuxre ga duüxügü. Rü Ngechuchumaã
 nüxü nixugü ga na ñuxäcü äëxgacü ga
 Piratu namuxü ga norü churaragü na
 nadaiaxüçax ga ñuxre ga yatügü ga
 Gariréaanecüäx ga yexguma yema
 yatügü rü Tupanacax carneru nadaixgu
 tupauca ga taxünewa. ²Rü Ngechuchu

nüxna naca rü ñanagürü nüxü: —¿Pema nugu perüxĩnüëgu rü yemaäcü nüxü nangupetü ga yema yatügü, yerü yema togü ga Gariréaanecüãxârü yexera nipecaduãxgü? ³—Pemaã nüxü chixu rü tama nixĩ. Rü ngëxguma chi pema rü tama nüxü perüxoegu i pecüma i chixexü, rü guxâma i pema rü tá ta ipeyarütauxe. ⁴—¿Rü exna pema nugu perüxĩnüëgu rü guxü ga Yerucharéüçüãxârü yexera nipecaduãxgü ga yema 18 ga yatügü ga yuxü ga yexguma Chiruéwa yexmaxü ga dauxütaechica naétü rüngutaügu? ⁵—Pemaã nüxü chixu rü tama nixĩ. Rü ngëxguma chi pema rü tama nüxü perüxoegu i pecüma i chixexü, rü guxâma i pema rü tá ta ipeyarütauxe —ñanagürü ga Ngechuchu.

Cuaxruü ga Nanetü ga iguera ga ngearü ööxügu ixuxü

⁶Rü yexguma ga Ngechuchu rü wüxi ga ore ga cuaxruüwa namaã nüxü nixu na ñuxäcü yaxna duüxügümaã, naxĩnüxü, rü ñanagürü: —Wüxi ga yatü nüxü nayexma ga wüxi ga nanetü ga iguera ga norü naãnegu natoxü. Rü ñayadau rü ngoxi naxöó, natürü taxuüma ga norü oxü inayangau. ⁷—Rü yemacax yema norü duüxü ga norü naãnena dauxüxü ñanagürü:

“Dücax, tomaëxpüx ya taunecü guxüguma íchayadauxü i ñaã nanetü, rü taguma naxo. Rü ngëmacax chanaxwaxe na cuyadaxüchixü na tama natüçaxma nuã naãnewa naxíaneãxüçax”, ñanagürü nüxü. ⁸—Natürü ga yema norü duüxü ga norü naãnena dauxü, rü norü corixü nangãxü, rü ñanagürü:

“Pa Corix, inüétama doma taunecüxicatama nangëmax! Rü tá chanaxaimüãnepüne rü waxmüãnexümaã tá chanagüpüne. ⁹—Rü bexmana ngëxguma rü tá naxo. Natürü ngëxguma táütáma naxoxgu rü tá chayadaxüchi”, ñanagürü.

Ngechuchu rü ngüxchigaarü ngunexügu ngíxcax nayataanexëë ga wüxi ga ngecü ga püçaxwecü

¹⁰Rü wüxi ga ngüxchigaarü ngunexügu rü Ngechuchu nanguxëëtae ga wüxi ga ngutaquexepataüwa. ¹¹Rü yéma iyexma ga wüxi ga ngecü ga 18 ga taunecü ñdaawecü. Rü ipüçaxwe yerü wüxi ga ngoxo ngíxü napüçaxwexëë, rü taxuacüma iyarüwexächí. ¹²Rü yexguma Ngechuchu ngíxü dauxgu rü ngíxcax naca, rü ñanagürü ngíxü: —Pa Ngeçüx, ñuxma rü marü cuçax nitaane i curü ñdaawewa —ñanagürü. ¹³Rü yexguma rü ngíxü ningögü, rü yexgumatama iyarüwexächíwemüxü, rü inaxügü ga Tupanaxü na yacuaxüüxü. ¹⁴Natürü yema ngutaquexepataüarü äëxgacü rü nanu, yerü Ngechuchu rü ngüxchigaarü ngunexügu ngíxü narümexëë ga yema nge. Rü yemacax ga yema äëxgacü rü ñanagürü duüxügüxü: —Nangëxma i 6 i ngunexü i nagu namexü na ipuracüexü. Rü ngëma ngunexügügu nixĩ i namexü na nuã pexíxü na pegü peyarümexëëgüxüçax rü tama i ngüxchigaarü ngunexügu —ñanagürü. ¹⁵Rü yexguma ga Cori ga Ngechuchu rü nanangãxü, rü ñanagürü: —Pa Duüxügüx, pema rü togü i duüxügüpexewa meã pemaxënetá, natürü peãewa rü chixexügu perüxĩnüë.

¿Tama exna guxã i pema rü ngüxchigaarü ngunexügu peyawëxü i perü woca rü exna perü cowaru na peyaxaxexëëgüxcax? ¹⁶—Rü ñaã negcü rü Abráütanüxü iyixi, rü Chataná rü 18 ya taunecü ngüxü nachixexëë namaã i ñaã ñaawe. ¿Rü taux exna i namexü na ngüxcax chayataanexëëxü i ngüxchigaarü ngunexügu? —ñanagürü. ¹⁷Rü yexguma yema ñaxgu ga Ngechuchu, rü guxüma ga norü uwanügü rü poraãcü naxãneë. Natürü guxüma ga togü ga duüxügü rü nataãëgü ga yexguma nüxü nadaugügu ga yema mexügü ga Ngechuchu üxü.

Cuaxruü ga motachachiregu ixuxü
(Mt 13.31-32; Mr 4.30-32)

¹⁸Rü ñanagürü ga Ngechuchu: —¿Ñuxãcü nixi i ãëxgacü na yiixü ya Tupana, rü nañuxraüxü i nüma ãëxgacü íyixüwa? ¿Rü tacügu tá chanangu? ¹⁹—Maneca wüxi ya motachachire ya wüxi ya yatü naãnegu toxünerüü nixi. Rü woo naxíraxüchichirex ya naxchire natürü narüxü, rü naya ñuxmata wüxi i nanetü i taetaxü nixi. Rü ngëmacax i werigü rü natanügu nixüachiãü —ñanagürü.

Cuaxruü ga pãüärü puxëëruügu ixuxü
(Mt 13.33)

²⁰Rü ñanagürü ta ga Ngechuchu: —¿Ñuxãcü nixi i Tupana ãëxgacü íyixüwa? ¿Rü tacügu tá chanangu? ²¹—Rü pãüärü puxëëruüü nixi na guxüwama nanguxü. Erü wüxi i negcü rü íraxü- tama i pãüärü puxëëruümaã inaxüëü i taxü i ngürü pãüchara. Rü ngëma pãüärü puxëëruü rü woo naxíra

rü nayapuxëë i guxüma i ngürü pãüchara —ñanagürü ga Ngechuchu.

Íãx i íraxüchiga
(Mt 7.13-14, 21-23)

²²Rü inixüchigü ga Ngechuchu ga Yerucharéüwa na naxüxü. Rü yexguma namagu yaxüxgu rü ñanagüwa rü ñanexãcüguwa nixüpetüchigü, rü yéma nayangüxëëtanü ga duüxügü. ²³Rü wüxi ga duüxü nüxna naca rü ñanagürü: —Pa Corix ¿noxretátama nixi i ngëma nayauxgüxü i maxü i taguma gúxü? —ñanagürü. Rü nüma ga Ngechuchu nanangãxü, rü ñanagürü: ²⁴—Daxüguxü i naãneärü íãx rü naxíraxüchi. iRü paxa naxcax pedau na nawa pichocuxüxcax! Erü pemaã nüxü chixu rü muxüchixüma i duüxügü tá nüxü nangüchaü na nawa yachocuxü, natürü táütáma nawa nichocu. ²⁵—Erü ngëxguma íärü yora marü nawãxtagu i íãx, rü pema i düxëtüwa ngëxmagüxe rü tá penatutuãü. Rü ñaperügügü tá:

“Pa Corix, ipaxa toxcax yawãxna i íãx!” ñaperügügü tá. Natürü nüma i cori rü tá pexü nangãxü, rü ñanagürü tá:

“Tama pexü chacuax na ngextácüãx pixígxüxü”, ñanagürü tá pexü. ²⁶—Rü ngëxguma rü tá ñaperügügü nüxü:

“Cumaãchirex wüxiwa tachibüe rü taxaxegü. Rü toxü cungüxëë ga torü ñaneärü cayegüwa”, ñaperügügü tá. ²⁷—Natürü nüma rü tá pexü nangãxü rü ñanagürü tá: “Marü pemaã nüxü chixu rü tama pexü chacuax na ngextácüãxgü pixígxüxü. iRü ípixi i nuã chauxütawa i guxáma i pemax, Pa Chixri Maxëxüx!” ñanagürü tá. ²⁸—Rü ngëma tá pexauxe, rü tá pixíxchapütägu i ngëxguma nüxü

pedaŋxgu i Abráũ rü Ichaá rü Acobu rü guxũma i Tupanaãrũ orearũ uruũgũ na Tupana ãẽxgacũ ííxixũwa na nangẽxmagũxũ rü pema rü nüxna na ípewoxũxũ. ²⁹—Erũ guxũwatama ne naxĩ i duũxũgũ. Rũ Tupana ãẽx- gacũ ííxixũwa tá nangẽxmagũ. Rũ ngẽma tá narũtogũ na ngẽma nachibüexũcax. ³⁰—Rũ tá nangẽxma i nümaxũ i ñoma i naãnewa duũxũgũ nüxũ oexũ, natürũ daxũguxũ i naãnewa rü Tupana tá wixpexewa nanaxũgũxẽ. Rũ tá nangẽxma i nümaxũ i ñoma i naãnewa duũxũgũ nüxũ icuaxũũgũxũ, natürũ daxũguxũ i naãnewa rü Tupana rü tá wixweama nanaxũgũxẽ —ñanagürũ ga Ngechuchu.

**Ngechuchu rü Yerucharéũcũãx ga
duũxũgũcax naxaxu
(Mt 23.37-39)**

³¹Rũ yematama ga ngunexũgu rü Ngechuchuxũtawa nangugũ ga ñuxre ga Parichéugũ. Rũ ñanagürũgũ Ngechuchuxũ: —Ííxũ i nuá! Erũ ãẽxgacũ ya Erode rü cuxũ nimaxéga —ñanagürũgũ. ³²Natürũ nüma ga Ngechuchu nanangãxũ rü ñanagürũ: —iNaxũtawa pexĩ i ngẽma yatũ i nüxũ cuaxũchixũ na ñuxácũ duũxũgũxũ nawomüxẽxũ, rü namaã nüxũ pixu rü ñuxma rü moxũ rü tá íchana- woxũ i ngoxogũ, rü tá chanameẽxẽ i ngẽma duũxũgũ i idaawexũ, rü paxmaãcũ tá chanaguxẽ! ³³—Natürũ chanaxwaxe i ichixũchigũ i ñuxma rü moxũ rü paxmaãcũ ñuxmatáta Yerucharéũwa changu. Erũ Yerucharéũga nixĩ i na nayuxũ i guxũma i Tupanaãrũ orearũ uruũgũ. ³⁴—Rũ dücax, Pa

Yerucharéũcũãx, pema peyadaietanũ i Tupanaãrũ orearũ uruũgũ, rü nutamaã ípenamuxũchigũ i Tupanaãrũ orearũ ngeruũgũ i pexcax núma namugũxũ. Rũ ñuxrexpũxcũna wũxigu chaugũxũtagu pexũ chanutaquexexẽẽchaũ, ñoma wũxi i ota ya naxácũãx nügütũũgu tüxũ nutaquexexũrü. Natürũ pema rü tama penaxwaxe. ³⁵—Dücax i ñuxma ya perũ íãne, rü Tupana tá ínanatax. Rũ pemaã nüxũ chixu rü täũtáma wena choxũ pedau ñuxmatáta daxũguxũ i naãnewa ne chaxũ. Rũ ngẽxguma rü tá choxũ pedau rü tá ñaperũgũgũ:

“Namexẽchi nixĩ ya yima Cori ya Tupana núma namucũ”, ñaperũgũgũ tá —ñanagürũ ga Ngechuchu.

**Ngechuchu rü naxcax nayataanexẽ ga
wũxi ga yatũ ga rüchaxünexũ**

14 ¹Rũ wũxi ga ngũxchigaarũ ngunexũgu rü Ngechuchu rü wũxi ga Parichéupatawa nayachibũ. Rũ yéma nayexmagũ ga togũ ga Parichéugũ ga yéma bexma Ngechuchuxũ ngugũxũ. ²Rũ yéma nayexma ta ga wũxi ga yatũ ga idaawexũ ga rüchaxünexũ. ³Rũ yexguma ga Ngechuchu rü yema ngũxẽẽrüũgũ ga Moíchéarũ mugũwa ngũxẽẽtaegũxũna rü Parichéugũna naca, rü ñanagürũ: —¿Tama penachuxuxũ ega ngũxchigaarũ ngunexũgu chanamexẽẽxgu i wũxi i idaawexũ? —ñanagürũ. ⁴Natürũ ga nümagũ rü nangeaxgũmare. Rũ yexguma ga Ngechuchu rü naxmexgu nayayauxãchi ga yema idaawexũ, rü nanamexẽẽ. Rũ namaã nüxũ nixu ga na íyaxũxũcax. ⁵Rũ Ngechuchu rü ñanagürũ Parichéugũxũ:

—¿Texé i pema i ngëxguma perü cowaru rü exna perü woca puchugu nagoxgu, rü taux exna i ngëxgumatama ípeyadauxü rü ípe- yatúächixü i woo ngüxchigaarü ngunexügu? —ñanagürü. ⁶Rü nümagü rü taxuümaäma nanangäxügu.

**Duüxügu ga ngïgüarü petawa nüxna
naxugüxüchiga**

⁷Rü yexguma mechawa natogüchaügu ga yema nüxna naxugüxü, rü Ngechuchu nüxü nadau na wüxichigü rü ñärü yoraxütawaxüchi natoxchaüxü. Rü yexguma yemaxü nadauxgu rü nayaxucüxëgü, rü ñanagürü:

⁸—Ngëxguma texé cuxna uxgu i wüxi i ngïgüarü petawa, rü tama name i petaarü yoraxütawaxüchi üxü i naxmaxwëxewa cuyarüto. Erü yixcüra ngürüächi tá ínangu i to i nüxna naxuxü i curü yexeraxüchi ixixü. ⁹—Rü ngëma petaarü yora i pexna uxü, rü tá cumaä nüxü nayarüxu na icuchixüçax i ngëma nachicawa na ngëma natoxëäxüçax i ngëma to i curü yexera ixixü. Rü ngëxguma i cuma rü poraäcü cuxâneäcüma rü nawa iyacuáxü i naxmaxwëxewa tá cuyarüto. ¹⁰—Rü narümemaë ega texé cuxna uxgu, rü nawa iyacuáxü i naxmaxwëxewa curüto. Rü ngëxguma i ngëma petaarü yora i cuxna uxü rü ñanagürü tá cuxü:

“Pa Chomücüx, inuä chauxütawa yarüto!” ñanagürü tá cuxü. Rü ngëmaäcü ngëma petaarü yora rü wüxi i mexü tá cumaä naxü napëxewa i guxüma i duüxügu i nüxna naxuxü i cumaä ngëma rütogüxü. ¹¹—Erü texé ya tügü írütaxe rü Tupana tá tüxü

naxänexëë. Natürü texé ya tügü írúxírase rü Tupana tá tüxü nicuaxüü —ñanagürü ga Ngechuchu. ¹²Rü ñanagürü ta ga Ngechuchu nüxü ga yema yatü ga nüxna uxü: —Rü ngëxguma wüxi i ñnacax rü exna petacax texéna cuxuxchaügu, rü tama name i nüxna cuxu i cumücügü, rü bai i cueneëgü, rü bai i cutanüxügu, rü bai i curü ngaicamagu pegüxü i duüxügu i díeruäxgüxü. Erü nümagü rü tá nüxü cuxna naxugüe, rü ngëmaäcü tá cuxü nanaxütanügü. ¹³—Natürü ngëxguma wüxi i peta cuxüxgu, rü narümemaë nixi i nüxna cuxu i duüxügu i ngearü díeruäxgüxü, rü duüxügu i taxucürüwama puracüexü, rü ngëma ichixeparagüxü, rü ngëma ingexetügüxü. ¹⁴—Rü tá cutaäëxüchi i ngëxguma erü nümagü rü taxucürüwa cuxü nanaxütanügü. Natürü tá cunayaxu i curü natanü i ngëxguma wena namaxëgu i Tupanaärü duüxügu i mexü —ñanagürü.

**Cuaxruü ga ñna ga taxügu ixuxü
(Mt 22.1-10)**

¹⁵Rü yexguma yemaxü naxünügu ga wüxi ga yatü ga mechawa rüttoxü rü Ngechuchuxü ñanagürü: —Rü tataäë ya yíxema Tupana äëxgacü íixüxüwa chibüxe —ñanagürü. ¹⁶Rü yexguma ga Ngechuchu rü ñanagürü nüxü: —Wüxi ga yatü nanaxü ga wüxi ga ñna ga taxü. Rü norü duüxüxü namu na nüxna yaxuxüçax ga muxüma ga duüxügu. ¹⁷—Rü yexguma marü namexgu ga norü ñna, rü wena norü duüxüxü namu na yema duüxügu ga marü nüxna naxugüxümaä nüxü na yanaxuxüçax ga

marü na namemarexü ga norü òna, rü paxa yéma na naxüxcax. ¹⁸—Natürü guxüma ga yema nüxna naxugüxü, rü inanaxügü ga nügü na ínaxuegüxü. Rü yema nüxíra nüxna naxu rü ñanagürü:

“Ngexwacaxtama naxcax chataxe i wüxi i naâne. Rü paxa tá íchayadau. iRü namaã nüxü ixu i cori rü taxucürüwama ngéma chaxü!” ñanagürü. ¹⁹—Rü ga yema to rü ñanagürü:

“10 i wocagü i puracürüxcax chataxe, rü tá ngëmaxü chayaxü. iRü namaxã nüxü ixu i cori rü taxucürüwama ngéma chaxü!” ñanagürü. ²⁰—Rü ga to rü ñanagürü:

“Ngexwacaxtama chaxãmax rü ngëmacax taxucürüwama ngéma chaxü”, ñanagürü. ²¹—Rü yexguma nataegugu ga yema coriarü duüxü, rü norü corimaã nüxü nixu ga guxüma ga yema ore. Rü yexguma ga norü cori rü nanu, rü ñanagürü nüxü ga norü duüxü:

“iPaxa ngéma cayegüwa rü cayexacügüwa naxü, rü nuã nagagü i ngéma duüxügü i ngearü diëruãxgüxü, rü ngéma duüxügü i taxucürüwama puracüexü, rü ngéma ichixeparagüxü, rü ngéma ingexetügüxü!” ñanagürü.

²²—Rü yixcamaxüra ga yema norü cori namaã nüxü ixuxü naxüxguwena rü yema norü duüxü ñanagürü nüxü:

“Pa Corix, marü chanaxü i ngéma chomaã nüxü quixuxürrü, natürü naxächicaaneãmatama i nuã cupatawa”, ñanagürü. ²³—Rü yexguma ga norü cori rü ñanagürü nüxü:

“iPaxa ngéma nama i taxügüwa rü nama i íraxügüwa naxü, rü nuã nagagü i togü i duüxügü na nuxã chopatagu nachocuxüxcax, rü ngémaacü na naxãcuxüxcax ya daa chopata! ²⁴Eri

pemaã nüxü chixu rü taxuüma ga yema nüxíra nüxna chaxuxü rü nuã chorü ònawa tá nachibüe”, ñanagürü.

Tama natauxcha na Cristuwe rüxüxü (Mt 10.37-38)

²⁵Rü muxüchixüma ga duüxügü Ngechuchuwe narüxü. Rü nadauegu ga Ngechuchu, rü ñanagürü nüxü: ²⁶—Rü ngëxguma texé chowe rüxüxchaügu, rü tanaxwaxe i choxü tangechaü tümanatüari yexera, rü tümaëärü yexera, rü tümamaxärü yexera, rü tümaxäcügüari yexera, rü tümaëneëgüari yexera, rü tümaëyaxgüari yexera, rü tümaärü maxüärü yexera rü ta. Rü ngëxguma tama ngémaacü choxü tangechaügu rü taxucürüwama aixcuma chorü ngüexü tixü.

²⁷—Rü yíxema tama naxwaxexë na chaugagu ngüxü tingeacüma chowe tarüxüxü, rü taxucürüwama chorü ngüexü tixü. ²⁸—Rü ngëxguma chi wüxie i petanüwa rü wüxi ya ípata ya taxüne taxüxchaügu, çrü tama exna i noxri i tanangugüxiraxü na nüxre i diëru tá nagu ngüxü ítatáxü? Rü ngëmawa nüxü tacuax rü marü tüxü iyangu i ngéma tümaärü diëru i tüxü ngëxmacü na tayanguxëxcax ya yima í. ²⁹—Eri ngëxguma chi tama meã tanangugügu i tümaärü diëru na nüxregu tá naxátanüxü ya yima í, rü norü caxtaxica chi itapugügu rü yixcúra rü taxucürüwa chi tanaguxëëgu i ngéma puracü, rü guxüma i duüxügü i nüxü daugüxü i ngéma tümaärü puracü rü tá tüxü nacugüe. ³⁰—Rü ñanagürügü tá:

“Ngéma yatü inanaxügü na naxüpataxü, natürü taxucürüwama nayanguxëë”, ñanagürügü tá. ³¹—Rü ngëxguma wüxi i nachüãneärü ãëxgacü rü to i nachüãneärü

ãëxgacümaã nügü nadaixchaügu, ñrü tama exna i noxri inangugüãxü rü ngoxi 10,000 i churaragü rü yangu na nügü nadaixüçax namaã i norü uwanü i 20,000 i churaragü nüxü ngëxmaxü? ³²—Rü ngëxguma nangugüägu na tama yanguxü i norü churaragü rü, ñtaux exna i ngëxguma yaxüwa nangëxmagutama i norü uwanü, rü naxütawa namugüãxü i norü orearü ngerüügü, rü namaã nüxü na yanaxugüëxüçax na nügümaã nangüxmüëxü? ³³—Rü ngëxgumarüü tá ta nixi i pemax, erü ngëxguma ngexerüxüxe i petanüwa tama ngëma tanawogügu i guxüma i tüxü ngëxmaxü na chowe tarüxüçax, rü taxucürüwama aixcüma chorü ngüexü tixi.

**Ngëxguma nangeacagu ya
yucüra rü taxuwama name**
(Mt 5.13; Mr 9.50)

³⁴—Pema rü ñoma yucürarüü pixigü i ñoma i nañewa, erü yima yucüra rü ñna na namexëxüü rü pema rü ñoma i nañecüçax i duüxügütanüwa rü norü mexëerüü pixigü. Name ya yucüra. Natürü ngëxguma chi nangeacagu, ñrü ñuxäcü tá wenaxärü naxääca? ³⁵—Rü taxuwama name. Rü woo waixüümüärü waxmüänexëerüüçax rü tama name. Rü ítanataxmare. Rü yíxema aixcüma ächixëxë, irü name nixi i nagu tarüxüñüë i ñaã ore! —ñanagürü.

**Cuaxruü ga Carneru ga
iyarütaxuxügu ixuxü**
(Mt 18.10-14)

15 ¹Rü guxüma ga yema yatügü ga Dumaärü ãëxgacüçax dïeru ngixü ideetanüxü, rü togü ga duüxügü

ga pecaduãxgüxü, rü Ngechuchuçax naxi na iyanaxüñüëxüçax ga norü ore. ²Rü yemacax ga Parichëgü rü ngüexëerüügü ga Moíchëarü mugüwa nguxëetaegüxü, rü Ngechuchuxü nixugüë, rü ñanagürügü: —Ñaã yatü rü norü me nixi i pecaduãxgüxümaã na naxämücüxü, rü namaã na nachibüxü —ñanagürügü. ³Rü yexguma ga Ngechuchu rü ñaã ore ga cuaxruüxü namaã nixu, rü ñanagürü: ⁴—ÍTexë i petanüwa rü ngëxguma tüxü nangëxmagu i 100 i tümaärü carnerugü rü wüxi tüxü iyarütaxügu, rü taux exna i nachitaüwa tanawogüxü i ngëma 99, rü naxçax tayadauxü i ngëma tüxü iyarütaxuxü ñuxmata nüxü itayangau? ⁵—Rü ngëxguma nüxü itayangauçax rü taãëäcüma tügüätügu tayagaxü. ⁶—Rü ngëxguma tümapatawa tanguxgu, rü tanangutaquexexë i tümamücügü, rü duüxügü i tümaärü ngaicamagu pegüxü, rü ñatagüxü nüxü:

“iWüxigu chomaã petaäëgü, Pa Chomücügü! Erü marü nüxü ichayangau i ngëma chorü carneru ga iyarütaxuxü”, ñatagüxü nüxü. ⁷—Rü pemaã nüxü chixu rü ngëxgumarüü ta nataäëgü i daxüçüçax i ngëxguma nangëxmagu i 99 i duüxügü i mexügü i marü Tupanaärü ixigüxü, natürü yexeraäcü nataäëgü i ngëxguma wüxi i duüxü i pecaduãxü nüxü rüxoxgu i nacüma i chixexü rü Tupanaãxü yaxöögü —ñanagürü.

Cuaxruü ga dïeru ga iyarütaxüxcügu ixuxü

⁸Rü Ngechuchu rü wüxi ga to ga cuaxruüxü nixu, rü ñanagürü: —Ngëxguma chi wüxi i ngecüaxü

nangëxmagu i 10 tachinü i dîêru, rü wüxi ngîxü iyarütauxgu, ðrü taux exna i omüwa nangixichiäxü rü nabixichiäxü ya ngîpata, rü meäma ngîxcax nadauxü ñuxmata ngîxü iyangau? ⁹—Rü ngëxguma ngîxü iyangauxgu, rü inangutaquexexëe i ngîmücügü i ngexügü rü ngîtanüxügü i ngîrî ngaicamagu pegüxü, rü ngîxü nüxü:

“iWüxigu chomaä petaäëgü, Pa Chomücügü! Erü marü ngîxü ichayangau i ngëma chorü dîêru ga iyarütauxchirexcü”, ngîxü. ¹⁰—Rü pemaä nüxü chixu rü ngëxgumarüü ta nataäëgü i daxüçüäx i Tupanaärü orearü ngerüügü i ngëxguma wüxi i duüxü i pecaduäxü nüxü rüxoxgu i nacüma i chixexü rü Tupanaäxü yaxöôgu —ñanagürü ga Ngechuchu.

Ore ga cuaxruü ga wüxi ga ngextüxcü ga nanatüna ixüçügu ixuxü

¹¹Rü ñanagürü ta ga Ngechuchu: —Nayexma ga wüxi ga yatü ga taxre ga nane nüxü yexmacü. ¹²—Rü guma rübumaëcü, rü nanatüxü ñanagürü:

“Pa Pa, ichoxna naxä i ngëma curü ngëmaxügü i choxna üxü!” ñanagürü. Rü yexguma ga nanatü rü yema taxre ga nanemaä nayatoye ga norü yemaxügü. ¹³—Rü ñuxre ga ngunexüguwena rü guma nane ga rübumaëcü rü nananutaquexe ga guxüma ga norü yemaxügü rü namaä nataxe. Rü yema dîêrumaä rü to ga nachüñanewa naxü . Rü chixri yéma namaxü, rü yemaäcü ngîxü naguxëe ga guxcüma ga norü dîêru. ¹⁴—Natürü yexguma marü ngîxü naguxëëguwena ga guxcüma ga norü dîêru, rü poraäcü nataxu ga öna ga

yema nachüñanewa. Rü yemacax ga guma ngextüxcü rü inanaxügü ga taiya nüxü na ngüxü. ¹⁵—Rü yexguma rü norü puracüçax nadau naxütagu ga wüxi ga yatü ga yema nachüñanecüäx. Rü nüma ga yema yatü rü norü nañnewa nanamu na yéma norü cuchigüna yadauxüçax. ¹⁶—Rü düxwa nüxü nachüxéga ga yema cuchiwemü, yerü poraäcü nataiyaxüchi. Natürü taxüema öna nüxna taxä. ¹⁷—Rü yexguma naäëwa nagu narüxîni, rü ñanagürü:

“ËNuxre i chaunatiärü puracütanüxü rü nüxü nangëxma i öna rü nüxü ínayaxü? Rü choma i nuä rü taiyamaä tá nuxma chayü. ¹⁸—Rü chaunaticax tá chataegu, rü ñachagürü tá tüxü: ‘Pa Papa, marü chixexü Tupanamaä chaxü rü cumaä rü ta. ¹⁹—Rü tama marü chame na Chaune, ñacuxü choxü. iRü wüxi i curü puracütanüxüxü choxü ixixëe!’ ñacharügü tá tüxü ya chaunatü”, ñanagürü. ²⁰—Rü inaxüächü rü nanatüpatacax nataegu. Rü yexguma yangaicagu ga nanatüpata, rü yaxügu nüxü tadau ga nanatü, rü tüxü nangechaütümüü. Rü naxcax tiña, rü nüxna tanañxächü, rü nüxü tachüxu. ²¹—Rü yexguma ga nüma ga tümane rü ñanagürü tüxü:

“Pa Papa, marü chixexü Tupanamaä chaxü, rü cumaä rü ta. Rü taxuwama chame na ‘Chaune’ ñacuxü choxü”, ñanagürü. ²²—Natürü tüma ga nanatü rü tümaärü duüxügüxü ñatarügü:

“iPaxa nuä penange i naxchiru i mexëchixü rü peyacüxcuchix! iRü wüxi i anera ta naxmëxwa ngîxü pingäxcuchix! iRü chapatu rü ta nuäta

penge, rü peyacuaixcuchix! ²³—iRü nuã penaga i ngẽma wocaxacü i ngüxüchixü, rü peyamã, rü ngĩxã namaã tachibüe rü tapetae! ²⁴—Erü daa chaune rü chauxcax rü marü nayu, natürü maxücü chauxcax ínangu. Rü marü inayarütauxchirex, rü wenaxârü nangox”, ñanagürü. Rü yexguma inanaxügüe ga na napetaegüxü. ²⁵—Rü yoxni ga guma nane ga rüyamaëcü, rü naãnewa nayexma. Rü yexguma nataegugu rü marü ñârü ngaicamana nangugu, rü nüxü naxĩnü ga na ínapaxetagüxü rü íyaxüãchitanüxüxü. ²⁶—Rü wüxi ga nanatüarü duüxücx naca, rü nüxna naca ga tacü na ínaxüexü ga íwa. ²⁷—Rü yema nanatüarü duüxü rü nanangãxü, rü ñanagürü: “Cueneë rü marü ínangu. Rü ngẽmacax cunatü toxü tamu na tayamáxücx i ngẽma wocaxacü i ngüxüchixü, erü cueneë rü mecü ínangu rü tama nı́daawe”, ñanagürü nüxü. ²⁸—Natürü ga guma naëneë ga rüyamaëcü rü nanu, rü tama ígu naxücuchaü. Rü yemacax düxwa ga nanatü rü naxcax ítaxüxü, rü nüxü tayacaxü na yaxücuxücx. ²⁹—Rü nüma rü ñanagürü tüxü ga nanatü: “Cuma nüxü cucuax i ñuxre ya taunecü cuxü chapuracü, rü taguma chixri cuga chaxĩnü. Rü bai i ñuxgu wüxicana wüxi i chibuxacü choxna cumu na chomücügümaã chapetaexücx. ³⁰—Natürü ñuxma na ínanguxü i ngẽma cune i chixri curü dïeru ngĩxü guxëxü nagu i ngexügü i ngẽãxü, rü naxcax cuyamãx i ngẽma wocaxacü i ngüxüchixü”, ñanagürü. ³¹—Rü yexguma ga nanatü rü ñatarügü nüxü:

“Pa Chaunex, cuma rü guxüguma chauxütawa cungëxma, rü guxüma i chorü ngẽmaxügü rü cuxrü nixü.

³²—Natürü ñuxma rü name nixü na ipetaegüxü rü na itaãëgüxü erü cueneë ga guma chauxcax rü marü yucü, rü maxücü taxcax ínangu. Rü woo tüxna inayarütaxu, rü wenaxârü taxcax nangox”, ñatarügü.

Cuaxruü ga yatü ga chixri norü coriarü yemaxüna dauxügu ixuxü

16 ¹Rü ñanagürü ta ga Ngechuchu norü ngüexügüxü: —Nayexma ga wüxi ga cori ga muârü yemaxüãxüchixü. Rü nüxü nayexma ga wüxi ga norü duüxü ga norü yemaxüârü dauuü. Natürü togü ga duüxügü rü norü corimaã nüxü nixugü na yema norü duüxü rü chixri norü yemaxüna na nadauxü. ²—Rü yexguma ga yema cori rü yema norü duüxücx naca, rü ñanagürü nüxü:

“Dücax, cuchigaxü chomaã nixugügü i duüxügü. ¿Rü tacü nixü i ngẽma? iRü chomaã nüxü ixi rü ñuxãcü nixü i curü puracü, erü marü täütáma chorü ngẽmaxüârü dauuüxü cuxü chixixëë!” ñanagürü nüxü. ³—Rü yexguma ga yema coriarü duüxü rü nagu narüxĩnü, rü nügüãëwa ñanagürü:

“¿Tacü tá chaxü i ñuxmax, erü chorü cori rü marü choxü ínataxüchi i ngẽma chorü puracüwa? Tama chapora na naãnewa chapuracüxücx, rü chaxãne na dïerucax na íchacaxü nüxna i togü. ⁴—Rü marü nüxü chacuax na tacü tá na chaxüxü na choxü nangëmaxücx na texé tümapatawa choxü yaxuxü i ngëxguma changearü puracüãxgu”,

ñanagürü. ⁵—Rü yexguma nügüxütawa naxçax naca ga wüxichigü ga yema duüxügü ga norü coriaxü yangetanügüxü. Rü yema nüxıra yéma naxütawa nguxüna naca, rü ñanagürü:

“¿Nuxre i nüxü cungetanüxü i chorü cori?” ñanagürü. ⁶—Rü nüma nanangãxü, rü ñanagürü:

“Nüxü chanangetanü i 100 i data i chixü”, ñanagürü. Rü yema coriarü duüxü rü ñanagürü nüxü:

“Ñaa nixi i popera i curü ngetanü nawa ngóxü. iRü paxa íruto rü to i popera naxü, rü 50 i dataguxicatama naxü i curü ngetanü!” ñanagürü. ⁷—Rü yemawena rü yema to ga duüxü ga norü coriaxü nangetanüxüna naca, rü ñanagürü:

“¿Cuma rü ñuxre yixü i nüxü cungetanüxü i chorü cori?” ñanagürü. Rü nüma rü nanangãxü, rü ñanagürü:

“Nüxü chanangetanü i 100 i choca i trigu”, ñanagürü. Rü yema coriarü duüxü rü ñanagürü nüxü:

“Ñaa nixi i popera i curü ngetanü nawa ngóxü. iRü paxa íruto rü to i popera naxü rü 80 i chocaguxicatama naxü i curü ngetanü!” ñanagürü. ⁸—Rü norü cori rü nüxü nicuaxüüâma ga yema norü duüxü ga chixexü, yerü nüxü nadau ga ñuxäcü na naxããexüchixü. Rü pemaã nüxü chixu rü ñoma i naãnecüãx i duüxügü, rü ngëma Tupanaãxü yaxögüxü i duüxügüarü yexera paxa naxçax nadaugü na ñux- äcü nüxü natúxü i duüxügü. ⁹—Rü pemaã nüxü chixu rü ngëma ñoma i naâne i chixexüwa pexü ngëmaxü rü name nixi i ngëmamaã nüxü penangúchaüxëe i duüxügü na Tupanaxütawa nangugüxü.

Rü ngëmaäcü i ngëxguma naguxgu i ngëma ñoma i naãnewa pexü ngëmaxü rü peyuxgu, rü tá pexü nangëma ya Penatü ya pexü yaxücü i daxüguxü i naãnewa. ¹⁰—Yíxema meã namaã icuáxe ega woo noxretama tümamëxëwa ngëxmagu, rü ngëxguma muxüma tümamëxëwa ngëxmagu rü tá ta meã namaã itacuax. Natürü yíxema chixri namaã icuáxe ega noxretama tümamëxëwa ngëxmagu, rü ngëxguma muxüma tümamëxëwa ngëxmagu rü ngëxgumarü tá ta chixri namaã itacuax. ¹¹—Rü ngëxguma tama meã namaã ipecuaxgu i ngëma pexmëxwa ngëmaxü i ñoma i naâne i chixexüwa, ¿rü texé tá pexmëxgu tanaxü i ngëma aixcüma mexü i Tupanaärü ixixü?

¹²—Rü ngëxguma tama meã namaã ipecuaxgu i ngëma Tupana pexna äxü i ñoma i naãnewa, ¿rü ñuxäcü tá pexna nanaxã i pechica i daxüguxü i naãnewa?

¹³—Taxucürüwama i wüxi i duüxü rü nataxrearü coriãx. Erü wüxi i norü corichi rü tá naxai, rü ngëma to rü tá nüxü nangechaü. Rü exna wüxicax rü tá meã napuracü rü ngëma to rü tá nüxü naxo. Rü pema rü taxucürüwama Tupanaçax pemaxë ega perü dïeruguxicatama perüxñüëgu —ñanagürü ga Ngechuchu. ¹⁴Natürü ga yema Parichëugü rü poracü norü dïeruguama narüxñüë. Rü yemaçax Ngechuchuxü nacugüe ga yexguma nüxü naxñüëgu ga guxüma ga yema ore. ¹⁵Rü yexguma ga Ngechuchu rü ñanagürü nüxü: —Pema nixi i duüxügüpexewa meã pemaxënetaxü, natürü Tupana pexü nacuax na tacügu perüxñüëxü. Rü woo duüxügü pexü

nicuaxũũgũ naxçax i ngẽma pexũxũ,
natĩrũ Tupana rũ naãewa nangux i
ngẽma —ñanagũrũ ga Ngechuchu.

**Tupanaãrũ mugũ ga Moichẽ ûmatũxũ rũ
ñuxãcũ ãẽxgacũ na yĩxũ ya Tupanachiga**

¹⁶Rũ yexguma ga Ngechuchu rũ
ñanagũrũ: —Noxri nayexma ga Tupanaãrũ
mugũ ga Moichẽ duũxũgũxũ nguxẽẽxũ, rũ
yema nguxẽẽtae ga nuxcũmaũgũxũ ga
Tupanaãrũ orearũ uruũgũ duũxũgũxũ
namaã nguxẽẽxũ. Natĩrũ yexguma Cuãĩ
ga baiũxẽẽruũ ínguxguwena, rũ marũ
duũxũgũmaã nũxũ chixuchiga i Tupanaãrũ
ore i mexũ i ñuxãcũ ãẽxgacũ na yĩxũ. Rũ
ñuxma rũ guxũma i ngẽma duũxũgũ rũ
poraãcũ nũgũ naporaexẽẽ na
yachocuxũçax i ngẽma Tupana ãẽxgacũ
íixĩxũwa. ¹⁷—Naxũpa na yanguxũ i
Tupanaãrũ mugũ rũ woo wũxi i mu i
íramarexũ yixĩgu, rũ naguxchaxũchi na
iyanaxoxũ i ngẽma nũxũ yaxuxũ. Natĩrũ
aixcũma narũtauxchamaẽ nixĩ na
iyanaxoxũ i ñoma i naãne rũ guxũma i
ngẽma daxũwa nũxũ idauxũ.

**Ngechuchu namaã nangũxẽẽtae na tama
namexũ na texé tũmamaxũ ítáxũ**

(Mt 19.1-12; Mr 10.1-12)

¹⁸—Ngẽxguma wũxi ya yatũ ítámaxgu
rũ naĩ i ngemaã naxãmaxgu rũ
Tupanapexewa rũ pecadu naxũ. Rũ texé
ya yĩxema ngĩmaã ámaxẽ i wũxi i nge i
ngĩte ngĩxũ ítáxcũ, rũ Tupanapexewa rũ
tũma rũ ta pecadu taxũ.

**Yatũ ga muãrũ dĩeruãxũchixũchiga rũ
Dácharuchiga**

¹⁹—Nayexma ga wũxi ga yatũ ga
muãrũ dĩeruãxũchixũ ga guxũguma

mexẽchixũ ga naxchirugu icuxũ. Rũ
guxũ ga ngunexũgu rũ mexẽchixũ ga
peta naxũ. ²⁰—Rũ nayexma ta ga wũxi
ga yatũ ga ngearũ dĩeruãcũ ga
Dácharugu ãẽgacũ. Rũ narĩxoxone, rũ
guxũguma yema
dĩeruãxũchixũpataaxwa ñaxtũanewa
nayarũtooxũ. ²¹—Rũ guma Dácharu rũ
nanangóxchaũ ga yema õnatũchi ga
yema yatũ ga dĩeruãxũchixũãrũ
mechawa rũyĩixũ. Rũ naxçax naxĩ ga
airugũ, rũ nanawearũ oxriãxgũ. ²²—Rũ
wũxi ga ngunexũ nayu ga guma ngearũ
dĩeruãcũ, rũ daxũcũãx ga Tupanaãrũ
orearũ ngeruũgũ rũ daxũguxũ ga
naãnewa nanagagũ na wũxiwa
Abráũmaã nayexmaxũçax. Rũ nayu ta
ga yema yatũ ga dĩeruãxũchixũ, rũ
inayatãxgũ ga duũxũgũ. ²³—Rũ ngẽma
nachica i Tupana ngoxogũxũ nagu
poxcuxũwa naxũ ga yema yatũ ga
dĩeruãxũchixũ rũ yema poraãcũ ngũxũ
ninge. Rũ daxũ nadau, rũ yaxũgu
Abráũxũ nadau na Dácharumaã wũxiwa
nayexmaxũ ga daxũguxũ ga naãnewa.
²⁴—Rũ yexguma ga yema yatũ ga
dĩeruãxũchichirẽxũ rũ aita naxũ rũ
ñanagũrũ:

“Pa Oxi Pa Abráũx, icuxũ
changechaũtũmũũ, rũ nuã namu ya
Dácharu na dexámaã nũgũ
yawaixpexemexẽãcũma choxũ
yanawaixpexearũ conũãxũçax! Erũ
poraãcũ choxũ nangux i nuã ùxũwa”,
ñanagũrũ. ²⁵—Natĩrũ Abráũ rũ
ñanagũrũ nũxũ:

“Pa Chaunex, inũxna nacuãxãchi na
taxuũma cuxũ taxuxũ ga yexguma
cumaũxgu! Natĩrũ Dácharu rũ poraãcũ
chixexũ nũxũ naxũpetũ. Rũ ngẽmacax i

ñuxma rü nuã mexũwa nangẽxma, rü cuma rü ngẽma poxcuchicawa ngúxũ quinge. ²⁶—Rü ñuxũchi nangẽxma i wüxi i taxüchixũ i ngatexũ i tórü ngãxũwa üxũ. Rü ngẽmacax ega númacũãx ngẽma ìxchaũgu, rü taxucürüwama ngẽma naxĩ. Rü woo ngẽmacũãx núma ìxchaũgu rü taxucürüwama núma naxĩ”, ñanagürü. ²⁷—Rü yexguma ga yema yatü ga dïeruãxũchichiréxũ rü ñanagürü:

“Cuxũ chacaaxũ, Pa Qxi, Pa Abráũx, na chaunatüpatawa cunamuxũcax ya Dácharu. ²⁸—Erü ngẽma nangẽxmagü ya wüximeẽxpüx ya chaueneẽgü. Rü chanaxwaxe na namaã nüxũ na yanaxuxũcax na tama nuã ñaã poxcuchica i poraãcü choxũ ñnagúxũwa naxĩxũcax”, ñanagürü.

²⁹—Natürü ga Abráũ rü ñanagürü nüxũ:

“Cueneẽgü nüxũ nangẽxma i Tupanaãrü mugü ga Moiché ümatüxũ rü yema ore ga nuxcumaũgüxũ ga Tupanaãrü orearü uruũgü ümatüxũ. Rü name nixĩ i ngẽma orega na naxĩnüẽxũ”, ñanagürü. ³⁰—Rü yexguma ga yema yatü ga dïeruãxũchichiréxũ rü Abráũx nangãxũ, rü ñanagürü:

“Ngẽmáãcü, Pa Qxi, Pa Abráũx, natürü ngẽxguma chi wüxi i duũxũ i yuchiréxũ ngẽma üxgu rü namaã nüxũ yanaxuxgu, rü chi nüxũ narüxoe i nacüma i chixexũ”, ñanagürü.

³¹—Natürü Abráũ, rü ñanagürü nüxũ:

“Ngẽxguma tama naga naxĩnüẽgu ga yema ore ga Moiché ümatüxũ rü yema ore ga nuxcumaũgüxũ ga Tupanaãrü orearü uruũgü ümatüxũ, rü woo chi wüxi i marü yuwa írudaxũ i duũxũ ngẽma üxgu, rü namaã nüxũ yanaxuxgu

i ore, rü tãũ chima nüxũ nayaxõgü”, ñanagürü.

Naxãücüma nixĩ na pecadugu inguxũ

(Mt 18.6-7, 21-22; Mr 9.42)

17 ¹Rü Ngechuchu rü norü ngüexũgüxũ ñanagürü: —Rü guxũgutáma nangẽxma i tacü i duũxũgüxũ pecaduãxẽẽxũ. Natürü wüxi i ngechaũ tá tûmacax nixĩ ya yáxema duũxẽ ya togüxũ pecadugu nguxẽẽxẽ. ²⁻³—Rü tûmacax rü narümemae nixĩ na tûmanaxãwa yangacuchixũ ya wüxi ya nuta ya tacü rü ngẽmaãcü taxtüwa tüxũ na itáẽxũ naxüpa na pecadugu tananguxẽẽxũ i wüxi i chorü duũxũ. iRü ngẽmacax name nixĩ i pexuãẽgü i pemax! Rü ngẽxguma wüxi i cueneẽ chixexũ cumaã üxgu rü imeã naxuxcuxẽ! Rü ngẽxguma nüxũ naxoxgu i nacüma i chixexũ rü inüxũ nüxũ nangechaũ i ngẽma! ⁴—Rü woo 7 expüxcüna chixexũ cumaã naxüxgu i wüxi i ngunexũgu, rü 7 expüxcüna cuxna yacaxgu na nüxũ nüxũ cungechaũxũcax, rü name nixĩ i nüxũ nüxũ cungechaũ —ñanagürü ga Ngechuchu.

Ñuxãcü tabora ega yaxõxgu

⁵Rü norü ngüexũgü ga norü orearü uwa namugüxũ rü ñanagürügü: —Pa Corix, itoxũ rüngüxẽẽ na yexeraãcü tayaxõgüxũcax! —ñanagürügü. ⁶Rü yexguma ga Cori ga Ngechuchu rü ñanagürü nüxũ ga norü ngüexũgü: —Rü ngẽxguma chi woo naxíraxüchigu i perü õ, rü daa naĩ rü chi pega naxĩnü ega ñapegügu:

“iCugü nabex i nuã rü taxtüchiügu cugü yato!” ñapegügu, rü chi pega naxĩnü.

Wüxi i ngüxêëruüärü puracüchiga

⁷—Ngëxguma chi wüxie i petanüwa rü tûxü nangëxmagu i wüxi i tûmaärü duüxü i tûmaânëwa ne üxü i puracüwa rü exna carneruarü dauwa, rü tama nügüçaxira naxüwemü. ⁸—Natürü norü corixüxira naxüwemü na nachibüxüçax rü naxaxëxüçax, rü nüma rü yixcama nachibü. ⁹—Rü norü cori rü tama moxë nüxna naxã na naxüwemüäxüçax, erü woetama ngëma nixi i norü puracü i ngëma norü duüxü. ¹⁰—Rü ngëxgumarüü tá pixigü i pemax. Erü ngëxguma ngëma Tupana pexü üxëëxüxicatama pexüxgu, rü penaxwaxe i pegü ñaperügügü:

“Puracütanüxü i taxuwama mexü tixigü, erü ngëma nawa tûxü namuxüxicatama nixi i tinguxëëxü”, ñaperügügü —ñanagürü ga Ngechuchu.

Ngechuchu nanameëxëë ga 10 ga yatügü ga chaxüneäxgüxü

¹¹Rü yexguma namagu yaxüxgu ga Ngechuchu ga Yerucharéüwa na naxüxü, rü Chamáriaane rü Gariréaane nügümaä íxüyexüwa naxüpetü. ¹²Rü yexguma wüxi ga ñanëxäcüwa nanguxgu, rü yexma napexegu nayayi ga 10 ga yatügü ga chaxünemaä idaaweexü. Rü yaxügu nüxü nachigü. ¹³Rü tagaäcü ñanagürügü nüxü: —Pa Ngechuchux, Pa Ngúexêëruüx, icuxü tangechaütümüügü! —ñanagürügü. ¹⁴Rü yexguma Ngechuchu nüxü dauxgu, rü ñanagürü nüxü: —iYéa paigüxütawa pexi, rü nüxü pegü peyawëxgü! —ñanagürü. Rü yexguma namagu naxiyane, rü naxçax nitaanetanü ga

yema yatügü. ¹⁵Natürü natanüwa rü nayexma ga wüxi ga Ngechuchuçax taeguxü ga yexguma marü nügü nadauxgu ga naxçax na yataanëxü. Rü tagaäcü Tupanaxü nicuaxüüchigü. ¹⁶Rü Ngechuchupexegu nanangücuchi rü moxë nüxna naxã. Rü yema yatü rü Chamáriaanecüäx nixi. ¹⁷Rü yexguma ga Ngechuchu rü ñanagürü: —¿Taux exna i 10 chirex pixigüxü na pexçax chayataanëxëëgüxü? ¿Ngëxügü nixi i ngëma togü i 9 i yatügü? ¹⁸—¿Rü ñaã to i nachüüäncëüäx i duüxüxicatama nixi itaeguxü na Tupanaxü yacuaxüüxüçax? —ñanagürü. ¹⁹Rü yexguma rü guma yatüxü ñanagürü: —iInachi rü íxü! Cuxçax nitaane, erü cuyaxó —ñanagürü.

**Ñuxäcü tá nixi i ngëxguma ínanguxgu ya Tupana na äëxgacü yüxü
(Mt 24.23-28, 36-41)**

²⁰Rü Parichéugü rü Ngechuchuna nacagü, rü ñanagürügü: —¿Ñuxgu tá nixi na yangucuchixü ya Tupana na äëxgacü yüxüçax i núma? —ñanagürügü. Rü Ngechuchu nanangäxü, rü ñanagürü: —Norü nguchiga ya Tupana rü tama wüxi i tacü i nüxü idauxürüü nixi. ²¹—Rü taxuacüma ñaperügügü:

“Daa nixi”, rü exna “Gua nixi”, ñaperügügü. Erü marü petanüwa nangu ya Tupana na äëxgacü yüxüçax —ñanagürü. ²²Rü yexguma norü ngüexügüxü ñanagürü: —Rü tá pexçax ínangu i ngunexü i nagu poraäcü tá choxü pedaugüchaxü woo wüxi i paxaächicaxtama yixigu. Natürü täütáma choxü pedaugü i ngëxguma. ²³—Rü duüxügü rü tá ñanagürügü pexü:

“Daa nixí ya Cristu”, rü ɛxna, “Gua nixí ya Cristu”, ñanagürügü tá. Natürü pemax irü täütáma nüxü peyaxögü, rü täütáma nawe perüxí! ²⁴—Rü ngëxguma íchanguxgu i choma i Tupana Nane na duüxüxü chíxü, rü wüxi i âemacü i guxüâneguma baxixürüü tá chixí.

²⁵—Natürü noxri rü tá poraäcü ngúxü chinge, rü ñoma i naânegüâx i duüxügü i ñuxma maxëxü rü tá choxü naxoe.

²⁶—Rü yexgumarüü ga duüxügü na chixri maxëxü ga yexguma Noé maüxgu, rü ngëxgumarüü tá ta chixri namaxë i duüxügü i ngëxguma íchanguxgu i choma i Tupana Nane na duüxüxü chíxü. ²⁷—Rü ga duüxügü ga yexguma rü nachibüe, rü naxaxegü, rü nixâmaxgü, rü nixütexacügü ñuxmata nawa nangu ga yema ngunexü ga Noé naweügu nagu ixüexü. Rü ínangu ga mucü ga taxüchicü, rü guxüma ga yema duüxügü rü nayue. ²⁸—Rü yexgumarüü ta nangupetü ga yexguma nuxcúmaücü ga Lox maüxgu. Rü duüxügü rü nachibüe, rü naxaxegü, rü norü yemaxüçax nataxegü, rü namaâ nataxegü, rü nixüanegü rü nitoegü, rü nixüpatagü. ²⁹—Natürü yexguma Lox ixüxgu nawa ga guma ñane ga Chodoma, rü daxüwa nariyi ga üxü ga naxíchine, rü nanadai ga guxüma ga yema duüxügü. ³⁰—Rü ngëxgumarüü tá ta nangupetü i ngëxguma íchanguxgu i choma i Tupana Nane na duüxüxü chíxü. ³¹Rü ngëma ngunexügü rü texé tama tümapataarü aixepewa ngëxmagu, rü tama name i tümapatagu tayangaxi na tümaärü ngëmaxügü tayatoxüçax. Rü texé ya tümaânewa ngëmaxë, rü tama name i tümapataçax tataegu na taci

ngëma tayayaxuxüçax. ³²—Rü nüxna pecuaxächie ga ñuxäcü ngíxü na naxüpetüxü ga Lox namax ga na nayuxü, ga yexguma ngígüweama nadauxgu. ³³—Erü yíxema tügü maxëchaxëëchaüxë rü tá itayarütaxu, natürü yíxema chauxcax yuxe rü aixcüma tá tüxü nangëxma i maxü i taguma gúxü. ³⁴—Rü pemaâ nüxü chixu rü ngëma chütaxügü rü wüxi i ngürücarewa tá nangëxmagü i taxre i duüxügü. Rü wüxi tá niga, rü ngëma to rü tá ngëma natax. ³⁵—Rü taxre i ngexügü tá nügümaâ ínacaegü. Rü wüxi tá niga rü ngëma to rü tá ngëma natax. ³⁶—Rü taxre i yatügü rü wüxi i naânewa tá nangëxmagü. Rü wüxi tá niga rü ngëma to rü tá ngëma natax —ñanagürü ga Ngechuchu. ³⁷Rü yemaxü naxínüëgu ga norü ngüexügü, rü Ngechuchuna nacagü, rü ñanagürügü: —Pa Corix, ñngextá tá nixi i nangupetüxü i ngëma nüxü quixuxü? —ñanagürügü. Rü nüma ga Ngechuchu rü nanangäxü, rü ñanagürü: —Duüxügü rü tá chauxcax nangutaquexegü ñoma ëxchagü nawemüçax ngutaquexexürüü —ñanagürü.

**Cuaxruü ga ngecü ga yutecügu rü
âëxgacügu ixuxü**

18 ¹Rü Ngechuchu rü wüxi ga to ga cuaxruüxü namaâ nixu na yemawa nangüexëëäxüçax na ñuxäcü nanaxwaxexü na taguma nüxü nachaueäcüma guxüguma nayumüxëgüxü. ²Rü ñanagürü nüxü ga norü ngüexügü: —Wüxi ga ñane nawa nayexma ga wüxi ga âëxgacü ga tama Tupanaxü ngechaüxü rü taxüexüma

cuáxchaũxũ. ³—Rũ guma ñānewatama iyexma ga wũxi ga nge ga yutecũ. Rũ guxũguma yema āēxgacũtawax ixũēcha na ngĩxũ nangũēēxũcax, rũ na ngĩrũ uwanũna ngĩxũ ñapoxũxũcax.

⁴—Rũ muēxpũxcũna yēma ixũxũ, natũrũ yema āēxgacũ rũ tama ngĩxũ narũngũxēchaũ. Natũrũ dũxwa nagu narũxĩnũ ga yema āēxgacũ rũ naāēwa ñanagũrũ:

“Choma rũ tama Tupanaxĩ changechaũ, rũ taxũxũma chacuáxchaũ. ⁵—Natũrũ ngēma choxĩ na nachixeweechaxũcax i ñā nge, rũ noxtacũma tá ngĩxũ charũngũxēē na tama yeũcũrũ choxĩ nachixeweechaxũcax”, ñanagũrũ. ⁶Rũ Cori ga Ngechuchu rũ ñanagũrũ: —Yema nixĩ ga norũ ore ga yema āēxgacũ ga chixexũ. ⁷—¿Taux exna i Tupana rũ paxa tũxũ nangũxēēxũ ya yĩxema duũxē ya tũxũ yadexechixe i ngēxguma chũtacũ rũ ngunecũ rũ norũ ngũxēēcax nũxna tacaxgu i tũmaārũ yumũxēwa? ⁸—Rũ pemaā nũxũ chixu rũ Tupana rũ paxatāma tũxũ narũngũxēē. Natũrũ ngēxguma wenaxārũ nũma chaxũxgu i choma i Tupana Nane na duũxũxũ chĩxũ, ¿rũ ñuxre i duũxũgũ i aixcũma yaxōgũxũxũ tá ichayangau i ñoma i naānewa? —ñanagũrũ ga Ngechuchu.

**Cuaxruũ ga Parichéugu ixuxũ rũ
diēruarũ deruũgu ixuxũ**

⁹Rũ Ngechuchu rũ to ga ore ga cuaxruũxũ nixu naxcax ga ñuxre ga duũxũgũ ga nũgũ icuaxũũgũxũ rũ tama togũxũ cuáxchaũgũxũ. ¹⁰Rũ ñanagũrũ: —Taxre ga yatũ rũ tupauca ga

taxũnewa nayayumũxēgũ. Rũ wũxi rũ Parichéu nixĩ, rũ yema to rũ wũxi ga yatũ ga Dumaārũ āēxgacũcax diēru ngĩxũ dexũ nixĩ. ¹¹—Rũ yema Parichéu rũ yexma nachĩ, rũ ñāācũ nayumũxē:

“Pa Tupanax, moxē cuxna chaxā erũ tama togũ i duũxũgũrũ chixĩ. Rũ tama togũrũ changĩtax, rũ tama ngēmariũ taxũ i chixexũ chaxũ rũ exna wũxi i nge i ātecũmaā ichape. Rũ bai i ñā yatũ i Dumaārũ āēxgacũcax diēru ngĩxũ dexũrũ chixĩ. ¹²—Choma rũ guxcũ ya yũxũgu rũ taxrexpũxcũna chaxaure rũ tama chachibũ na cugu charũxĩnũxũcax. Rũ chorũ diēruwa rũ guxũguma meā cuxna chanaxā i ngēma cuxna ũxũ”, ñanagũrũ. ¹³—Natũrũ ga guma yatũ ga Dumaārũ āēxgacũcax diēru ngĩxũ decũ, rũ yaxũgu narũxāũx. Rũ namuũ ga daxũ na nadawenũxũ, rũ yema norũ ngechaũmaā nũgũremũgu nayayauxāchi, rũ ñanagũrũ:

“Pa Tupanax, iCuxũ changechaũtũmũ! Erũ wũxi i pecaduáxũ chixĩ”, ñanagũrũ ga guma yatũ. ¹⁴—Rũ ngēmacax pemaā nũxũ chixu rũ guma yatũ ga Dumaārũ āēxgacũcax diēru ngĩxũ decũ rũ yexguma napatacax nataegugu rũ Tupanapexewa rũ mecũ nixĩ. Natũrũ yema Parichéu rũ Tupana rũ tama namaā nataāē. Erũ texē ya tũgũ frĩtaxe rũ Tupana tá tũxũ naxānexēē. Natũrũ texē ya tũgũ frĩxĩtaxe rũ Tupana rũ tá tũxũ nicuaxũũ —ñanagũrũ ga Ngechuchu.

**Ngechuchu rũ meā buāxgũxũ nayaxu
(Mt 19.13-15; Mr 10.13-16)**

¹⁵Rũ yēma Ngechuchuxũtawax tũxũ tagagũ ta ga buāxgũ na tũxũ yangōgũchigũxũcax. Natũrũ yexguma

norü ngúexügü yemaxü dauxgügu rü tüxü ningagü ga guxema tümachüciegü Ngechuchuxütawa tüxü gagüxe.

¹⁶Natürü Ngechuchu rü nügüxütawa tümachax naca ga guxema buäxta rü ñanagürü norü ngúexügüxü: —Chanaxwaxe i chauxütawa naxi i buxügü. iRü täxü i nüxna penachuxuxü! Erü Tupana äëxgacü fixixüwa rü tümachax nixi ya yíxema ñaä buxügürüü ixigüxe. ¹⁷—Aixcüma pemaä nüxü chixu rü texé ya tama wüxi i buxürüü Tupanaxü yaxüxe na tümäärü äëxgacü na yíxüçax, rü tagutáma nagu taxücu i Tupana äëxgacü fixixüwa —ñanagürü ga Ngechuchu.

**Wüxi ga yatü ga diëruäxüchicü
Ngechuchumaä nidexa**

(Mt 19.16-30; Mr 10.17-31)

¹⁸Rü wüxi ga yema Yudfugüariü äëxgacü rü Ngechuchuna naca rü ñanagürü: —Pa Ngúexëëruü ya Mecüx, çtacı tá chaxüxü na chanayaxuxüçax i maxü i taguma gúxü? —ñanagürü. ¹⁹Rü Ngechuchu nanangäxü rü ñanagürü nüxü: —çTüxcüü “Mecü” ñacurügü choxü? Erü Tupanaxicatama nixi ya mecü ixücü, rü nataxuma i to i mecü ixüxü. ²⁰—Cuma nüxü cucuax i Tupanaärü mugü i ñaxü:

“iTäütáma naí i ngemaä icupe, rü täütáma cumáëta, rü täütáma cungtáax, rü täütáma doraxü quixu i togüchiga, rü tümaga naxinü ya cunatü rü cue!”

ñaxü. ²¹Rü yexguma ga guma yatü rü ñanagürü Ngechuchuxü: —Woetama chorü bucüma meäma chayanguxëe i guxüma i ngëma mugü i nüxü quixuxü

—ñanagürü. ²²Rü yemaxü naxinügu ga Ngechuchu rü ñanagürü:

—Wüxicatama cuxü nataxu, rü ngëma nixi na namaä cutaxexü i guxüma i curü ngëmaxügü rü togü i ngeariü ngëmaxüäxgüxüna na cunaxäxü i curü natanü, rü ngëxguma rü tá cuxü nangëxma i cuchica i daxüguxü i naänewa. Rü ñuxüchi marü name i chowe curixü —ñanagürü. ²³Natürü yemaxü naxinügu ga guma yatü rü poraäcü inayarümaächi, yerü namuärü diëruäxüchi. ²⁴Rü yexguma Ngechuchu nüxü dauxgu ga ñuxäcü na nangechaüxü, rü ñanagürü nüxü ga norü ngúexügü: —Naguxchaxüchi tá nixi na Tupana äëxgacü fixixüwa na yachocuxü i ngëma diëruäxüchigüxü.

²⁵—Rü dücax, wüxi i cameyu rü taxucürüwama wüxi ya ucumaxëtiüwa naxüpetü. Rü ngëxgumarüü ta nixi i wüxi i duüxü i diëruäxüchixü rü taxucürüwama Tupana äëxgacü fixixüwa nixücu [ega norü diëruaguama naxinügu rü tama yaxöögu —ñanagürü.]

²⁶Rü yexguma yemaxü naxinüëgu ga duüxügü rü ñanagürügü: —çExna texé tá ya nayaxüxe i maxü i taguma gúxü? —ñanagürügü. ²⁷Rü Ngechuchu ñanagürü nüxü: —Duüxügü rü taxuacüma nügü namaxëë, natürü Tupanaäxü rü natauxcha na namaxëxëäxü —ñanagürü. ²⁸Rü Pedru ñanagürü Ngechuchuxü: —Pa Corix, toma rü yéma tanawogü ga guxüma ga torü yemaxügü na cuwe tarüxüçax —ñanagürü. ²⁹⁻³⁰Rü yexguma ga Ngechuchu rü ñanagürü nüxü ga norü ngúexügü: —Aixcüma pemaä nüxü chixu rü texé ya Tupanacax

tümapatana, rü exna tümanatüna, rü exna tümaëna, rü exna tümaëneëgüna, rü exna tümaëyaxgüna, rü exna tümamaxna, rü exna tümaxäcügüna ngéma ixüë na Tupanaäxü tapuracüxüçax, rü ñoma i naänewa tátama poraäcü tanayaxu i tümaärü natanü. Rü daxüguxü i naänewa rü tá ta tanayaxu i maxü i taguma gúxü —ñanagürü.

**Ngechuchu rü wenaxärü nanaxunagü
ga norü yuxchiga**

(Mt 20.17-19; Mr 10.32-34)

³¹Rü Ngechuchu rü noxrüwama naxçax naca ga norü ngüexügü, rü ñanagürü nüxü: —Ñuxma rü Yerucharéüwa tá taxí na ngéma yanguxüçax i guxüma ga yema ore ga nuxcümaügüxü ga Tupanaärü orearü uruügü ümatüxü ga chauchiga. ³²—Rü Yerucharéüçüçax i duüxügü rü tá to i nachüñäneçüçaxna choxü namugü. Rü ngéma duüxügü rü tá chaugu nidauxcüraügü, rü tá chomaä naguxchigagü, rü tá chauchiwea nacuaixgüe. ³³—Rü tá choxü naçuaixgü, rü yixcüra rü tá choxü nimaxgü. Natürü tomaçxpüx i ngunexügüwena rü tá wenaxärü chamaxü —ñanagürü. ³⁴Natürü yema norü ngüexügü rü tama nüxü nacuaixgüega ga na çacüchiga yixü ga yema ore ga namaä nüxü yaxuxü. Yerü poraäcü nüxü naguxcha ga aixcüma nüxü na nacuaixgüçax.

**Ngechuchu nanamexëë ga wüxi ga
ngexetücü ga Yericüçüçax**

(Mt 20.29-34; Mr 10.46-52)

³⁵Rü yexguma Ngechuchu ñäne ga Yericüwa nguxçauügu, rü yéma

namacüwawa narüto ga wüxi ga yatü ga ngexetücü ga diëruçax yéma iwémécü. ³⁶Rü yexguma guma ngexetücü nüxü ñügu ga muxüma ga duüxügü na yéma chopetüxü, rü duüxügü naca ga çacü na ngupetüxü. ³⁷Rü nanangäxügü, rü ñanagürügü: —Ngechuchu ya Nacharétüçüçax nuä naxüpetü —ñanagürügü. ³⁸Rü yexguma ga guma ngexetücü rü tagaäcü ñanagürü: —Pa Ngechuchux, Pa Dabítanüxüx, icuxü changeçauütümüü! —ñanagürü. ³⁹Rü yema duüxügü ga Ngechuchupexegu ixü, rü nanangagü ga na iyanangeäxüçax. Natürü guma ngexetücü rü yexeraäcü tagaäcü ñanagürü: —Pa Dabítanüxüx, icuxü changeçauütümüü! —ñanagürü. ⁴⁰Rü yexma nayachiächi ga Ngechuchu, rü duüxügüxü namu na naxütawa nagagüäxüçax. Rü yexguma marü naxütawa nanguxgu, rü guma ngexetücü naca ga Ngechuchu, rü ñanagürü: ⁴¹—ÇTacı i cunaxwaxexü na cumaä chanaxüxü? —ñanagürü. Rü guma ngexetücü nanangäxü rü ñanagürü: —Pa Corix, chanaxwaxe na choxü quidauchixëëxü —ñanagürü. ⁴²Rü Ngechuchu ñanagürü nüxü —iIdauchi! Rü marü cuxçax nitaane erü cuyaxö —ñanagürü. ⁴³Rü yexgumatama nidauchi ga guma ngexetücü, rü Ngechuchuwe narüxü, rü Tupanaxü nicuaixüüchigü. Rü guxüma ga duüxügü ga nüxü daugüxü ga yema ngupetüxü rü Tupanaxü nicuaixüügü ta.

Ngechuchu rü Zaquéuchiga

19 ¹Rü Yericüwa nangu ga Ngechuchu, rü guma ñäne naxücu na nawa naxüpetüçax. ²Rü

yéma nayexma ga wüxi ga yatü ga diëruãxüchixü ga Zaquéugu ãégaxü. Rü nüma nixí ga naëru ga yema yatügü ga Dumaärü ãëxgacüçax diëru ngixü ideetanüxü. ³Rü yema Zaquéu rü poraäcü nüxü nangúchaü ga Ngechuchuxü na nadauxü na nüxü nacuáxüçax. Natürü taxuacüma nüxü nadau, yerü namuxüchi ga duüxügü, rü ñuxüchi nanuxchanexüchi ga nümax. ⁴Rü yemaçax Ngechuchupexegu nayangu, rü namacüwawa wüxi ga naígu naxínagü na Ngechuchuxü nadauxüçax ga yexguma yéma naxüpetügu. ⁵Rü yexguma yéma naxüpetügu ga Ngechuchu, rü daxü nadau natüüwa ga guma naí. Rü ñanagürü nüxü: —Pa Zaquéux, ipaxa früxí i ngéma! Erü cupatawa tá changu i ñuxma —ñanagürü. ⁶Rü paxa ínariüxí ga Zaquéu, rü taãëacüma Ngechuchuxü nayaxu. ⁷Rü yexguma yemaxü nadaugügu ga duüxügü, rü guxüma inanaxügü ga Ngechuchuchiga na yadexagüxü. Rü ñanagürügü: —¿Ñuxäcü i nüma rü wüxi i duüxü i pecaduáxüpatawa nangu? —ñanagürügü. ⁸Rü yexguma ga Zaquéu rü inachi rü ñanagürü Ngechuchuxü: —Düçax, Pa Corix, choma rü ngearü diëruãxgüxüna tá chanaxá i ngäxügu i guxüma i chorü ngëmaxügü. Rü ngëxguma chi texé tüxü chawomüxëëacüma tüxü changíxgu, rü ägümücüexpüxcüna tá tüxü ngixü chataeguxëë i ngéma tümaärü diëru —ñanagürü. ⁹Rü Ngechuchu rü ñanagürü nüxü: —Rü ñoma i ngunexügu cupatawa nangu i maxü i taguma gúxü, erü cuma rü ta rü

Abraürüü cuyaxö. ¹⁰—Rü choma i Tupana Nane na duüxüxü chüxü, rü ñoma i naãnewa chaxü na naxçax chayadauxüçax i ngéma duüxügü i iyarütauxexü na chanamaxëxëxüçax —ñanagürü.

Cuaxruü ga diëru gu ixuxü
(Mt 25.14-30)

¹¹Rü yoxni yema Ngechuchuarü ore inaxínüëyane ga duüxügü, rü Ngechuchu rü wüxi ga to ga ore ga cuaxruüxü namaã nixu, yerü marü Yerucharéüxü ningaica, rü duüxügü nagu rüxínüëgu rü paxa tá ínangu ga Tupana na norü ãëxgacü yüxüçax. ¹²Rü yexguma ga Ngechuchu rü nügüchiga nidexa rü ñanagürü nüxü: —Nayexma ga wüxi ga yatü ga taxü ga cori ixücü ga nayaxücü ga ore na nachüüãneärü ãëxgacüxütawa naxüxüçax ga yaxüwa na yema ãëxgacü nüxü unetaxüçax na guma nawa ne naxüxüne ga íãneärü ãëxgacü yüxüçax. ¹³—Rü yexguma tauta inaxüãchigu, rü naxçax nangema ga 10 ga norü duüxügü. Rü wüxichigüna ngixü naxá ga wüxitachinü ga tatanücü ga diëru. Rü ñanagürü nüxü:

“iNgímaã pepuracüe rü ngixü pimuxëë i ñaã diëru ñuxmatáta chataegu!” ñanagürü. ¹⁴—Natürü yema íãnecüãx ga duüxügü rü naxchi naxaie ga guma cori. Rü yemaçax nawenaãma nayamugü ga ñuxre ga orearü ngeruügü na nachüüãneärü ãëxgacümaã nüxü yanaxugüxüçax na tama nanaxwaxegüxü na norü ãëxgacüxü na yüxüçax ga guma cori. ¹⁵—Natürü nachüüãneärü ãëxgacü rü

nayangucuchixẽẽãma ga guma cori. Rũ ñuxũchi ga guma cori rũ norũ ñãnegac̣ax nataegu na yẽma ãẽxgacũ na yĩĩxũc̣ax. Rũ yexguma ñanguxgu rũ naxc̣ax nangema ga yema 10 ga norũ duũxũgũ ga dẽeru nũxna ngĩxũ naxãxũ, yerũ nũxũ nacuáxchaũ ga ñuxrechigũ ngĩxũ na yamuxẽẽxũ ga norũ dẽeru ga wũxichigũ ga yema norũ duũxũgũ. ¹⁶—Rũ yema nũxĩra dẽeru nũxna ngĩxũ naxãxũ rũ norũ corixũtawana nangu, rũ ñanagũrũ:

“Pa Corix, curũ dẽeru rũ 10 expũxcũna ngĩxũ chimuxẽẽ”, ñanagũrũ. ¹⁷—Rũ guma Cori ga yexwaca ãẽxgacũxũ ingucuchicũ rũ nanangãxũ, rũ ñanagũrũ:

“Wũxi i mexũ i chorũ duũxũ quixĩ. Maneca meãma namaã cupuracũ i ngẽma íraxũ i dẽeru i cuxna chaxãxũ. Rũ ñuxma rũ 10 ya ñãnegiũrũ ãẽxgacũxũ tá cuxũ chixĩxẽẽ”, ñanagũrũ. ¹⁸—Rũ yẽma nangu ga to ga norũ duũxũ, rũ ñanagũrũ:

“Pa Corix, curũ dẽeru rũ wũximeexpũxcũna ngĩxũ chimuxẽẽ”, ñanagũrũ. ¹⁹—Rũ norũ cori nanangãxũ rũ ñanagũrũ nũxũ:

“Cuma rũ wũximeexpũx ya ñãnegiũrũ ãẽxgacũxũ tá cuxũ chixĩxẽẽ”, ñanagũrũ. ²⁰—Rũ yẽma nangu ga to ga norũ duũxũ rũ ñanagũrũ nũxũ:

“Pa Corix, ñaã iyixĩ i curũ dẽeru. Rũ wũxi ya dechugu ngĩxũ chanuque, rũ ngẽmaãcũ ngĩmaã changuxũ. ²¹—Yerũ cuxc̣ax chamuũ, erũ wũxi i yatũ i aũxũ quixĩ. Rũ cunayauxtanũ i ngẽma tama cuxrũ ixĩxũ, rũ cunayaxu i nanetũarũ o i ngextá tama cuma ícutoexũwa”. ²²—Rũ yexguma ga guma ãẽxgacũ rũ ñanagũrũ nũxũ:

“Wũxi i chorũ duũxũ i chixexũ quixĩ i cumax. Rũ curũ oretama nixĩ i cuxũ ixuxũ na cuchixexũ. Marũ nũxũ cucuaxchirex ga na chaxaũxũ, rũ chanayautanũxũ i ngẽma tama choxrũ ixĩxũ, rũ chanayaxuxũ i nanetũarũ o i tama choma ichatoxũ. ²³—¿Natũrũ tũxcũũ tama bancugu choxũ ngĩmaã cunguxũ i chorũ dẽeru na ngẽma choxũ ngĩxũ yamuxẽẽgũxũc̣ax, rũ ngẽmaãcũ mucũ ngĩxũ na chayaxuxũc̣ax i ngẽxguma íchanguxgu?” ñanagũrũ.

²⁴—Rũ yexguma ga ãẽxgacũ rũ yema yexmagũxũmaã nũxũ nixu, rũ ñanagũrũ:

“iNũxna ngĩxũ peyaxu i ngẽma dẽeru, rũ ngẽma 10 i dẽeru nũxũ ngẽmaxũna ngĩxũ pexã!” ñanagũrũ. ²⁵—Rũ nũmagũ rũ nanangãxũgũ, rũ ñanagũrũgũ:

“Natũrũ, Pa Corix, nũma rũ marũ nũxũ ingẽxma i 10 i dẽeru”, ñanagũrũgũ. ²⁶—Rũ guma ãẽxgacũ nanangãxũ, rũ ñanagũrũ:

“Pemaã nũxũ chixu rũ texé ya chauga ñnũxẽ rũ yexera tá tũxna chanaxã. Natũrũ texé ya tama chauga ñnũxẽ rũ tá tũxna chanayaxu i woo ngẽma íraxũ i tũxũ ngẽmaxũ. ²⁷—Rũ yema chorũ uwanũgũ ga tama naxwaxegũxũ ga norũ ãẽxgacũxũ na chiĩxũ, irũ nuã penagagũ, rũ nuã chopexegu peyadaĩ!” ñanagũrũ.

Ngechuchu rũ Yerucharéũgu naxũcu
(Mt 21.1-11; Mr 11.1-11; Cu 12.12-19)

²⁸Rũ yema ore ga cuaxruũxũ yaxuxguwena ga Ngechuchu, rũ inixũchigũ ga Yerucharéũwa na naxũxũ. ²⁹Rũ yexguma marũ nawa nangugũchaũgu ga guma ñãnegũ ga Bechagué rũ Betáníã ga Orfbuneciũrũ

Maxpúneärü ngaicamana yexmagüne, rü Ngechuchu nanamu ga taxre ga norü ngúexügü. ³⁰Rü ñanagürü nüxü: —iGua ñanexäcüwa pexí! Rü ngëxma tá nüxü peyangau i wüxi i cowaru i ngexwaca yaxü i ngëxma ngaxüxü i taguma texé natagu aunagüxü. iRü peyawëxü, rü nuã penaga! ³¹—Rü ngëxguma texé pexna çaxgu na tacüçax peyawëxüxü i ngëma cowaru, irü tümamaã nüxü pixu rü ñapegügü:

“Torü Cori nanaxwaxe”, ñapegügü tüxü!

³²Rü yéma naxí ga yema taxre ga norü ngúexügü. Rü yexma nüxü nyangau ga yema cowaru ga Ngechuchu namaã nüxü ixuxürüü. ³³Rü yexguma yawëxügüägu ga yema cowaru, rü norü yoragü rü yema ngúexügüna nacagüe, rü ñanagürügü: —¿Tüxcüü peyawëxü i ngëma cowaru?

—ñanagürügü. ³⁴Rü nümagü nanangäxügü, rü ñanagürügü: —Torü Cori nanaxwaxe —ñanagürügü. ³⁵Rü

Ngechuchuxütawa nanagagü ga yema cowaru. Rü yema norü ngúexügü rü norü gáuxüchirumaã nanatütägü. Rü ñuxüchi Ngechuchuxü natagu naxaunagüxëëgü.

³⁶Rü duüxügü rü Ngechuchupexewa norü gáuxüchirumaã nayaçhamagü ga nama.

³⁷Rü yexguma inaxügüägu na ínaxígüxü nawa ga yema nama ga Oríbuneciäri Maxpúnewa yarüdaexü, rü guxüma ga yema duüxügü ga yaxögüxü ga nawe rüxixü rü inanaxügü ga taãëcüma aita na naxüexü rü tagaäcü Tupanaxü na yacuaxüügüxü naxçax ga guxüma ga yema cuaxruügü ga taxü ga nüxü nadaugüxü ga Tupanaärü poramaã naxüxü ga Ngechuchu. ³⁸Rü ñanagürügü: —Namexëchi ya daa tóru äëxgacü ya Tupana núma namücü. iRü petaãëgü, Pa

Daxüçüäx. Rü nüxü picuaxüügü ya Tupana! —ñanagürügü. ³⁹Rü yéma duüxügütanuwa nayexmagü ga ñuxre ga Parichëügü. Rü ñanagürügü Ngechuchuxü: —Pa Ngúexëëruüx, iYangagü i ngëma cuwe rüxixü i duüxügü na yanachianegüxüçax! —ñanagürügü. ⁴⁰Natürü Ngechuchu nanangäxü rü ñanagürü nüxü: —Pemaã nüxü chixu rü ngëxguma chi iyanangeaxgügu i ñaã duüxügü, rü daa nutagü ya namaciüwawa ngëxmagücü rü chi nüxü aita naxüe —ñanagürü. ⁴¹Rü yexguma Yerucharëüärü ngaicamana nanguxgu ga Ngechuchu, rü guma ñanecüäx ga duüxügüçax naxaxu. ⁴²Rü ñanagürü: —Pa Yerucharëüçüxgü, chierü ñoma i ngunexügü nüxü pecuaxgu na texé aixcüma taãë pexna äxü. Natürü ngëma rü pexchawa inicux i ñuxma, rü taxuacüma nüxü pecuax. ⁴³—Rü tá guxchaxügü pexü naxüpetü. Rü perü uwanügü tá nanaxü i norü poxüchica i norü guxücüwawa ya perü ñane. Rü norü churagü tá pexü ínachoeguächü, rü guxücüwawa tá pexçax ne naxí. ⁴⁴—Rü tá nagu napogüe ya perü ñane, rü tá pexü nadai. Rü taxucütáma ya nuta ngextá nügüxétü nanugüxüra i perü ñaneärü poegüxütapiüwa. Rü ngëmaäcü tá pexü naxüpetü, yerü tama nüxü pecuaxgüchaü ga yexguma Tupana petanügu naxüñanegu —ñanagürü.

Ngechuchu rü tupauca ga taxünewa ínanawoxü ga duüxügü ga yéma taxegüxü
(Mt 21.12-17; Mr 11.15-19; Cu 2.13-22)

⁴⁵Rü Ngechuchu rü tupauca ga taxünewa nangu rü yexma naxücu. Rü inanaxügü na ínanawoxüäxü ga yema duüxügü ga tupauca ga taxünewa

taxegüxü. ⁴⁶Rü Ngechuchu rü ñanagürü nüxü: —Tupanaärü ore i ümatüxüwa rü ñanagürü:

“Chopata rü yumüxēpatañ nixi”. Natürü pema rü ngítaaxgüxüpatañ peyaxixē —ñanagürü. ⁴⁷Rü guxü ga ngunexügu rü tupaucha ga taxünewa nayanguxētae ga Ngechuchu. Natürü ga paigüaru äëxgacügü, rü ngüxēëruügü ga Moichéaru mugüwa nguxēëtaegüxü, rü Yerucharéiärü äëxgacügü, rü naxçax nadaugü ga ñuxäcü tá na yamäxgüäxüçax. ⁴⁸Natürü taxucüruwa tacü namaä naxügü, yerü guxüma ga duüxügü rü namaä nataäëgü, rü meä inarüxünüë ga norü ore.

Ngechuchuna nacagü na texéaru oregagu tupaucha ga taxünewa nanguxēëtaexü
(Mt 21.23-27; Mr 11.27-33)

20 ¹Wüxi ga ngunexü ga Ngechuchu rü tupaucha ga taxünewa nayexma. Rü nanangüxēë ga duüxügü, rü namaä nüxü nixu ga Tupanaärü ore. Rü yexguma íyadexayane rü yéma nangugü ga paigüaru äëxgacügü, rü ngüxēëruügü ga Moichéaru mugüwa nguxēëtaegüxü, rü Yudfugüaru äëxgacügü ga yaguäxgü. ²Rü ñanagürügü nüxü: —¿Texéaru mugagu nixi i cunaxüxü i ngéma núma cuxüxü? ¿Rü texé cuxü tamu na cunaxüxüçax i ngéma? —ñanagürügü. ³Rü yexguma ga Ngechuchu rü ñanagürü nüxü: —Choma rü tá ta pexna chaca, rü chanaxwaxe i choxü pengäxügü. ⁴—¿Rü texé tanamu ga Cuáü na duüxügüxü ínabaiüxēëxüçax? ¿Pexçax rü Tupana yüxü ga namücü rü

exna duüxügümare? —ñanagürü. ⁵Rü yexguma ga Parichéugü rü inanaxügüe ga nügümaä na yaporagatanücüxü. Rü nügümaätama ñanagürügü: —¿Ñuxü ñagügüxü tá? Erü ngëxguma chi:

“Tupana núma nanamu”, ñagügu, rü nüma rü chi ñanagürü tüxü:

“¿Rü tüxcüü ga tama nüxü peyaxögüxü?” ñanagürü chi tüxü. ⁶—Rü ngëxguma chi ñagügu:

“Yatügümare nuä nanamu”, ñagügu, rü guxü i duüxügü chi nutamaä tüxü ínamuxüchigü, rü tüxü chi nadaí. Erü nümagü i duüxügü rü nagu narüxünüë na Tupana yüxü ga Cuáüxü mucü. ⁷Rü Ngechuchuxü nangäxügü rü ñanagürügü: —Tama nüxü tachuax ga texé núma na namuxü ga Cuáü ga baiüxēëruü —ñanagürügü. ⁸Rü yexguma ga Ngechuchu rü ñanagürü nüxü: —Choma rü ta täütama pemaä nüxü chixu na texé choxü muxü na chanaxüxüçax i ngéma choxna naxçax peçaxü —ñanagürü.

Cuaxruü ga puracütanüxü ga chixexügu ixuxü
(Mt 21.33-44; Mr 12.1-11)

⁹Rü inanaxügü ga Ngechuchu ga duüxügümaä na yadexaxü. Rü ñaä ore ga cuaxruüxü namaä nixu, rü ñanagürü: —Nayexma ga wüxi ga yatü ga wüxi ga ubanecü ücü ga norü naänewa. Rü ñuxüchi ñuxre ga puracütanüxüna nanaxä na nüxna nadaugüxüçax rü yixcama rü norü yoramaä na yayauxyegüäxüçax ga yema norü o. Rü ñuxüchi ga guma yatü rü nixü ga yéma rü nuxcüma nataegu. ¹⁰—Rü yexguma nawa nanguxgu ga na yadauxü ga yema

ubagü, rü guma yatü rü yéma puracütanüxügüxütawa nanamu ga wüxi ga norü duüxü na naxçax íyaçaxüçax ga yema ubagü ga nüxna üxü. Natürü yema puracütanüxügü rü nanaçuaixgü ga guma yatüarü duüxü, rü taxuüma ga uba nüxna naxägü. Rü yemaäcü ínyamugü. ¹¹—Rü yexguma ga guma yatü rü wenaxärü to ga norü duüxü yéma ta namu. Natürü ga yema puracütanüxügü rü chixexü namaã nixugüe, rü nanaçuaixgü, rü taxuüma ga uba nüxna naxägü. Rü yemaäcü ínyamugü. ¹²—Rü wenaxärü to ga norü duüxü yéma ta namu ga guma yatü. Natürü ga yema puracütanüxügü rü nanapixëë, rü ínatataxüchigü ga yema naãnewa. ¹³—Rü düxwa ñanagürü ga guma naãneärü yora:

“¿Tacü tá chaxüxü i ñuxmax? Maneca name nixí i chaune ya nüxü changechaücü ngéma chanamu. Rü ngëxguma nüxü nadaugügu rü bexmana naga tá naxinüë”, ñanagürü. ¹⁴—Natürü ga yema puracütanüxügü rü yexguma guma yatü nanexü nadaugügu, rü nügümaã ñanagürügü:

“Ñaãärü tá nixí i ñaã naãne i yixcama. ¡Rü ngíxã tayamaxgü na törü na yíixüçax!” ñanagürügü. ¹⁵—Rü ínatataxüchigü ga yema naãnewa, rü nayamaxgü —ñanagürü ga Ngechuchu. Rü yexguma ga Ngechuchu rü duüxügüna naca, rü ñanagürü: —¿Tacü tá ngéma puracütanüxümaã naxü i ngéma naãneärü yora i ñuxmax? ¹⁶—Rü ngéma tá naxü rü tá nanada i ngéma puracütanüxügü, rü togüna tá nanaxã i norü naãne —ñanagürü ga Ngechuchu. Rü yexguma yemaxü naxinüëgu ga duüxügü rü ñanagürügü:

—Chierü tama ngémaäcü nangupetixëëaxgu ya Tupana —ñanagürügü. ¹⁷Natürü Ngechuchu rü nüxü nadawenü, rü ñanagürü nüxü: —¿Natürü nüxü ñaxüchiga nixí i ngéma Tupanaärü ore i ümatüxü i ñaxü?:

“Yima nuta ya mecü ya íärü üruügü nüxü oechirécü, rü ñuxma rü yimatama nixí ya Tupana nüxíra yaxüchicü na namaã inaxügüäxü ya ípata”, ñaxü. ¹⁸Rü ñanagürü ta ga Ngechuchu: —Texé ya yima nutamaã yarüñaxë, rü tá itapoügü. Rü yíxema túmaétügu nanguxe ya yima nuta, rü tá tüxü ñiñáixmü —ñanagürü ga Ngechuchu. ¹⁹Rü ga paigüariü äëxgacügü rü ngúexëëruügü ga Moíchéarü muguwa nguxëëtaegüxü, rü yexgumatama Ngechuchuxü niyaxgüchaü. Yerü nüxü nacuaixgü ga nachiga na yíixü ga yema ore ga çaxruü ga nüxü yaxuxü. Natürü tama nayayauxgü, yerü duüxügüxü namuüë.

Äëxgacüaxü dñërumaã naxütanüxüchiga
(Mt 22.15-22; Mr 12.13-17)

²⁰Rü yemacax ga yema paigüariü äëxgacügü rü Ngechuchuxütawa nanamugü ga ñuxre ga norü duüxügü na mexü i duüxügüriü yéma iyanaxinüëxüçax natürü naxçax na nadaugüxüçax ga ñuxäcü nachüñãneärü äëxgacüxütawa Ngechuchuxü na ínaxuaxügüxüçax. ²¹Rü yemacax Ngechuchuna nacagü rü ñanagürügü: —Pa Ngúexëëruüx, toma nüxü tacuax rü aixcüma nixí i ngéma nüxü quixuxü rü ngéma namaã cungúexëëtaexü. Rü tama duüxüärü düxétüxünegu cudawenü erü nacüma nixí i cungügüxü. Rü aixcüma

cunangüexêê i duũxũgü na Tupana naxwaxexũãcuma namaxêxũcax. ²²—Rü dücax, ngêma îâneärü dîeru i âêxgacü ya tacü ya Dumacũãx naxwaxexũ na tanaxüitanüxü, îrü namexü yîixü na nüxü tanaxüitanüxü rü exna tama? —ñanagürügü. ²³Natürü Ngechuchu nüxü nacuaxama na chixexũgu naxînüexü ga yema duũxũgü, rü yemacax ñanagürü nüxü : —¿Tüxcüü i chixexũgu choxü penguxêêchaü? ²⁴—iChoxü ngîxü pewê i wüxi i dîeru na ngîxü chadauxũcax! ¿Rü texéchicünaã rü texéga ngîgu üx? —ñanagürü. Rü nanangãxũgü rü ñanagürügü: —Dumacũãx ya âêxgacü ya tacüchicünaã nixi —ñanagürügü. ²⁵Rü yexguma ga Ngechuchu rü ñanagürü nüxü: —iÂêxgacüna ngîxü pexã i ngêma âêxgaciari i ixîcü, rü Tupanana ngîxü pexã i ngêma Tupanaärü ixîcü! —ñanagürü. ²⁶Rü yemaäcü ga Ngechuchu rü woo norü orewa rü taxucürüwama chixexũgu nananguxêêgü ga duũxũgüpexewa, yerü meãma nanangãxü. Rü guxüma ga duũxũgü rü nangeaxgümare yerü nabaixãchiãêgü namaã ga yema norü ore.

Chaduchéugü rü Ngechuchuna nacagüe rü ngoxi wena namaxê i duũxũgü
(Mt 22.23-33; Mr 12.18-27)

²⁷Rü Ngechuchuxütawa ínayadaugü ga ñuxre ga Chaduchéugü. Rü nümagü nixi ga nagu naxînüexü na tagutáma wena namaxêxü i yuexü. Rü yemacax Ngechuchuxü ñanagürügü: ²⁸—Pa Ngüxêëruüx, Moïchéarü mugüwa rü ñanagürü:

“Ngêxguma wüxi ya yatü naxmãx ngexacüyane nayuxgu, rü name nixi i naêneëtama ngîmaã

naxãmax i ngêma yutecü i naxũmax, na ngêmaäcü naxãxácüxũcax nüxü ya naêneë ya marü yucü”,

ñanagürü ga yema ore. ²⁹Rü ñanagürügü ta ga Chaduchéugü: —Nayexma ga 7 ga nügüeneë. Rü naxãmax ga guma yacü, natürü tauta naxãxácüyane nayu. ³⁰—Rü yexguma naü ga naêneë nüxi ngîmaã naxãmax ga yema ngecü. Rü guma rü ta nayu, rü naxexacü. ³¹—Rü yexguma rü naü ga naêneë nüxi ngîmaã naxãmax. Rü yemaäcü gucüma ga guma 7 ga nügüeneëgü rü ngîmaã naxãmax ga yema nge. Rü gucüma nayue tauta naxãxácüyane. ³²—Rü ngîma rü ta düxwa iyu ga yema nge. ³³Rü ngêxguma yuexü wena maxêgu, îrü ngecürüücü naxmãx tá iyixi i ngêma nge? Yerü yexguma namaxêgu rü gucüma ga guma 7 ga nügüeneë ngîmaã naxãmax —ñanagürügü. ³⁴Rü yexguma ga Ngechuchu rü nanangãxü rü ñanagürü: —Ñoma i naãnewa rü yatügü rü nixãmaxgü rü ngexũgü rü nixãtegü. ³⁵—Natürü ngêma duũxũgü i Tupanapexewa mexü na wena namaxêxü na daxüguxü i naãnewa naxîxũcax rü ngêma rü tãütáma nixãmaxgü rü exna nixãtegü. ³⁶—Erü ngêma rü tagutáma nayue. Rü daxücũãx i Tupanaärü orearü ngeruügürüü tá nixigü. Rü aixcüma Tupanaxácügü nixigü erü yuwa ínarüdagü. ³⁷—Rü yema ore ga naixácü ga iyauratanücüxünechigawa, rü Moïché tüxü nüxü nacuaxêê rü yuexü rü tá wena na namaxêxü. Erü yema orewa, rü ñanagürü ga Cori ga Tupana:

“Choma nixi i Abráüärü Tupana, rü Ichaáarü Tupana, rü Acobuarü Tupana”,

ñanagürü. ³⁸—Rü ngēmawa nüxü tacuax
rü woo ñoma i nañewa nayuegu i
duñxügü, natürü Tupanacax rü guxüguma
namaxē —ñanagürü. ³⁹Rü yexguma ga
ñuxre ga ngúxēēruügü ga Moichéari
mugüwa nguxēētaegüxü rü ñanagürügü:
—Aixcuma meāma nüxü quixu, Pa
Ngúxēēruüx —ñanagürügü. ⁴⁰Rü
yemawena rü mari namuñē ga
tacüchigacax Ngechuchuna na nacagüexü.

¿Texé nane nixí ya Cristu?

(Mt 22.41-46; Mr 12.35-37)

⁴¹Rü Ngechuchu rü ñanagürü nüxü:
—¿Tüxcüü duñxügü nüxü nixugüe rü
Cristu rü nuxcumaücü ga ãëxgacü ga
Dabítama nixí? ⁴²⁻⁴³—Yerü Dabítama ñaācü
nanaxümatü ga Wiyaegiari poperawa:

“Tupana rü chorü Cori ya Cristuxü
ñanagürü: ‘iNuā chorü
tügüncüwawa rüto, ñuxmatáta
cuxmexwa chanangëxmagüxēē
i curü uwanügü na namaā
icucuáñcax!’”

ñāācü nanaxümatü. ⁴⁴Rü ñanagürü ga
Ngechuchu: —¿Nuxücürüwa i Dabítama
yixü ya Cristu ega nümatama ga Dabí
rü norü Corimañ naxuāgu? —ñanagürü.

**Ngechuchu rü nüxü nixu na tama
nameärü maxüñgüxü ga yema
ngúxēēruügü ga Moichéari mugüwa
nguxēētaegüxü**

(Mt 23.1-36; Mr 12.38-40; Lc 11.37-54)

⁴⁵Rü guxüma ga duñxügü rü yéma
inarüxñüē ga yexguma Ngechuchu norü
ngúxügüxü ñaxgu: ⁴⁶—iPexuāēgü naxcax
i ngēma ngúxēēruügü i Moichéari
mugüwa nguxēētaegüxü! Erü nümagü rü
norü me nixí i mexü i naxchirumañ na

naxñāneñxü. Rü cayewa nanaxwaxegü na
duñxügü meñ nüxü rümoñgüxü. Rü
ngutaquexepatañgüwa rü norü me nixí i
ãëxgacügümaxwexewa na natogüxü. Rü
ōna i taxüwa rü ngēma ñaärü
yoraxütawa ügüxü i nachicacax nadaugü.
⁴⁷—Rü tüxü nawomüxēēgüācuma tüxna
nanapuxü ya tümapatagü ya yixema
yutegüxe. Rü ñuxüchi nanamaxēē i norü
yumüxegü na duñxügü nagu rüññüñxüñcax
na aixcuma mexügü yigüxü. Natürü
nümagü tá nixí i yexeraācü napoxcuxü
—ñanagürü.

**Yutecü ga ngearü diēruñxcü ga
Tupanacax diēru ngixü ixäcuchiga**

(Mr 12.41-44)

21 ¹Rü yexguma tupauca ga
taxünewa nayexmagu ga
Ngechuchu, rü yéma nüxü nadau ga ñuxācü
duñxügü ga idiēruñxü Tupanana ngixü na
naxāgüxü ga norü diēru ga tupaucaarü
diēruchiüwa. ²Rü ngixü nadau ta ga wüxi ga
ngecü ga yutecü ga ngearü diēruñxcü ga
tupaucaarü diēruchiügu taxretachinü ga
fraxüchicü ga diēru ngixü ixücuchicü. ³Rü
ñanagürü ga Ngechuchu: —Aixcuma pemañ
nüxü chixu rü ñaā ngecü i yutecü i ngearü
diēruñxcü rü guxü i togü i diēru ngixü
ixāgüñxüärü yexera ngixü ixā. ⁴—Yerü
guxüma ga togü rü ngixü inaxā ga yema
nüxü iyaxügüci. Natürü ngüma ngixü
natauxyane ngixü ixā ga guxcüma ga ngixü
yexmaxcü ga ngüri ñanatanü —ñanagürü.

**Ngechuchu nanaxunagü na tupauca ya
taxünegu tá napogüexü**

(Mt 24.1-2; Mr 13.1-2)

⁵Rü ñuxre ga norü ngúxügü rü
nidexagü nachiga ga tupauca ga taxüne

ga ñuxăcû na namexêchixû ga naxtapûx
ga nutanaxcaxgû, rû na namexêchixû ga
guxûma ga guma tupaucaarû yemaxûgû
ga duûxûgû nûxna âmarexû. Rû
yexguma ga Ngechuchu rû ñanagûrû:
6—Wûxi i ngunexû rû guxûnetama ya
daa tupauca ya nûxû pedauxûne, rû tá
nagu napogûe. Rû naxtapûxarû nutagû
rû taxucûtama nûgûétû naxûxûra, rû bai
ya wûxi —ñanagûrû.

**Cuaxruûgû i tá nûxû idauxû naxûpa na
nagûxû i naâne**

(Mt 24.3-28; Mr 13.3-23)

7Rû yexguma ga norû ngûexûgû rû
Ngechuchuna nacagû, rû ñanagûrûgû:
—Pa Ngûexêeruûx, ñnuxgu tá nixî i
nangupetûxû i ngêma nûxû quixuxû?
¿Rû tacûwa tá nûxû tacuax na
nangupetûchaûxû i ngêma?
—ñanagûrûgû. 8Rû Ngechuchu rû
ñanagûrû: —iPexuăêgû tá na taxuûma
pexû womûxêêxûcax! Erû muxûchixû tá
chaugu nûgû nicuxgû rû tá ínangugû rû
ñanagûrûgû tá:

“Choma nixî i Cristu, rû paxa tá nagux
i naâne”, ñanagûrûgû tá pexû. iNatûrû
tăûtâma nûxû peyaxôgû! 9—Rû
ngêxguma tá nûxû pexîñûêgu na nûgû
nađaixû i wûxi i nachiûăne to i
nachiûănemaă, rû exna nûxû pexîñûêgu
na wûxi i nachiûănewatama rû duûxûgû
rû norû âêxgacûmaă nûgû nađaixû, irû
tăûtâma pebaixăchiăêgû! Erû ngêmaăcû
tá nangupetû i noxrix. Natûrû tăûtâma
naâneărû gux nixî i ngêma. 10—Erû
wûxi i âêxgaciărû churaragû rû to i
âêxgaciărû churaragûmaă tá nûgû
nadai. Rû wûxi i nachiûăne rû to i
nachiûănemaă tá nûgû nadai. 11—Rû

nûmaxû i nachiûănegûwa rû poraăcû tá
naxîăxăchiane, rû poraăcû tá nangux i
taiya, rû tá nataxûchi i đaaweane. Rû
duûxûgû tá nûxû nadaugû i daxûwa i
tacû i namaă nabaixăchiexû, rû taxû i
cuaxruûgû. 12—Natûrû naxûpa i
guxûma i ngêma rû duûxûgû tá pexû
ínayauxû, rû tá pewe ningêxûtanû. Rû
ngutaquexepataûgûwa tá pexû nagagû
na ngêma pexna nacagûxûcax, rû tá
pexû napoxcue. Rû nachiûănegûarû
âêxgacûgûpexewa tá pexû nagagû,
naxcax na chorû duûxûgû pixîgûxû.
13—Rû ngêmaăcû tá pexû natauxcha na
âêxgacûgûmaă nûxû pixuxû i chauchiga.
14—Rû ngêxguma tá ngêma pexû
nagagûgu, irû tăxû i pexogaăêgûxû
naxcax na tacûmaă tá penangăxûxû na
pegûétûwa pechogûxûcax! 15—Erû
choma tá pexû charûngûxêê na nûxû
pecuăxûcax na tacûmaă penangăxûxû i
perû uwanûgû. Rû nûmagû rû tăûtâma
nûxû nacuaxgû na tacûmaă pexû
nangăxûgûxû i ngêxguma. 16—Natûrû
pema rû woo penatûgû, rû peegû, rû
peeneêgû, rû peeyaxgû, rû petanûxûgû,
rû pemûcûgû rû tá napeechitaegû na
purichíagûxûtawa pexû íyaxuaxûgûxû.
Rû purichíagû rû tá pexû nadai i ñuxre i
pemax. 17—Rû guxû i naănewa rû
duûxûgû tá pexchi naxaie, erû choxû
peyaxôgû rû chorû duûxûgû pixîgû.
18—Natûrû woo tacû pexû ûpetîgu rû
Tupanamexêwa tá pengêxmagû, rû
nûma tá pexû ínapoxû rû bai i wûxi i
peyae tá inayarûtaxu. 19—Rû ngêxguma
aixcûma peyaxôgûamagu rû tama choxû
ípetaxgu, rû tá penayauxgû i maxû i
taguma gûxû. 20—Rû ngêxguma nûxû
pedauxgu na perû uwanûgiărû

churaragü Yerucharéüxü
 íchomaëguächixü, rü ngēmawa tá nüxü
 pecuax na paxa tá nagu napogüexü ya
 yima iāne. ²¹—Rü yíxema Yudeañewa
 ngëxmagüxe rü name nixí i
 maxpúneañewa tabuxmü. Rü yíxema
 Yerucharéüwa ngëxmagüxe rü
 tanaxwaxe na paxa ítachoxüxü. Rü
 yíxema tümaañewa ngëxmagüxe rü
 tama name na iānecax tawoeguxü.
²²—Erü ngēma ngunexügügu tá ínangu i
 Tupanaärü poxcu. Rü ngēmaäcü tá
 nayanguxë i guxüma i ngēma norü ore
 i ümatüxüwa nüxü yaxuxü. ²³—Rü
 ngēma ngunexügügu rü tá poraäcü tüxü
 naguxcha ya yíxema ngexegü ya
 iitacharaügüxe rü yíxema imaixäcügüxe.
 Erü tá nangëxma i taxü i ngúxü, rü
 Tupana rü poraäcü tá nanapoxcue i
 ngēma duüxügü. ²⁴—Rü ñuxre, rü tá
 norü uwanügü taramaã nanadai. Rü
 togü, rü tá ínanayauxü na to i
 nachiüañewa nagagüäxüçax. Rü
 ñuxüchi i ngēma norü uwanügü rü tá
 nagu napogüe ya yima iāne ya
 Yerucharéü. Rü ngēmaäcü tá nangupetü
 ñuxmatáta nawa nangu na Tupana
 ínamuxüxü i ngēma.

**Ñuxäcü tá nixí i ngëxguma nataegugu ya
 Tupana Nane ya duüxüxü ixicü
 (Mt 24.29-35, 42-44; Mr 13.24-37)**

²⁵—Rü üaxcü, rü tauemacü, rü
 woramacurigü, rü tá naxüchicüügü. Rü
 guxü i nachiüañegüwa rü duüxügü rü tá
 nanaxixächiaëtanü rü tá nabaixächiaëgü
 namaã na poraäcü naxäügaächixü i taxü
 i taxtü rü norü yuapegü. ²⁶—Rü
 duüxügü rü norü muümaã tá
 niyuächitanü i ngëxguma nagu

naxüüëgu i ngēma üpetüchaüxü i ñoma
 i naañewa. Erü woo guxüma i tacü i
 daxüwa nüxü idauxü rü tá
 naxiäxächitanü rü tá nu ne nanaxímare.
²⁷—Rü ngëxguma rü guxü i duüxügü i
 ñoma i naānecüäx rü tá choxü nadaugü
 i ngëxguma wüxi i caixanexümaã
 ícharüxüxgu rü núma chaxüxgu namaã i
 taxü i chorü pora rü chorü mexü.
²⁸—Rü ngëxguma inaxügügu na
 naxüpetüxü i ngēma pemaã nüxü
 chixuxü, rü name nixí na petaäëgüxü rü
 meã pedaunagüxü, erü paxa tá íchangu
 na pexü íchanguxüxëëxüçax
 —ñanagürü. ²⁹Rü yemawena rü wüxi ga
 ore ga cuaxruüxü namaã nixu ga
 Ngechuchu, rü ñanagürü: —iDücax
 penangugü i iguera, rü exna
 ngëxürüüxümare i to i naïgü! ³⁰—Rü
 ngëxguma nüxü pedaxüxgu na ngexwaca
 naxüátüxü, rü ngēmawa nüxü pecuax
 na paxa tá taunecü na yixü. ³¹—Rü
 ngëxgumarü ta i ngëxguma nüxü
 pedaxüxgu na nangupetüxü i ngēma
 pemaã nüxü chixuxü, rü ngēmawa tá
 nüxü pecuax na yimama yixü ya
 Tupana na äëxgacü yixüçax.
³²—Aixcüma pemaã nüxü chixu rü
 guxüma i ngēma nüxü chixuxü rü tá
 ningu naxüpa na nayuexü i duüxügü i
 ñuxma maxëxü. ³³—Daxüguxü i naāne
 rü ñoma i naāne rü tá nagux. Natürü
 chorü ore rü tagutáma inayarüxo.
³⁴—iPexuäëgü na tama tacü rü
 chixexügagu düxwa nüxü perüxoexü na
 peyaxögüxü! Rü ngëmacax penaxwaxe
 na pegüna pedaügüxü na tama
 pengäxëxü rü exna ñoma i naāneärü
 ngüchaüguama na perüxüñüëxü. Erü
 ngürüächi ngëmagu íperüxüñüëyane tá

pexũ íchayaɓaixgũ. ³⁵—Rũ ñoma wũxi ya yũta ya ngũrũachi ɗacũ iyaxũnerũũ tá nixĩ naxcax i guxũma i duũxũgũ i ñoma i nañecũũax i ngẽxguma wenaxãrũ nũma chaxũxgu. ³⁶—Rũ ngẽmacax name nixĩ i pegũ ípemexẽẽgũ. iRũ guxũguma peyumũxẽgũ na ngẽmaacũ tama pexũ naxũpetũxũcax i ngẽma aũcũmaxũgũ, rũ aixcũma pimexũcax i ngẽxguma chopexewa pengugũgu! —ñanagũrũ ga Ngechuchu. ³⁷Rũ guxũ ga ngunexũgũgu rũ tupauca ga taxũnewa nayexma ga Ngechuchu, rũ duũxũgũxũ nangũexẽẽ. Rũ chũtacũ rũ guma M̃axpũne ga Orĩbunecũgu aẽganegu nayapeexũ. ³⁸Rũ guxũma ga duũxũgũ rũ paxmamaxũchi tupauca ga taxũnewa nangugũxũ na Ngechuchuxũ naxĩnũexũcax.

Ãexgacũgũ naxcax nadaugũ na ñuxacũ Ngechuchuxũ yayauxgũxũ
(Mt 26.1-5, 14-16; Mr 14.1-2, 10-11;
Cu 11.45-53)

22 ¹Rũ marũ ningaica ga Yudfugũarũ peta ga Üpetũchiga ga nagu nangõxgũãxũ ga pãũ ga ngearũ puxẽẽruũãxũ. ²Rũ ga paigũarũ aẽxgacũgũ rũ ngũexẽẽruũgũ ga Moĩchẽarũ mugũwa nguxẽẽtaegũxũ rũ naxcax nadaugũ ga ñuxacũ duũxũgũechita Ngechuchuxũ na yamãxgũxũ, yerũ duũxũgũxũ namuũẽ. ³Rũ yexguma ga Chataná rũ Yuda ga Icarĩutegu nangaxi. Rũ nũma ga Yuda rũ yema 12 ga Ngechuchuarũ ngũexũgũ ga imugũxũtanũxũchirex nixĩ. ⁴Rũ nũma ga Yuda rũ ínayadau natanũwa ga paigũarũ aẽxgacũgũ rũ tupauca ga taxũneãrũ purichĩfagũarũ aẽxgacũgũ. Rũ

namaã nũxũ nixu ga ñuxacũ na natauxchaxũ ga Ngechuchuxũ na yayauxgũxũcax. ⁵Rũ nũmagũ ga yema aẽxgacũgũ rũ nataãẽgũ. Rũ dĩeru Yudana ngĩxũ naxuaxũgũ. ⁶Rũ Yuda rũ: —Ngũ —ñanagũrũ ga yexguma. Rũ inanaxũgũ ga naxcax na nadauxũ ga ñuxacũ duũxũgũechita Ngechuchuxũ na yayauxgũxũ ga aẽxgacũgũ.

Üpetũchigaarũ õnawa nachibũ ga Cori
(Mt 26.17-29; Mr 14.12-25; Cu 13.21-30;
1 Co 11.23-26)

⁷Rũ nawa nangu ga yema petaarũ ngunexũ ga nagu nangõxgũãxũ ga pãũ ga ngearũ puxẽẽruũãxũ. Rũ yema nixĩ ga ngunexũ ga nagu carneruxacũ yamãxgũxũ naxcax ga Üpetũchigaarũ peta. ⁸Rũ Ngechuchu nanamu ga Pedru rũ Cuãũ, rũ ñanagũrũ nũxũ: —iPeyamexẽẽx i tórũ õna i Üpetũchigacax! —ñanagũrũ. ⁹Rũ nũmagũ Ngechuchuxũ nangãxũgũ, rũ ñanagũrũgũ: —ĩNgextá nixĩ i cunaxwaxexũ na tanamexẽẽxũ? —ñanagũrũgũ. ¹⁰Rũ Ngechuchu nanangãxũ, rũ ñanagũrũ: —Ngẽxguma Yerucharẽũwa pengugũgu rũ ngẽxma tá nũxũ peyangau i wũxi ya yatũ i wũxi i tũxũ i dexãmaã aãcuxcũ ngĩxũ ingexũ. iRũ nawe perũxĩ ñuxmatáta napatawa pengugũ! ¹¹—iRũ yima ípata ya nagu yaxũcune ya yima yatũ, rũ yima íarũ yoromaã nũxũ pixu rũ ñapegũgũ nũxũ: “Torũ ngũexẽẽruũ rũ nũxũ nacuáxchaũ na ngẽxũrũũxũ yĩxũ i ngẽma ucapu i norũ ngũexũgũmaã tá nawa nachibũxũ i Üpetũchigaarũ õnacax”, ñapegũgũ nũxũ! ¹²—Rũ tá pexũ nũxũ nadauxẽẽ i wũxi i ucapu i

taxũ i marũ mexẽẽxũ i norũ daxũchiũwa ngẽxmaxũ. iRũ ngẽmawa tá penamexẽẽ i ngẽma òna i Ûpetũchigacax ixĩxũ! —ñanagũrũ nũxũ. ¹³Rũ yéma naxĩ ga nũmagũ rũ nũxũ inayangaugũ ga guxũma yema Ngechuchu namaã nũxũ ixuxũrũ. Rũ yéma nanamexẽẽgũ ga òna ga Ûpetũchigacax ixĩxũ. ¹⁴Rũ yexguma nawa nanguxgu ga ngora ga na nachibũexũ, rũ mechawa narũto ga Ngechuchu namaã ga norũ ngũexũgũ. ¹⁵Rũ yexguma ga Ngechuchu rũ ñanagũrũ: —Ñuxãcũ poraãcũ choxũ nangũchaũ na pemaã chachibũxũ i ñaã Ûpetũchigaarũ ònawa naxũpa na chayuxũ. ¹⁶—Natũrũ pemaã nũxũ chixu rũ tãũtãma wenaxãrũ Ûpetũchigaarũ ònawa chachibũ, ñuxmatãta chowa yangu i ngẽma Tupana naxwaxexũ —ñanagũrũ. ¹⁷Rũ yexguma nanayaxu ga wũxi ga pochuyu ga binumaã ãacuxũ. Rũ Tupanana moxẽ naxãxĩra, rũ ñuxũchi ñanagũrũ nũxũ ga norũ ngũexũgũ: —iPeyaxaxũ ya daa binu, rũ pegũmaã pengau! ¹⁸—Erũ pemaã nũxũ chixu rũ tagutãma wena chayaxaxũ ya binu ñuxmatãta nawa nangu na pecaduarũ ùtanũcax chayuxũ na aixcũma pemaã inacuáxũcax ya Tupana —ñanagũrũ. ¹⁹Rũ nanayaxu ta ga pãũ, rũ Tupanana moxẽ naxcax naxã. Rũ ñuxũchi inanabũcu, rũ norũ ngũexũgũna nanaxã. Rũ ñanagũrũ nũxũ: —Ñaã pãũ rũ chaxune i pexcax yuxũchiga nixĩ. iRũ ñaãwena rũ ñaãcũ tá penaxũ na choxna pecuaxãchiexũcax! —ñanagũrũ. ²⁰Rũ marũ chibũwena rũ to ga pochuyu ga binumaã ãacuxũ norũ ngũexũgũna naxã, rũ ñanagũrũ: —Daa binu rũ Tupanaarũ uneta i

ngexwacaxũxũãrũ cuaxruũ nixĩ. Rũ chaugũ ya pexcax ibacũwa Tupana pexũ nũxũ nadauxẽẽ na aixcũma yĩxũ i ngẽma norũ uneta. ²¹—Natũrũ ngẽma yatũ i chauechita ãẽxgacũgũna choxũ muxchaũxũ, rũ nuã mechawa tamaã narũto i ñuxmax. ²²—Rũ choma i Tupana Nane na duũxũxũ chiĩxũ, rũ Chaunatũ ixunetaxũrũ tá chayu. Natũrũ wũxi i ngechaũxũchi tá nixĩ naxcax i ngẽma yatũ i ãẽxgacũgũna choxũ muxũ. ²³Rũ yexguma ga norũ ngũexũgũ rũ inanaxũgũe ga nũgũna na nacagũexũ, rũ ñanagũrũgũ: —¿Texé tá tixĩ ya yĩxema naẽchita ãẽxgacũgũna namuxẽ? —ñanagũrũgũ.

**Norũ ngũexũgũ rũ nũgũmaã
niporagatanũcũũ nachiga na texé tá tiĩxũ
ya natanũwa guxããrũ yexera ixĩxẽ**

²⁴Rũ yexguma ga yema ngũexũgũ rũ nũgũmaã niporagatanũcũũ nachiga na texé tá tiĩxũ ya natanũwa guxããrũ yexera ixĩxẽ. ²⁵Natũrũ ga Ngechuchu rũ ñanagũrũ nũxũ: —Ñoma i naãnewa rũ guxũ i nachiũãnegũarũ ãẽxgacũgũ, rũ poraãcũ norũ duũxũgũxũ namugũ. Rũ ñuxũchi nũgũ yaxugũgu rũ norũ duũxũgũarũ dauruũ i mexũgũ nixĩgũ. ²⁶—iNatũrũ pema rũ tãũtãma ngẽxgumarũũ pixĩgũ! Rũ ngẽxguma texé naxwaxegu na guxããrũ yexera tiĩxũ i petanũwa, rũ name nixĩ na tũgũ ítarũxĩraxũ i guxũma i tũmamũcũgũtanũwa. Rũ texé naxwaxegu na peeru tiĩxũ i petanũwa, rũ name nixĩ i noxri rũ guxããrũ ngũxẽẽruũ tixĩ. ²⁷—Rũ ñoma i naãnewa rũ corigũ rũ mechawa narũtogũ na nachibũexũcax, rũ norũ duũxũgũ nixĩ i

ngêma naxçax òna ixüxü rü nüxü
rüngüxëxü. Natürü tatanüwa rü tama
ngêmaäcü nixî, erü choma i perü cori
na chîxü rü perü ngüxëeruü chixî.
28—Rü pemagü nixî ga guxüguma
chauxütawa peyexmagüxü ga yexguma
ngüxü chingexgu. 29—Rü ngêmacax i
choma rü âëxgacügüxü pexü chixîgüxë
yema chaunatü âëxgacüxü choxü
ingucuchixëxüü. 30—Rü ngêmaäcü
âëxgacü ichixüüwa rü chomaâ tá
pechibüe rü tá pexaxegü. Rü
âëxgacüchicawa tá perütogü na norü
maxüçax nüxna pecagüxü i guxüma i
Yudfugü —ñanagürü.

**Ngechuchu nüxü nixu na Pedru tá nügü
icüxü na norü ngüxü yîxü**
(Mt 26.31-35; Mr 14.27-31; Cu 13.36-38)

31Rü Pedruxü ñanagürü ta ga Cori ga
Ngechuchu: —Pa Pedrux, Chataná rü
pexçax ínaca na chixexümaâ poraäcü
pexü naxüxüçax. 32—Natürü choma rü
Chaunatüxü cuxçax chacaxü na
taguma nüxü curüxoxüçax na cuyaxöxü.
Rü ngêmacax i cumax, Pa Pedru, rü
ngëxguma chauxçax cutaeguxgu, rü
chanaxwaxe i nüxü curüngüxë i
cumücügü na nümagü rü
yaxögüechaäxüçax —ñanagürü. 33Rü
ñanagürü ga Pedru: —Pa Corix, choma
rü marü íchamemare na wüxigu cumaâ
na chapoxcuxü rü exna wüxigu cumaâ
na chayuxü —ñanagürü. 34Natürü
Ngechuchu rü ñanagürü nüxü: —Pa
Pedrux, cumaâ nüxü chixu rü
ñomatama i chütaxügu naxüpa na ota
icaxü, rü cuma rü tomaëxpüxcüna tá
nüxü quixu na tama choxü cucuáxü
—ñanagürü.

Marü ningaica ga na guxchaxügü nüxü üpetüxü

35Rü yexguma ga Ngechuchu rü norü
ngüxügüna naca, rü ñanagürü:
—Yexguma pexü chimugügu ngearü
chocaâxgüxemaâ rü ngearü
diëruâxgüxemaâ rü ngearü
chapatuâxgüxemaâ, írü tacü pexü
taxuxü ga yexguma? —ñanagürü. Rü
nümagü nanangäxügü rü ñanagürügü:
—Taxüüma —ñanagürügü. 36Rü
yexguma norü ngüxügüxü ñanagürü ga
Ngechuchu: —Natürü ñuxma rü texé ya
petanüwa ya chocaâxë rü tanaxwaxe na
ítayangexü i tümaärü choca rü tümaärü
diërchixü rü ta. Rü ngëxguma texé
ngearü taraâxgu rü tanaxwaxe i namaâ
tataxe i tümaärü gáuxüchiru na
tümaärü poxüü rü taracax tataxexüçax.
37—Erü pemaâ nüxü chixu rü chauchiga
nixî i ngêma Tupanaärü ore i ümatüxü i
ñaxü:

“Wüxi i mäetaxüü tá
nanapoxcugü rü tá
nayamaxgü”,

ñaxü. Erü guxüma i ngêma chauchiga
ümatüxü i Tupanaärü ore i ümatüxüwa
rü aixcüma ngêmaäcü tá ningu
—ñanagürü. 38Rü yexguma ga norü
ngüxügü rü ñanagürügü: —Pa Corix,
nuâ nangëxma i taxre i tara
—ñanagürügü. Rü nüma ga Ngechuchu
rü nanangäxü rü ñanagürü: —Marü
ningu i ngêma —ñanagürü.

Ngechuchu rü Yechemaníwa nayayümüxë
(Mt 26.36-46; Mr 14.32-42)

39Rü yexguma ga Ngechuchu rü ínaxüxü
ga guma ñanewa. Rü Oríbuneciariü

M̃axp̃únewa naxĩ, yerũ woetama nacũma nixĩ ga yéma na naxũũxĩxĩ. Rũ norĩ ngúexũgũ rũ ta nawe narũxĩ. ⁴⁰Rũ yexguma yema nachicawa nanguxgu, rũ norũ ngúexũgũxĩ ñanagũrũ: —iTupanana naxçax peça na pexũ nangũxẽxũçax na tama Chatanáãrũ ügagu chixexũgu peyixũçax! —ñanagũrũ. ⁴¹Rũ yexguma ga Ngechuchu rũ yéamaxũra 50 ga metruwa norũ ngúexũgũna naxũ. Rũ yexma nacaxãpũxũ rũ nayumũxẽ. ⁴²Rũ ñanagũrũ: —Pa Chaunatiũ, ngẽxguma cuma cunaxwaxegu, irũ nũxna choxũ ínanguxuchixẽẽ i ñaã ngúxũ i tá choxũ üpetiũxũ! Natũrũ chanaxwaxe i cunaxũ i curũ ngúchaũ rũ tama i choxrũ —ñanagũrũ. ⁴³Rũ yexguma wũxi ga daxũcũãx ga Tupanaãrũ orearũ ngerũũ rũ naxçax nangox, rũ nanaporaxẽ. ⁴⁴Rũ poraãcũ nanaxĩxãchiãẽ ga Ngechuchu, rũ yemacax yexeraãcũ nayumũxẽ. Rũ yema na naxĩxãchiãẽxũmaã poraãcũ nanaxaiyaãchi. Rũ guma norũ aiyacũmaã nichuruxũne. Rũ ñoma nagũ waixũmũãnewa ichuruxũrũ nixĩ ga norũ aiyacũ. ⁴⁵Rũ yema ínayumũxẽxũwa rũ inachi ga Ngechuchu, rũ norũ ngúexũgũtaniũwa naxũ. Rũ nũxũ inayangau ga na ínapeexũ yerũ norũ ngechaũmaã dũxwa nayaxtae. ⁴⁶Rũ yexguma ga Ngechuchu rũ ñanagũrũ nũxũ: —¿Tũxcũũ ípepee? ílperũdagũ rũ Tupanana naxçax peça na pexũ nangũxẽxũçax na tama Chatanáãrũ ügagu chixexũgu peyixũçax! —ñanagũrũ.

Ngechuchuxũ niyaxxgũ

(Mt 26.47-56; Mr 14.43-50; Cu 18.2-11)

⁴⁷Rũ yexguma íyadexayane ga Ngechuchu, rũ yéma nangugũ ga muxũma

ga duũxũgũ. Rũ Yuda ga Ngechuchuarũ ngúexũchirex ixĩxũ nixĩ ga naxũpexexũ. Rũ Ngechuchuçax nixũ na nũxũ nachũxãcũma nũxũ namoxẽxũçax. ⁴⁸Rũ Ngechuchu rũ ñanagũrũ: —Pa Yudax, ¿tũxcũũ wũxi i chũxumaã cuchauechitae? —ñanagũrũ. ⁴⁹Rũ yema togũ ga Ngechuchuarũ ngúexũgũ ga naxũtawa yexmagũxũ, rũ yexguma nũxũ nadaugũgu ga yema ngupetiũxũ rũ ñanagũrũgũ nũxũ: —Pa Corix, ¿cunaxwaxexũ na taramaã tanaðaixũ? —ñanagũrũgũ. ⁵⁰Rũ wũxi ga Ngechuchuarũ ngúexũ rũ paigũarũ ãẽxgacũarũ duũxũxũ nanapixẽẽ, rũ ínanadae ga norũ tũgũnechinĩ. ⁵¹Natũrũ Ngechuchu rũ ñanagũrũ: —iNgexrũma na pegũ namaã peðaixũ! —ñanagũrũ. Rũ yexguma ga Ngechuchu rũ yema yatũ ga ídaechinũxũxũ ningõgũ, rũ nanamexẽ. ⁵²Rũ Ngechuchu namaã nidexa ga yema ãẽxgacũgũ ga norũ yauxwa yéma íxũ. Rũ yema ãẽxgacũgũtaniũwa nayexmagũ ga paigũarũ ãẽxgacũgũ, rũ tupauca ga taxũneãrũ purichĩagũarũ ãẽxgacũgũ, rũ Yudiũgũarũ ãẽxgacũgũ ga yaguãxgũ. Rũ Ngechuchu rũ ñanagũrũ nũxũ: —¿Tũxcũũ taragũ rũ naĩxmenaxãgũmaã chauxçax nuã pexĩ ñoma wũxi i ngĩtaxãxũ chĩxũrũ? ⁵³—Rũ guxũ ga ngunexũgu ga yexguma petaniũwa chayexmagu ga tupauca ga taxũnewa, rũ tama choxũ piyaxxgũ. Natũrũ marũ nawa nangu na pexũ natauxchaxũ na choxũ piyaxxgũxũ, erũ ñoma nixĩ i ngora na naporaxũ i Chataná —ñanagũrũ.

Pedru inayacux na Ngechuchuxũ nacuáxũ

(Mt 26.57-58, 69-75; Mr 14.53-54, 66-72;

Cu 18.12-18)

⁵⁴Rũ Ngechuchuxũ niyaxxgũ, rũ paigũarũ ãẽxgacũpatawa nanagagũ. Rũ

Pedru rü nawe narüxü, natürü yaxüguma nüxü nixüchigü. ⁵⁵Rü yéma paigüarü ãëxgacüpataxtüarü ngäxüwa, rü purichíagü nanaxügü ga wüxi ga üxü. Rü nüxü ínachomaëguächí. Rü Pedru rü ta yéma natanüwa narüto. ⁵⁶Rü yexguma yéma üxücutüwa natöxgu ga Pedru, rü wüxi ga ngecü ga ãëxgacüarü duüxü nüxü idau. Rü meäma nüxü idawenü, rü ngígürügü: —Ñaa yatü rü Ngechuchutanüxü nixí —ngígürügü.

⁵⁷Natürü Pedru rü tama nüxü nacuáxchaü ga yema ore, rü ñanagürü: —Pa Ngecüx, choma rü tama nüxü chacuax ya yima Ngechuchu —ñanagürü. ⁵⁸Natürü yixcamaxüra rü to ga duüxü Pedruxü nadau, rü ñanagürü nüxü: —Cuma rü ta Ngechuchutanüxü quixí —ñanagürü. Natürü Pedru nanangäxü rü ñanagürü: —Tama nixí, Pa Yatüx. Tama natanüxü chixí —ñanagürü. ⁵⁹Rü wüxi ga ngora ngupetüguwena rü to ga duüxü rü nüxí ñanagürüama: —Aixcümamaxüchi ñaa yatü rü Ngechuchutanüxü nixí, erü Gariréaanecüãx nixí —ñanagürü. ⁶⁰Rü yexguma ga Pedru rü ñanagürü: —Pa Yatüx, tama nüxü chacuax na tacüchigaxü quixuxü —ñanagürü. Rü yexgumatama Pedru fídexayane rü nica ga ota. ⁶¹Rü yexguma ga Cori ga Ngechuchu rü Pedrucax nügü ínidaü. Rü nüma ga Pedru rü nüxna nacuaxächí ga yema ore ga Cori ga Ngechuchu namaã nüxü ixuxü ga ñaxü:

“Ñomatama i chütaxügu naxüpa na ota ícaxü, rü tomaëxpüxcüna tá nüxü quixu na tama chorü duüxü quíxü”, ñaxü. ⁶²Rü yexguma ga Pedru rü ínaxüxü ga yéma. Rü poraãcüxüchi naxaxu.

Ngechuchugu nidauxcüraügü

(Mt 26.67-68; Mr 14.65)

⁶³Rü yema yatügü ga Ngechuchuna daugüxü, rü nagu nidauxcüraügü, rü nüxna nanaçuaixcagüxü. ⁶⁴Rü nayadüxétügü, rü nachiwegu nidagügü, rü ñanagürügü: —íNüxü nacuax na texé cuxü na idagüxü! —ñanagürügü. ⁶⁵Rü muxüma ga to ga ore ga chixexü namaã nixugüe.

Ãëxgacügü ga tacügüpexewa

nanagagü ga Ngechuchu

(Mt 26.59-66; Mr 14.55-64; Cu 18.19-24)

⁶⁶Rü yexguma yangunegu rü nangutaquexegü ga Yudíugüarü ãëxgacügü ga yaguãxgü, rü paigüarü ãëxgacügü, rü ngüexëëruügü ga Moíchéarü mugüwa nguxëëtaegüxü. Rü ñuxüchi norü purichíagüxü namu na napexewa Ngechuchuxü nagagüxüçax. Rü yéma Ngechuchuna nacagü, rü ñanagürügü: ⁶⁷—Toma rü nüxü tacuáxchaü rü cuma quíxü i Cristu rü exna tama. íTomaã cügü ixu! —ñanagürügü. Rü Ngechuchu nanangäxü rü ñanagürü: —Ngëxguma chi pemaã nüxü chixuxgu na choma chíxü i Cristu, rü täü chima choxü peyaxögü. ⁶⁸—Rü ngëxguma chi pexna chacaxgu na tacüçax choxna peçaxü, rü täü chima choxü pengäxüga, rü täü chima choxü pingexgü. ⁶⁹—Natürü ñuxmawena rü choma i Tupana Nane na duüxüxü chíxü rü Chaunatü ya Tupana ya poracüxütawa tá changëxma —ñanagürü. ⁷⁰Rü yexguma guxüma ga yema ãëxgacügü nüxna nacagü, rü ñanagürügü: —¿Exna cuma quíxü i

Tupana Nane? —ñanagürügü. Rü Ngechuchu nanangãxũ, rü ñanagürü: —Ngũ. Tupana Nane chixĩ ngëxgumarũ i pematama nüxũ pixuxũrũ —ñanagürü. ⁷¹Rü yexguma nügümaã ñanagürügü ga yema ãëxgacügü: —Ñuxma rü marü taxucaxma naxcax tadau i to i duũxũgü i nüxũ ixuxũ i ñaã yatüchiga. Erü yixematama marü naãxwatama nüxũ taxĩnüe i norü ore na ñuxũ ñaxũ —ñanagürügü.

Piratupeɣewa nayexma ga Ngechuchu

(Mt 27.1-2, 11-14; Mr 15.1-5; Cu 18.28-38)

23 ¹Rü guxũma ga yema ãëxgacügü rü inachigü, rü ãëxgacü ga Dumacũãx ga Piratuxũtawaw Ngechuchuxũ nagagü. ²Rü yéma Piratupeɣewa inanaxügü ga Ngechuchuxũ na yaxugüexũ. Rü ñanagürügü: —Ñaã yatü rü nüxũ itayangaugü na cumaã nanuëxëãxũ i duũxũgü. Rü tomaã nüxũ nixu na tama namexũ na ãëxgacü ya Dumawa ngëxmacüaxũ na tanaxütanüxũ. Rü nügü nixu na nüma na yĩxũ i torü ãëxgacü i Cristu —ñanagürügü. ³Rü yexguma ga Piratu rü Ngechuchuna naca rü ñanagürü: —¿Cuma quiũxũ i Yudifugüarü ãëxgacü? —ñanagürü. Rü Ngechuchu nanangãxũ rü ñanagürü: —Ngëmáãcü, ngëma nüxũ quixuxũ chixĩ i chomax —ñanagürü. ⁴Rü yexguma ga Piratu rü ñanagürü nüxũ ga paigüarü ãëxgacügü rü togü ga duũxũgü: —Chauxcax rü taxuũma i chixexũ naxü i ñaã yatü —ñanagürü. ⁵Natürü nümagü rü yexeraãcü Ngechuchuxũ nixugüeama, rü

ñanagürügü: —Nüma rü guxũ i Yudéaanewa nanangüexëe i duũxũgü na cuxchi naxaiaxũcax. Rü Gariréaanewa inanaxügü ga yemaãcü na duũxũgüxũ nangüexëexũ, rü ngëmaãcü nanaxü ñuxmata núma Yudéaanewa nangu —ñanagürügü.

Erodepeɣewa nayexma ga Ngechuchu

⁶Rü yexguma yemaxũ naxĩnügu ga Piratu, rü duũxũgüna naca rü ngoxi Gariréaanecũãx yixĩ ga Ngechuchu. ⁷Rü yexguma Piratu nüxũ ĩnügu ga aixcuma Gariréaanecũãx na yĩxũ ga Ngechuchu rü Gariréaaneärü ãëxgacü ga Erodexũtawaw nanamu, yerü Yerucharéüwa nayexma ga Erode ga yexguma. ⁸Rü yexguma Ngechuchuxũ nadauxgu ga Erode rü nataãëxũchi. Yerü nuxcümama poraãcü nüxũ nadauxchaũ, yerü ũpaacü nüxũ naxĩnü ga nachiga. Rü ínananguxëe na Ngechuchuxũ nadauxchaũxũ na napexewa naxüãxũ ga wüxi ga mexũ ga taxũ ga Tupanaärü poramaã naxüxũ. ⁹Rü muëxpüxcüna Ngechuchuna naca ga Erode. Natürü Ngechuchu rü tama nanangãxũ. ¹⁰Rü yéma nayexmagü ta ga paigüarü ãëxgacügü rü ngüexëeüũgü ga Moïchéarü mugüwa ngüxëeëtegüxũ. Rü nümagü rü poraãcü Ngechuchuxũ ínaxuaxũgü. ¹¹Rü yexguma ga Erode rü norü churaragü rü poraãcü chixri Ngechuchumaã nachopetü. Rü nagu nidauxcüräũgü. Rü ñuxũchi wüxi ga ãëxgacüchirugu nayacuxëëgü na yemaãcü nüxũ nacugüexũcax. Rü yemawena Piratuxũta wenaxärü Ngechuchuxũ namu ga Erode. ¹²Rü woo ũpaacü ga Piratu rü Erodemaã nügüchi

na naxaiaexũ, natürü yema ngunexũgu
nixĩ ga nügümaã nangüxmüëxũ.

**Piratu rü Ngechuchumaã
nanaxuegu na nayuxũcax**

(Mt 27.15-26; Mr 15.6-15; Cu 18.39-19.16)

¹³Rü yexguma ga Piratu rü
nanangutaquexexëë ga paigüarü
ãëxgaciügü, rü togü ga Yudfugüarü
ãëxgaciügü, rü guxũma ga duũxũgü ga
yéma yexmagüxũ. ¹⁴Rü Piratu ñanagürü
nüxũ: —Pema nuã chauxcax penaga i
ñaã yatü, rü nüxũ pixu na chomaã
nanuëxëëãxũ i duũxũgü. Natürü
pepëxewa nüxna chaca i ngëmachiga rü
ñuxma rü marü nüxũ pedau na taxuũma
nawa ichayangauxũ i ngëma chixexũ i
naxcax ípenaxuaxũxũ. ¹⁵—Rü Erode rü
ta taxuũma nawa inayangau i ngëma
chixexũ, rü ngëmacax wenaxârü taxcax
nanamuëgu. Rü dücax, taxuũma i
chixexũ naxü na ngëmagagu nayuxũcax.
¹⁶—Rü ngëmacax chorü churaragüxũ tá
chamu na naçuaixgüãxũcax, rü ñuxüchi
tá chayangex —ñanagürü. ¹⁷Rü nüma
ga Piratu rü guxũguma ga yexguma
yema petawa nanguuũxgu rü
duũxũgüxũ nataãëxëëchaũ namaã ga na
yangéãxũ ga wüxi ga yatü ga poxcuxũ.
¹⁸Natürü guxũma ga yema duũxũgü rü
wüxigu inanaxügüe ga aita na naxüexũ.
Rü ñanagürügü: —iNapoxcu i ngëma
Ngechuchu! iRü Barabáxũ waxi
ínanguxuchixëë! —ñanagürügü. ¹⁹Rü
yema Barabá rü napoxcu yerü ñpaacü
Yerucharéüwa ãëxgaciümaã nananuëxëë
ga duũxũgü, rü ñuxüchi namáëta.
²⁰Natürü ga Piratu rü wenaxârü
duũxũgümaã nidexa, yerü nüma rü
Ngechuchuxũ ningéxchaũ. ²¹Natürü ga

duũxũgü rü yexeraãcü aita naxüie rü
ñanagürügü: —iCuruchawa yapota!
iCuruchawa yapota! —ñanagürügü.
²²Rü Piratu norü tomaëxpüxcüna
duũxũgümaã nidexa, rü ñanagürü:
—Dücax, ñtacü rü chixexũ exna naxü?
Choma rü taxuũma i chixexũxũ nawa
ichayangau na ngëmacax chanayuxëëxũ.
Rü chorü churaragüxũ tá chamu na
naçuaixgüãxũcax, rü ñuxüchi tá
chayangex —ñanagürü. ²³Natürü
nümagü ga duũxũgü rü yexeraãcü aita
naxüeama, rü naxcax ínacagü na
curuchawa yapotaãxũcax. Rü yema na
nayexeragüamaxũ ga yema duũxũgü rü
dúxwa ga Piratu rü duũxũgüga naxĩnü.
²⁴Rü nüma ga Piratu rü norü
churaragüxũ namu na naxügüãxũcax ga
yema duũxũgü naxwaxegüxũ. ²⁵Rü
Barabáxũ ningex, yerü yema nixĩ ga
duũxũgü naxcax ícagüxũ. Rü yema
Barabá nixĩ ga poxcuxũ naxcax na
duũxũgüxũ ãëxgaciümaã nanuëxëëxũ rü
namáëtaxũ. Rü yexguma ga Piratu rü
duũxũgüna Ngechuchuxũ namu na
namaã naxügüãxũcax ga yema nümagü
nanaxwaxegüxũ.

Ngechuchuxũ curuchawa nipotagü

(Mt 27.32-44; Mr 15.21-32; Cu 19.17-27)

²⁶Rü yema duũxũgü rü Ngechuchuxũ
nigagü na curuchawa
yanapotagüãxũcax. Rü yexguma
Ngechuchuxũ yagagüyane, rü yexma
namagu nüxũ nangaugü ga wüxi ga
yatü ga Chirenecüãx ga nañewa ne
ücü. Rü Chimáü nixĩ ga naéga. Rü
Chimáüxũ niyauxgü ga duũxũgü, rü
naätügu ngĩxũ naxüinagügü ga curucha
na Ngechuchuwe ngĩxũ nangexũcax.

²⁷Rü muxũma ga duũxũgũ rü nawe narũxĩ. Rü yema duũxũgũtaniwa nayexmagũ ga muxũma ga ngexũgũ ga auxexũ rü aita üexũ, yerü Ngechuchucax nangechaũgũ. ²⁸Natürü ga Ngechuchu rü yema ngexũgũxũ nadawenü, rü ñanagürü nüxũ: —Pa Ngecũgũx, Pa Yerucharéũcũãx itãxũ i chauxcax pexauxexũ, natürü pegũcaxtama pexauxe rü pexacũgũcax! ²⁹—Erü nawa tá nangu i ngunexũgũ i nagu ñagũxũ tá i duũxũgũ:

“Tataãëgũ ya yĩxema ngeãxta ya taxuacũma ãxãcũgũxe, rü taguma tacharaũgũxe, rü taguma maĩxãcũgũxe, erü taxucatãma tũmaxãcũgũcax taxauxe”, ñagũxũ. ³⁰—Rü ngëxguma i duũxũgũ rü tá m̃xpũnegũxũ nacaãxũgũ rü ñanagürügũ tá:

“iToétũgũ rübuemũ!” ñanagürügũ tá. Rü tá ngũchitaerugũxũxũ nacaãxũgũ, rü ñanagürügũ tá:

“iToxũ idũxétũgũ!” ñanagürügũ tá. ³¹—¿Erü ñuxãcü tá namaã nachopetü i ngẽma duũxũgũ i aixcũma chixexũ ügũxũ, ega ñaã chixexũ chomaã naxũgũgu na woo taxuũma i chixexũ chaxũchirẽxũ? —ñanagürü ga Ngechuchu. ³²Rü yẽma nanagagũ ta ga taxre ga máëtagũxũ na Ngechuchurũ curuchawa yanapotagũãxũcax. ³³Rü yexguma nawa nangugũgu ga yema nachica ga Duũxẽeruchinaãgũ aëgaxũ, rü yẽma curuchawa Ngechuchuxũ nipotagũ. Rü yema taxre ga máëtagũxũ rü ta Ngechuchurũ curuchawa nipotagũ, wũxi ga norü tügũnecũwawa rü to ga norü toxwecũwawa. ³⁴Rü yexguma Ngechuchuxũ curuchawa íypotagũiyane, rü ñanagürü ga Ngechuchu: —Pa

Chaunatũx, inixũ nangechaũ i ñaã duũxũgũ, erü tama nüxũ nacuaxgũ na tacü rü chixexũ naxũexũ! —ñanagürü. Rü yema churaragũ rü nanade ga Ngechuchuchiru. Rü ñuxũchi wũxi ga ñiũrũ ngĩxũ nañanagũgũ na yemawa nüxũ nacuaxgũxũcax na texearü tá yĩxũ ga yema Ngechuchuchiru. ³⁵Rü duũxũgũ rü yẽma inarũdaunü. Natürü yema Yudfũgũari ãëxgacũgũ rü Ngechuchuxũ nacugũe, rü ñanagürügũ: —Nũma rü togũxũ namaxẽxẽ. iËcü, ñuxma rü nügũtama namaxẽẽ ega aixcũma Cristu ya Tupana nüxũ unetacü yixĩgu! —ñanagürügũ. ³⁶Rü yema churaragũ rü ta Ngechuchuxũ nacugũe. Rü naxũtawa naxĩ, rü nüxna nanaxã ga binu ga üxchiüci. ³⁷Rü ñanagürügũ nüxũ: —Ega Yudfũgũari ãëxgacũ ya tacü quixĩgu, irü cugũtama rüngũxẽẽ i ñuxmax, na ícunguxuchixũcax! —ñanagürügũ. ³⁸Rü norü curuchatapexewa nipota ga wũxi ga mürapewaxacü ga aëgatachinũxũ ga Griégugũgawa rü Dumacũãxgũgawa rü Yudfũgũgawa ímatũxũ ga ñaxũ: —Daa nixĩ ya Yudfũgũari ãëxgacũ ya Tacũxũchi —ñaxũ. ³⁹Rü wũxi ga yema máëtaxũ ga naxrũ curuchawa ipotaxũ rü Ngechuchumaã naguxchiga, rü ñanagürü: —Ega aixcũma Cristu quixĩgu, irü cugũtama rüngũxẽẽ na ícunguxuchixũcax, rü toxũ rü ta rüngũxẽẽ na ítanguxũxũcax! —ñanagürü. ⁴⁰Natürü ga yema to ga máëtaxũ rü namüciũx ínangaxũchiamã, rü ñanagürü nüxũ: —Cuma rü naxrũ na curuchawa quipotachirẽxũ, ¿rü ngëxguma rü ta tama Tupanaxũ cumuũxũ? ⁴¹—Yixema rü name nixĩ na ipoxcuexũ erü tagagutama nixĩ i ngũxũ ingegũxũ erü ngẽma nixĩ i tórü natanü naxcax ga yema

chixexũ ga ixügũxũ. Natĩrũ daa yatũ rĩ taxuũma i chixexũ naxũ —ñanagũrũ. ⁴²Rũ yexguma ga yema máẽtaxũ rĩ ñanagũrũ: —Pa Ngechuchux, ichoxna nacuaxachi i ngẽxguma wenaxãrũ núma cuxũxgu rĩ ãẽxgacũxũ ícunguxgu! —ñanagũrũ. ⁴³Rũ Ngechuchu nanangãxũ rĩ ñanagũrũ: —Aixcũma cumaã nüxũ chixu rĩ ñomatátama i ngunexũgu chomaã cungẽxma i mexẽchixũ i naãnewa —ñanagũrũ.

Nayu ga Ngechuchu

(Mt 27.45-56; Mr 15.33-41; Cu 19.28-30)

⁴⁴Rũ yexguma tocuchiwa nanguxgu rĩ guxũwama naxẽãne ñuxmata tomaẽxpũxarũ ngorawa nangu ga yáuanecũ. ⁴⁵Rũ ga uaxcũ rĩ nixo. Rũ tupauca ga taxũneãrũ tüyemachiũxũ rĩ ngãxũgu narũgaute. ⁴⁶Rũ yexguma ga Ngechuchu rĩ poraãcũ aita naxũ rĩ ñanagũrũ: —Pa Chaunatũx, cuxmexwa chanangex i chauãẽ —ñanagũrũ. Rũ yema ñaxguwena rĩ nayu. ⁴⁷Rũ yexguma yema churaragũarũ ãẽxgacũ ga Dumacũãx nüxũ daxũgu ga yema ngupetũxũ, rĩ Tupanaxũ nicuaxũũ, rĩ ñanagũrũ: —Aixcũma ñaã yatũ rĩ taxuũma i chixexũ naxũ —ñanagũrũ. ⁴⁸Rũ guxũma ga yema togũ ga duũxũgũ ga yema yexmagũxũ rĩ nüxũ daugũxũ ga yema ngupetũxũ, rĩ poraãcũ nangechaũgũãcũma napatacax nawoegu. ⁴⁹Natĩrũ guxũma ga yema duũxũgũ ga aixcũma Ngechuchuxũ cuaxgũxũ rĩ yaxũwa- tama nüxũ narũdaunũ ga yema ngupetũxũ. Rũ yema duũxũgũtanũwa ta iyexmagũ ga yema ngecũgũ ga Ngechuchuwe rüxcũ ga yexguma Gariréaanewa ne naxũxgu.

Ngechuchu rĩ naxmaũgu nayanaxũcuchigũ

(Mt 27.57-61; Mr 15.42-47; Cu 19.38-42)

⁵⁰Rũ nayexma ga wũxi ga yatũ ga Yudeáanewa yexmane ga iãne ga Arimateacũãx, rĩ Yuche nixĩ ga naéga. Rũ nüma rĩ Yudĩguĩarũ ãẽxgacũgũtanũwa naxũ, natĩrũ namecũma rĩ meã namaxũ. ⁵¹Rũ nüma rĩ poraãcũ ínananguxẽẽ na ínanguxũ ga Tupana na yema ãẽxgacũ yĩxũcax. Rũ yemacax tama norũ me nixĩ ga yema Ngechuchumaã naxũgũxũ ga yema togũ ga namũcũgũ ga ãẽxgacũgũ. ⁵²Rũ nüma ga Yuche rĩ Piratuxũtawa naxũ, rĩ Ngechuchuxũnecax ínayaca. ⁵³Rũ curuchawa nayayaxu ga Ngechuchuxũne, rĩ wũxi ga dũxruũmaã nananuque. Rũ wũxi ga naxmaũ ga nutaarũ m̃axpũxũwa yacaxmaũgũxũgu nayanaxũcuchi. Rũ yema naxmaũ rĩ nayexwacaxũ, rĩ taguma texéxũ nagu yaxũcuchigũxũ nixĩ. ⁵⁴Rũ yema nixĩ ga ngunexũ ga nagu Yudĩgũ nügũ imexẽẽgũxũ naxcax ga ngũxchigaarũ ngunexũ. Rũ marĩ ningóonechaũ ga yema ngũxchigaarũ ngunexũ. ⁵⁵Rũ yema ngecũgũ ga Ngechuchumaã Gariréaanewa ne ícũ, rĩ Ngechuchuxũ íyaxũcuchigũxũwa íiyadaugũ. Rũ nüxũ idaugũ ga ñuxãcũ na íyaxũcuchigũãxũ ga naxũne. ⁵⁶Rũ yexguma ngĩpatawa nangugũgu, rĩ inamexẽẽgũ ga pumara rĩ chixũ. Rũ irũngũgũ ga ngũxchigaarũ ngunexũgu, yerĩ yema nixĩ ga Tupanaarũ mu.

Wenaxãrũ namaxũ ga Ngechuchu

(Mt 28.1-10; Mr 16.1-8; Cu 20.1-10)

24 ¹Rũ paxmamamaxũchi ga yũxũarũ ngunexũgu, rĩ yema ngecũgũ rĩ wenaxãrũ naxmaũwa íiyadaugũ. Rũ

yéma inangegü ga yema pumara ga yamexëëgüxü. Rü naigü ga ngecügü rü ta ngixü iyaxümücügü. ²Rü yexguma yéma nangugügu, rü nüxü iyangaugü ga marü na inaxügachixü ga guma nuta ga naxmaüärü ngüxtaüxü. ³Rü yexma nagu ichocu, natürü taxuüma idaugü ga naxüne ga Cori ga Ngechuchu. ⁴Rü yema ngecügü rü poraäcü iḃaixächiäëgü, rü tama nüxü icuaxgüéga ga tacü na naxügüxü. Rü ngürüächi nüxü idaugü ga taxre ga yatügü ga ngixütagu chigüxü ga poraäcü iyaurachirutanücüxü. ⁵Rü yema ngecügü rü iyarümaxächierugü, yerü poraäcü imuüë. Rü yemacax ga yema yatügü rü ñanagürügü ngixü: —¿Tüxcüü nuxä yuetamaügu naxcax peyadau ya yima maxücü? ⁶—Nataxuma i nuã ya Ngechuchu, erü marü wena namaxü. iRü nüxna pecuaxächie ga yema ore ga pemaã nüxü yaxuxü ga yexguma Gariréaanewa nayexmagu! ⁷—Yerü pemaã nüxü nixu ga ñuxäcü pecaduaxgüxü tá na yayauxgüxü, rü curuchawa na yapotagüaxü, rü ñuxäcü tomaëxpüx i ngunexügu tá wena na namaxüxü —ñanagürügü ga yema yatügü. ⁸Rü yexguma ga yema ngecügü rü nüxna icuaxächie ga yema Ngechuchuarü ore. ⁹Rü nüxna iwoegu ga yema naxmaü. Rü yema 11 ga Ngechuchuarü ngüexügümaã nüxü iyarüxugüe ga guxüma ga yema nüxü nadaugüxü. Rü guxüma ga togü ga yaxögüxü ga yéma yexmagüxümaã rü ta nüxü iyarüxugüe. ¹⁰Rü María ga Magadácüax, rü Cuána, rü María ga Chaütiágu naë, rü naigü ga ngecügü iyixü ga wüxigu yéma

Ngechuchuarü ngüexügüxütawa nangegücü ga yema ore. ¹¹Natürü yema ngüexügücax rü ñnucamare nixü ga yema ore, rü tama ngixü nayaxögüchaü. ¹²Natürü ga Pedru rü inañaächi, rü inayadau ga naxmaüwa. Rü yexguma nagu yadaucuchigu ga naxmaü, rü nüxü nadau ga düxruügü ga wüxicüwagu na nanuxü. Rü poraäcü naḃaixächiäë namaã ga yema ngupetüxü, rü ḃaixächiäëcüma napatacax nataegu.

Emaüärü namawa nangox ga Ngechuchu
(Mr 16.12-13)

¹³Rü yema ngunexügutama rü taxre ga yema Ngechuchuarü ngüexügü rü wüxi ga ñäne ga Emaüwa naxü. Rü norü yaxü ga guma ñäne rü 11 ga kilómetru nixü nüxna ga Yerucharéü. ¹⁴Rü yexguma namagu naxüyane, rü nachigagu nidexatanü ga guxüma ga yema ngupetüxü. ¹⁵Rü yexguma yemachigagu iyadexatanüyane, rü numatama ga Ngechuchu rü ngürüächi naxcax yéma nixü, rü natanügu nixüchigü. ¹⁶Natürü yema ngüexügü rü woo Ngechuchuxü nadaugü, rü tama nüxü nacuaxgüéga na Ngechuchu yiixü, yerü Tupana rü nanatoöëgü na tama Ngechuchuxü nacuaxgüxücax. ¹⁷Rü yexguma ga Ngechuchu, rü yema taxre ga ngüexügüna naca, rü ñanagürü: —¿Tacühiga nixü i pidexatanüxü na nuxä namagu na pexixü? ¿Rü tacücax nixü i pengechaüëxü? —ñanagürü. ¹⁸Rü wüxi ga yema ngüexü ga Creopágu äëgaxü nanangäxü, rü ñanagürü: —Guxüma i duüxügü nixü i nüxü cuáxü ga yema yexwaca ngupetüxü ga Yerucharéüwa. Rü cuma na yexma

cunaxũãnechiréxũ rü maneca
 cuxicatama nixĩ i tama nüxũ cucuáxũ ga
 yema ngupetüxũ —ñanagürü. ¹⁹Rü
 yexguma ga nüma ga Ngechuchu rü
 ñanagürü: —¿Tacü nangupetü ga
 Yerucharéüwa? —ñanagürü. Rü
 nanangãxũgü ga yema ngúexũgü, rü
 ñanagürügü: —Poraãcü chixexũ nüxũ
 naxüpetü ga Ngechuchu ga
 Nacharétucũãx. Nüma ga Ngechuchu rü
 Tupanaärü orearü uruũ ga mecü nixĩ.
 Rü Tupanapexewa rü duũxũgüpexewa
 namecüma rü nanaxü ga taxũ ga
 cuaxruũgü ga Tupanaärü poramaã
 naxũxũ, rü meã duũxũgüxũ nangúexẽ.
²⁰—Natürü ga paigüarü ãëxgacügü rü
 tórü ãëxgacügü rü nayayauxgü. Rü
 Dumacũãx ga ãëxgacügüna nanamugü
 na curuchawa yapotagüãcüma
 nayuxẽëgüãxũcax. Rü yemaãcü
 nayamaxgü. ²¹—Toma nüxũ tacuaxgu
 rü nüma tá nixĩ i tomaã naporaxũ na
 ínguxuchixũcax i tachiũãne nüxna i
 Dumacũãxärü ãëxgacü. Rü ñuxma rü
 marü tomaëxpüx i ngunexũ nawena nixĩ
 ga na yamaxgüãxũ. ²²⁻²³—Natürü tama
 ngëxícatama nixĩ, yerü ñuxre ga
 ngexũgü ga totanixũ rü toxũ
 ínayabaixgügü. Yerü yema ngexũgü rü
 paxmamaxũchi ínayadaugü ga
 naxmaüwa, rü tama nüxũ inayangaugü
 ga naxũne ga guma Ngechuchu. Rü
 yemaçax ga yema ngexũgü rü toxçax
 nawoegu, rü tomaã nüxũ nayarüxugüe
 ga nüxũ na nadaugüxũ ga Tupanaärü
 orearü ngerüügü ga daxüçũãx. Rü yema
 daxüçũãxgü rü namaã nüxũ nixugügü
 ga Ngechuchu rü na namaxũxũ
 —ñanagürügü. ²⁴Rü yexguma yema
 ngexũgüarü orexũ taxĩnüëgu, rü ñuxre

ga tomüçügü rü naxmaüwa ínayadaugü.
 Rü yema ngexũgü nüxũ ixugüxürüũ
 nüxũ inayangaugü ga naxmaü. Natürü
 tama Ngechuchuxũ nadaugü
 —ñanagürügü. ²⁵Rü yexguma ga
 Ngechuchu rü ñanagürü nüxũ:
 —¿Tüxcüũ tama peãëta ipexü i pemax?
 ¿Rü ñuxgura tá ta ipeyaxögüxũ i
 nuxcümaügüxũ ga Tupanaärü orearü
 uruũgüarü ore? ²⁶¿Rü tama exna nüxũ
 pecuax ga yema ngúxũ tá na yangexũ ga
 Cristu naxüpa na daxügüxũ i naãnewa
 naxũxũ, na ngéma ãëxgacü yĩxũcax?
 —ñanagürü. ²⁷Rü yexguma inanaxügü
 ga namaã na nangoxẽëãxũ ga guxüma
 ga Tupanaärü ore ga nachiga ümatüxũ.
 Rü yema Tupanaärü ore ga Moiché
 ümatüxümaã inanaxügü. Rü ñuxüchi
 namaã nüxũ nixu ga guxüma ga yema
 Tupanaärü ore ga nuxcümaügüxũ ga
 Tupanaärü orearü uruũgü ümatügüxũ.
²⁸Rü yexguma yema ñãne ga Emaüwa
 nangugügu, rü Ngechuchu rü nümaxũ
 toxnamana nügü naxüxẽënet. ²⁹Natürü
 ga yema ngúexũgü rü nüxũ nacaçaxügü
 na yexma naxãxũcax, rü ñanagürügü:
 —iNuxma toxütagu nape, erü marü
 nayáuane, rü paxa tá nachüta!
 —ñanagürügü. Rü yexguma ga
 Ngechuchu rü nawe yexma narüxãũx.
³⁰Rü yexguma chibüçax wüxiwa
 mechawa natogügu, rü Ngechuchu
 nanayaxu ga pãü. Rü Tupanana moxẽ
 naxçax naxã. Rü ñuxüchi inanabücu, rü
 wüxichigüna nanaxã. ³¹Rü
 yexgumatama naãëxũ nicuaxãchitanü.
 Rü nüxũ nacuaxgü na guma yĩxũ ga
 Ngechuchu. Natürü yexgumatama
 ngürüãchi inayarütaxu ga nümax. ³²Rü
 yema taxre ga ngúexũgü rü nügümaã

ñanagürügü: —¿Tama exna ga itaãëgüxü ga tórü maxñewu ga yexguma namawa tamaã yadeaxgu rü tamaã nangoxëëagu ga Tupanaärü ore i ümatüxü? —ñanagürügü. ³³Rü yexgumatama ga yema taxre ga ngúexügü rü inaxíachi ga Yerucharéúçax na nawoeguxü. Rü yexma nüxü nayangau ga na íngautaquëxegüxü ga yema 11 ga Ngechuchuarü ngúexügü rü togü ga natanüxügü. ³⁴Rü yema duñxügü ga íngautaquëxegüxü rü ñanagürügü nüxü: —Aixcúma nixí i marü wena namaxüxü ya Cori ya Ngechuchu. Rü Chimáu ga Pedru rü marü nüxü nadau —ñanagürügü. ³⁵Rü yexguma ga yema taxre ga ngúexügü rü ta nüxü nixugügü ga yema nüxü ngupetüxü ga namawa, rü ñuxácü nüxü na yacuaxächitanüxü ga guma na yíxü ga Ngechuchu ga yexguma pãu inabücuxgu.

Ngechuchu rü norü ngúexügüçax nangox
(Mt 28.16-20; Mr 16.14-18; Cu 20.19-23)

³⁶Rü yexguma yemaäcü íyadexagüyane, rü ngürüächí norü ngäxütanügu nachi ga Ngechuchu. Rü nüxü narümoxë, rü ñanagürü: —Nuxmaë Pa Chorü Duñxügüx —ñanagürü. ³⁷Natürü nümagü rü nabaixächíãëgü, rü poraäcü namuñë, yerü nagu naxínüëgu rü wüxi ga naxchíxixümare nadaugü. ³⁸Natürü ga Ngechuchu rü ñanagürü nüxü: —¿Tüxcüü pebaixächíãëgü rü tama peyaxögü na choma chíxü? ³⁹—iDücax, nüxü pedaux ya choxmëxgü rü chaucutügü! Rü chomatama chixí. iRü choxü pingögü rü meã choxü

perüdaunü! Erü wüxi i naxchíxi rü tama choxü pedauxürüü naxãmachi rü naxächinaçã —ñanagürü. ⁴⁰Rü yema ñaxguwena, rü nüxü nanawëx ga naxmëx rü nacutü. ⁴¹Natürü ga yema duñxügü rü yexguma rü ta tama nüxü nayaxögü, yerü nabaixächíãëgü rü nataãëgü. Rü yemaçax ga Ngechuchu rü nüxna naca rü ñanagürü nüxü: —¿Pexü nangëxmaxü i ñna i nuã? —ñanagürü. ⁴²Rü yexguma nüxna nanaxägü ga wüxi ga choxni ga iguxüchipeçe rü wüxiweü ga berure. ⁴³Rü nüma ga Ngechuchu rü nanayaxu. Rü yema duñxügüpeçewa nanangöx. ⁴⁴Rü ñuxüchi ñanagürü nüxü: —Rü yema choxü ngupetüxü rü yema nixí ga pemaã nüxü chixuxü ga yexguma tauta chayuxgu rü petanüwa chayexmagu. Yerü yexguma rü pemaã nüxü chixu rü ñacharügü:

“Rü tá ningu i guxüma i Tupanaärü ore i chauchiga ümatüxü i Wiyaegüarü poperawa, rü Moiché ümatüxü i mugüwa, rü ore i nuxcúmañgüxü ga Tupanaärü orearü uruñgü ümatüxüwa”, ñacharügüchirex pexü. ⁴⁵Rü yemaäcü namaã nanangoxëë ga Tupanaärü ore ga ümatüxü. ⁴⁶Rü ñanagürü nüxü: —Tupanaärü ore i ümatüxüwa rü nüxü nixu rü choma i Cristu rü tá chayü, rü tomaëxpüx i ngunexügu rü tá wena chamaxü. ⁴⁷—Rü yematama ore i ümatüxüwa nüxü nixu rü tá chauégagu tá nixí i nüxü yaxugüxü i ore i mexü. Rü Yerucharéüwa tá inaxügü i ngëma ñuxmatáta guxü i nañewa nangu na ngëmaäcü duñxügü nüxü rüxoëxüçax i nacüma i chixexü na Tupana nüxü nüxü ngechañxüçax i norü pecadugü. ⁴⁸—Rü ñuxma rü pematama nixí i chorü orearü uruñgü, rü tá duñxügümaã nüxü pixu ga

yema chauxũtawá nũxũ pedaugũxũ rũ nũxũ pexĩnũẽxũ. ⁴⁹—Rũ dũcax, choma rũ pexcax tá núma chanamu i Naãẽ i Üünexũ ga pexcax nũxũ naxunetaxũ ya Chaunatũ. Natĩrũ chanaxwaxe i númatátama daa ããne ya Yerucharẽũwa pengẽxmagũ, ñuxmatátá penayauxgũ i ngẽma Tupanaãẽ i Üünexũ i daxũwa ne ũxũ i tá pexũ poraexẽẽxũ —ñanagĩrũ.

**Ngechuchu rũ daxũguxũ
ga naãnewa naxũ
(Mr 16.19-20)**

⁵⁰Rũ yexguma ga Ngechuchu rũ Yerucharẽũãrũ toxnamana norũ

ngúexũgũxũ nagagũ, ñuxmata Betáníããrũ ngaicamana nangugũ. Rũ yéma norũ ngúexũgũétũ nawémex, rũ Tupanana naxcax naca na nũxũ nangũẽẽxũcax. ⁵¹Rũ yexguma yema ngúexũgũcax nayumũxẽguwena rũ nũxna nixũgachi. Rũ Tupana daxũguxũ ga naãnewa nanaga. ⁵²Rũ nũmagũ ga norũ ngúexũgũ rũ Ngechuchuxũ nicuaxũũgũ. Rũ ñuxũchi taãẽãcüma Yerucharẽũcax nawoegu. ⁵³Rũ guxũguma tupauca ga taxũnewa naxĩĩxũ, rũ yéma Tupanaxũ nicuaxũũgũ. Rũ ngẽmaãcü yĩĩ.